

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Complectens Constitutiones Benedicti XIV. ab Anno 1746. usque ad
Annum 1749

Luxemburgi, 1753

Pontificatus Anno VIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74761](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74761)

Erectio Publicæ Universitatis Studii generalis in Collegio Societatis Jesu Civitatis Sancti Dominici Insulæ Hispaniolæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœcium.

IN supereminenti Apostolicæ Sedis specula, meritis licet imparibus, disponente Domino constituti, & intra Mentis Nostræ arcana revolventes, quantum ex Literarum Studiis Catholica Fides augetur, Divini Numinis cultus protendatur, veritas agnoscat, ac justitia colatur, ad ea, propter quæ Literarum Studia hujusmodi ubilibet excitentur, ac etiam humiles personæ eis incumbere desiderantes, id efficere possint, libenter intendimus, & in iis Nostræ sollicitudinis partes propensius impertimur, prout pia Christianissimum, præsertim Regali dignitate fulgentium accedentium vota exposcunt, Nosque, locorum qualitate pensata, in Domino conspicimus salubriter expedire.

Expositio facta Pontifici a Procuratore Societatis Jesu in Urbe.

Philippus V. Rex anno 1701. mandaverat erectioni Collegii Societatis Jesu.

Cum applicatione bonorum, & rerum alterius Universitatis studiorum.

Et alia ann. 1745. disposuit pro dicti Collegii erectione.

Lis orta fuit cum Conventu Ordinis Prædicatorum super

Exponi siquidem Nobis nuper fecit dilectus Filius Josephus de Lara Presbyter Societatis Jesu in Alma Urbe Nostra pro Provinciarum Hispaniarum, & Indiarum Regnis Procurator, quod alias, nempe die xxiii. Septembris Anni MDCCCL. clar. mem. Philippus, dum vixit, eandem Hispaniarum Rex, ad Religionem, literarumque scientias promovendas, provehendaque, licentiam concessit, ut in Civitate Sancti Dominici Insulæ Hispaniolæ unum Collegium ejusdem Societatis ex bonis, & rebus ad hunc effectum a tunc in humanis agente Hieronymo de Quesada relictis erigi posset, ac insuper mandavit, ut hujusmodi Collegio, sic ut præfertur, de novo erigendo domus assignarentur, ac redditus applicarentur, ad aliud Collegium, & domum studiorum jamdudum, nempe Anno MDLVIII. in dicta Civitate a quondam Hernando de Jorgon fundatum, quod in publicam Studiorum Generalium Universitatem, ad instar alterius publicæ Studiorum Generalium hujusmodi Universitatis Civitatis Salamantiniæ, erectum fuerat, spectantes, ac insuper declaravit, quod Collegium sic erigendum ad sustentendas Cathedras, & onera, juxta redditus a memorato Hernando relictos, assignatosque, obligatum esset, & remaneret; quoniam nonnullis ex causis sperari nequibat casus, ut in secundo dicto Collegio morarentur Collegæ, Magistri, nec adesset Discipulorum copia, prout dictus Hermandus fundator optaverat.

Ac successive, & de Anno MDCCXLV. dictus Philippus Rex injunxit, quod secundodictum Collegium, cum ruinam minaretur, ac ob defectum capitalium necessaria reparaciones minime parandæ essent, demoliretur, eaque occasione omnes redditus a prædicto Hernando hujusmodi Collegio relictos, cum eisdem oneribus, & gravaminibus per ipsum Hernandum injunctis, primodicto Collegio de novo applicavit, ac demum imposuit, ut laudabilis memorati Hernandi tamquam de Fundatore, & Benefactore memoria, in principalioribus Collegii primodicti hujusmodi actibus literariis quoque haberetur. Pro præmissorum verò observantiâ, Collegiique primodicti progressu, Judicem Conservatorem cum privatâ jurisdictione cognoscendi omnia negotia, recuperaciones bonorum, reddituum, & rerum alias secundodicto Collegio assignatorum, quæ in primodictum Collegium translata remanebant, concernentiâ, elegit, & deputavit.

Vix tamen a memorato Philippo Rege primodictum Collegium erectum fuerat, quandam litem, seu verius questionis materiâ, in Tribunali Regiæ Audientiæ dictæ Civitatis Sancti Do-

minici inter dilectos Filios tunc existentes primodicti Collegii Rectorem ex una, & Priorem Conventus ejusdem Sancti Dominici Fratrum Ordinis Prædicatorum ex altera partibus, introducta remansit, super privativâ facultate conferendi gradus in scientiis, quæ docebantur: Et pro parte dicti Rectoris adducebatur, in primodictum Collegium translatum fuisse aliud secundodictum a dicto Hernando fundatum, quod Anno MDLVIII. in publicam Studii Generalis Universitatem erectum fuerat; Pro altera verò dicti Prioris parte, nuda possessio privilegii conferendi gradus allegabatur.

In hujus Cause progressu, manutentio in possessione, seu quasi possessione privilegii prædicti eidem Priori, & Conventui de facili data fuit, sed coactus dictus Prior ad exhibendum titulum, seu documentum concessionis hujusmodi privilegii, quoddam sumptum de alio sumpto quarundam literarum fel. record. Pauli Papæ III. Prædecessoris Nostri, vel sub Plumbo, vel in simili formâ Brevis expeditarum, quibus idem Conventus in publicam Studii Generalis Universitatem erectus declarabatur, produxit: Ob defectum tamen originalis dictarum literarum, & quia de concessione hujusmodi facultatis, & rectionis, nullum in Registris Regii Concilii Indiarum, prout moris est, monumentum reperitur, sumtum hujusmodi adulterium, ac supposititium habitum fuit.

Postmodum, pro parte dicti Collegii, dilectus etiam Filius Petrus Ignatius Altamirano ejusdem Societatis Professor, ac Indicarum Provinciarum prædicatorum Procurator, instetit, quod quatenus privativa facultas ipsi Collegio minime competeret, saltem cumulativa non impugnaretur; sed ob novas a Priore, & Conventu prædictis factas oppositiones, non sine gravamine, liti, & causa hujusmodi per plures annos, & ad usque annum MDCCXLIII. in suspensio remansit; Interea temporis cum novæ rationes, probationesque a Rectore, & Collegio prædictis parentur, ad hoc ut causa hujusmodi absolveretur, directus etiam Filius Thomas Ripoll, Magister Generalis Ordinis Prædicatorum, cui præmissa non latebant, & proposita a dicto Procuratore primodicti Collegii probabat, ad dirimendas lites inter partes hujusmodi ortas, Procuratoribus memorati Conventus mandavit, ut superederent, & propositionem pro parte dictorum Rectoris, & primodicti Collegii factam amplecterentur.

Hicse præhabitis, Procurator primodicti Collegii Charissimo in Christo, Filio nostro Ferdinando earundem Hispaniarum Regi Catholico supplicavit, quatenus instantiæ assentire dignaretur, commissaque ab eodem Ferdinando Rege cuidam ejus Ministro plena fiducia, & literaturæ prædico, questionis, seu liti hujusmodi cognitione; post cognitionem hujusmodi, relationemque eidem Ferdinando Regi factam, ipse Ferdinandus Rex die xvii. Februarii proximè præteriti suum edidit decretum; in quo, factâ prius de omnibus præmissis actis, & gestis mentione, primodictum Collegium in publicam Studii Generalis Universitatem cum eisdem facultatibus, & privilegiis, quibus secundodictum Collegium a dicto Hernando, sicut præmittitur, fundatum, gaudebat & fruebatur, erexit; & ad hujusmodi effectum mandavit, quod gradus quicumque inibi Studentibus conferri possent, cum onere sustinendi Cathedras, juxta redditus, qui ex secundodicto Collegio illi fuerunt adjudicati, & adjectione aliarum Cathedrarum, quatenus Rectori primodicti Collegii propriis expensis illas adjicere placuerit; Injurgens eidem Judici Conservatori a prædicto Philippo Rege deputato, ut præmissa omnia adimpleri faceret, & in singulis actibus publicis de dicto Hernando tanquam Fundatore, &

ANNO 1747. facultate conferendi gradus.

Rationes et iurisque Partis.

Resolutio capta.

Procurator Societatis Isteit. Isteit. pro facultate cumulativa conferendi gradus.

Magister Generalis Ordinis Prædicatorum propositio nem a Rectore Collegii factam amplecti mandavit.

Supplicavit Regi Hispaniarum pro ejus Regni sententia.

Qui instat tunc amittit cum oportet nis ordinationibus.

Benefactore memoriam haberi; & decrevit gradus in hujusmodi primodico Collegio in singulis Scientiis, & facultatibus susceptos, eandem vim, & prerogativam habere, quas habent illi in quacumque Universitate suscepti, & illorum virtute, Officia, & Dignitates illis correspondentia conferri posse. Pro eo vero, quod ad dictum Conventum attinet, circa ejus continuationem in praesentia facultate, de qua legitime, & valide, ut praefertur, non docebatur, dictus Ferdinandus Rex attendens supplicationem dicti Petri Ignatii Procuratoris pro bono pacis promovenda factam, amplecti etiam erectionem Universitatis in dicto Conventu, erectionem quoque hujusmodi unam, eademque die concessit, ita ut una, & altera Universitates gradus quoscumque in eis respective Studentibus conferre possint, ad instar Universitatum, quibus tam Ordo Fratrum Praedicatorum, quam Societas Jesu hujusmodi, in Civitatibus de Manila Sanctae Fidei, & Quitoensi gaudent: Ac pro sua voluntatis executione, Dilectis quoque Filiis Consilio Indiarum mandavit, quod super hisce actus quicumque in Judicio habiti deberent, nec amplius ulla instantia admitti deberet, perpetuumque silentium in praemissis imposuit, & alias, prout in ejusdem Ferdinandi Regis decreto manu propria subscripto, & die xxvi. Maji proxime elapsos expedito, cujus tenorem praesentibus pro expresso haberi volumus, uberius dicitur contineri.

Cum autem, sicut eadem expositio subjungebat, dictus Josephus Procurator, quo praemissa firmiter subsistant, & servantur exactius, Apostolica Confirmationis nostrae patrocinio communiri, Collegiumque hujusmodi in supradicta Sancti Dominici Civitate erectum, fundatumque, in publicam Studiorum Generalium Universitatem per Nos erigi, & institui summopere desideret.

Nos, qui Societatem hujusmodi, cujus Alumni, & Professores uberes literarum, & pietatis in publicum fructus producere pergunt; paternis complectimur affectibus, ipsius Josephi Procuratoris votis hac in re, quantum cum Domino possumus, favorabiliter annuere volentes, ipsumque Josephum Procuratorem a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliusque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, a Jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium tantum consequendum, harum serie absolventes, & absolutum fore censentes, supplicationibus ejus nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, supradictum Decretum a memorato Ferdinando Rege, sicut praemittitur, factum, editum, subscriptum, & publicatum, cum omnibus, & singulis in eo contentis, auctoritate Apostolica tenore praesentium approbamus, & confirmamus, illique inviolabilis Apostolica firmitatis robur adjicimus, omnesque, & singulos juris, & facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus, & sanamus.

Ipsiumque Collegium Societatis Jesu in dicta Civitate Sancti Dominici Insulae Hispaniola, ut praefertur, erectum, & institutum, ubi Scholae nunc habentur, seu forsitan amplio rem formam constituentur, in publicam Studiorum Generalium Universitatem, in qua dictae Societatis Alumni, & Professores, Grammaticam, Rhetoricam, Logicam, Physicam, & Theologiam Scholasticam, & Moralem, ac Sacros Canones, ac Jus tum Canonicum, nec non per Lectores faculares Jus Civile, ac Medicinam, aliarumque literarum studia profiteantur, & Juvenes quoscumque doceant, eadem auctoritate, tenore itidem praesentium, sine tamen quorumcumque praesudicio, erigimus, & instituimus, ipsumque Collegium sic in publicam Universitatem erectum, & institutum, curae, & regimini, & administrationi dictae Societatis, illiusque Praepositi Genera-

lis pro tempore existentis, seu ab eo deputandi, praedicta auctoritate etiam perpetuo supponimus, ac submittimus.

Ac eidem Collegio, illiusque Rectori, Magistris, Lectoribus, Scholasticis, aliisque praedictis universis, & singulis, ut omnibus, & quibuscumque privilegiis, Indultis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, favoribus, gratiis, prerogativis, honoribus, & praeminentiis hujusmodi publicis Studiorum Generalium Universitatibus, illarumque pro tempore existentibus Rectoribus, Magistris, Lectoribus, Doctoribus, Praeceptoribus, Scholasticis, Procuratoribus, Bidellis, Nunciis, Officialibus, Ministris, & aliis Personis in genere, vel in specie quomodolibet concessis, non solum ad eorum instar, sed pariformiter, & aequae principaliter, in omnibus, & per omnia uti, potiri, & gaudere: Ac insuper Rectori pro tempore existentis Collegii hujusmodi, ut quoscumque ad illud accedentes, ac per debitum tempus Studentes, si scientiam, & moribus idoneos esse repererit, in omnibus Facultatibus, quae in dicto Collegio, ut praefertur, docentur, & leguntur, ad Baccalaureatus etiam formati, Licentiatum, Lauream, ac Doctoratus, nec non Magisterii gradus, servata tamen in omnibus, & per omnia forma Decretorum Viennensium, & Tridentini Conciliorum, quibus in aliquo derogare non intendimus, & alias laudabiles aliarum publicarum Universitatum consuetudines, promovere, & ipsorum graduum insignia eis exhibere, usque ad dictos graduum; Urque per Rectorem hujusmodi Collegii promoti, postea publice privatimque omnium aliarum publicarum Studiorum Generalium Universitatum Facultates praedictas interpretari, & alios docere, de eis disputare, gradui, seu gradibus hujusmodi convenientes actus exercere, nec non omnibus aliis privilegiis, favoribus, gratiis, prerogativis, & indultis, quibus alii in aliis quibusvis Universitatibus, & alibi, juxta illarum Constitutiones, & mores, ad gradus praedictos promoti, de jure, usu, vel consuetudine, aut alias quomodolibet utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt in futurum, pari modo, & absque ulla prorsus differentia, uti, frui, potiri, & gaudere in omnibus, & per omnia, perinde, ac si gradus praedictos in publicis Universitatibus praedictis, juxta illarum mores, & consuetudines, rite suscepissent.

Necnon moderno, & pro tempore existentis dictae Societatis Praepositi Generali, ut per se, vel dicti Collegii, & sic erectae Universitatis Rectorem, aut alium, vel alios deputandos, pro felici, salubrique sic erectae Universitatis directione, ac Rectoris, Magistrorum, Lectorum, & aliorum Ministrorum, & Officialium muneribus, & functionibus, modoque, & forma docendi, & alias sua respective Officia exercendi, & Scholasticorum manutentione, quacumque statuta, & ordinationes, licita tamen, & honesta, ac Sacris Canonibus, & Concilii Tridentini praedicti Decretis, ac Constitutionibus Apostolicis minimè contraria, edere, & promulgare, ac edita, & promulgata, pro temporum, rerum, & personarum qualitate, mutare, corrigere, & reformare, seu illa cassare, vel abrogare, ac alia de novo condere, edere, & publicare, & super illorum observatione poenas ejus arbitrio imponere, ac impositas poenas executioni demandare, dictique Collegii, ac sic erectae publicae Universitatis hujusmodi Doctores, Magistros, Lectores, Scholasticos, Procuratores, Bidellos, aliosque Ministros, & Officiales eligere, & nominare, ac electos, & nominatos amovere, electionesque factas confirmare liberè, & licitè, ac validè possint, &

Cum cumulativa privilegiorum aliarum Universitatum.

Et facultate conferendi gradus quoscumque.

Praeposito Generali Societatis Jesu tribuit facultatem condendi statuta.

Petio dicti Procuratoris de Urbe.

Pontifex Regium Decretum confirmat.

Et quatenus opus sit, dictum Collegium in publicam Universitatem Studiorum erigit.

Clausula
pro præmi-
forum firmi-
tate.

valeant respectivè, auctoritate, & tenore præ-
dictis concedimus, & indulgemus.

Decernentes easdem præsentis literas sem-
per firmas, validas, & efficaces existere, & fore,
suosque plenarios, & integros effectus for-
tiri, & obtinere; ac illis, ad quos spectat,
& pro tempore quodcumque spectabit, &
pro tempore quodcumque spectabit, in om-
nibus, & per omnia plenissimè suffragari, & ab
eis inviolabiliter observari; sicque in præmissis
per quoscumque Judices, Ordinarios, & Dele-
gatos, etiam Casuarum Palatii Apostolici Audi-
tores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales
etiam de Latere Legatos, & Sedis Apostolicæ
Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet qua-
vis aliter judicandi, & interpretandi facultate,
& auctoritate, judicari, & definiri debere, ac
irritum, & inane si secus super his a quoquam
quavis auctoritate scienter, vel ignoranter con-
tingerit attentari.

Derogatio
contrariis.

Non obstantibus Constitutionibus, & ordi-
nationibus Apostolicis, nec non dictionum Col-
legii, Civitatis, & Societatis, etiam juramen-
to, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate
alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privi-
legiis quoque, indultis, & literis Apostolicis
in contrarium præmissorum quomodolibet con-
cessis, confirmatis, & innovatis. Quibus om-
nibus, & singulis, illorum tenores præsentibus
pro plenè, & sufficienter expressis, ac de verbo
ad verbum insertis habentes, illis alias in suo
robore permanens, ad præmissorum effectum,
hac vice dumtaxat specialiter, & expressè de-
rogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Major-
em sub Annulo Piscatoris die XIV. Septem-
bris MDCCLXVII. Pontificatus Nostri Anno
Octavo.

D. Card. Passioneus.

Dat. Pontif.
anno VIII.
die 14. Sep-
tembris 1747.

XXXVIII. Super abusu libelli Repudii Converterum a
Judaismo ad Fidem Catholicam.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei
memoriam.

Exordium.

POSTOLICI Ministerii munus Nobis licet
immerentibus commissum assiduè Nos ex-
citât, atque impellit, ut sollicito studio, ac vi-
gili cura, abusus, pravasque consuetudines, si-
quas in Ecclesia Dei, vel hominum infirmitate,
vel malitia, certò novimus irrepsisse, Pastoralis
Providentiæ sollicitudine compescamus, con-
gruisque adhibitis remediis, quo citius fieri
potest, aboleamus.

Judei ad Fi-
dem conver-
si, si habent
Uxorem in
Judaismo, il-
lam quando-
que repu-
diant.

Nuper quidem Nobis relatum est, certisque
probationibus manifestò comprobatum, quod
aliqui Hebræorum, qui ad Christianam Fidem
conversi uxorem habent renuentem Christianam
veritatem amplecti, minime dubitant, postea-
quam ejuratâ Judaicâ perfidiâ sacro lavacro ab-
luti sunt, & solemnî professione se ad Christi
Fidem adstrinxerunt, reverti sacrilego ausu ad
Judæorum Castra, seu Vicum, vulgò il Ghetto,
ibique Rabbînicò ritu, Judaicis superstitionibus,
damnandisque observationibus, libellum repudii
uxoribus concedere, vel etiam extra Judæorum
domicilium, coram Notario Testibusque Chri-
stianis, eundem libellum repudii uxoribus da-
re, ut liberam eis nubendi alteri Viro potesta-
tem faciant. Moyses quidem in Deuteronomio
cap. 24. ita scriptum reliquit: *Si acceperit ho-
mo uxorem, & habuerit eam, & non invenerit
gratiam ante oculos ejus propter aliquam sedita-*

Repudium
in Veteri Te-
stamento
permissum.

tem, scribet libellam repudii, & dabit in manu
illius, & dimittet eam de domo sua. Utrum ve-
rò hæc dumtaxat indulgentia quædam fuerit ad
majus malum evitandum, adeo qui daret,
acciperetque repudium, liber quidem a pœna
esset, non autem a culpa; an autem dispensa-
tio potius esset a Deo concessa ob cordis He-
bræorum duritiam, adeo qui libellum repudii
mitteret, & quæ missum reciperet, & a culpa,
& a pœna exemptus foret, eisque minime
veritum esset ad aliud matrimonium validè, ac
licitè contrahendum procedere, dissident inter
se veteres, recentioresque Theologi, cum alii
primam, alii alteram opinionem sequantur. Ve-
rùm quidquid hac de re sit, illud certum est,
quod Redemptor Noster Jesus Christus Dei Fi-
lius interrogatus quid censeret de libello re-
pudii, quem Moyses permiserat, respondit, ut
legitur in Evangelio apud Matth. cap. 19., &
apud Marc. cap. 10.: *Quoniam Moyses ad du-
ritiam cordis vestri permisit vobis dimittere uxores
vestras; ab initio autem non fuit sic: dico autem
vobis, quia quicumque dimiserit uxorem suam,
nisi ob fornicationem, & aliam duxerit, mœcha-
tur; & qui ipsam duxerit, mœchatur: Sermo-
nemque suum ita conclusit: Quod ergo Deus
conjunxit, homo non separet. Ex his autem ver-
bis per legitimam consequentiam inferunt Theo-
logi, in præsentiarum non amplius licere He-
bræis proprias uxores repudiare, neque per
libellum repudii, matrimonii vinculum amplius
dissolvi, eo quod Jesus Christus illud ad suum
primævum statum redegit, nempe ad indissol-
ubilitatem, non lege novâ conditâ, sed dum-
taxat sublata veteri indulgentiâ, seu dispensa-
tione super prædictâ indissolubilitate concessâ.
Quæ cum ita se habeant, etiam si repudium tol-
leretur inter Hebræos conjuges, qui ambo in
eadem Judaica perfidia permanent, certè ferri,
ac tolerari nullo modo debet, ut Hebræus ad
Fidem conversus, & sacro Baptismate ablutus,
libellum repudii uxori, quæ in Hebraica per-
vicacia remanet, judaico more, ac ritu concedat.*

Quamobrem ut in posterum omnia debito
ordine, & laudabili modo, ac ratione fiant;
volumus, ac decernimus, ut Hebræus ad Fi-
dem conversus, si uxorem Hebræam habet, eam
more solito interpellet, an etiam ipsa conver-
ti, & cohabitare velit sine contumelia Crea-
toris: Renente autem muliere, liberum ei erit
aliud matrimonium contrahere, juxta verba
Beati Apostoli Pauli in Epist. 1. ad Corinth. cap.
7.: *Quod si infidelis discedit, discedat, non enim
servituti subiectus est Frater, aut Soror in hujus-
modi, in pace autem vocavit nos Deus. Ut be-
nè jam ante animadverit clar. me. Prædecessor
Noster Innocentius III. in sua Decretali, quæ
incipit: Quæno, de divortii.*

Quæritur a Theologis, & Canonici juris Con-
sultis, quando solvatur matrimonium contrac-
tum ab Hebræo cum Hebræa, quæ se conver-
tere recusat, & quando conversus novum ma-
trimonium cum muliere Christiana, & quando
Hebræus cum Hebræa contrahere possit. Quod
ad conversum attinet, quidam volunt, præce-
dens matrimonium dissolvi quoad vinculum, sta-
tim ac infidelis renuit Fidem Christianam am-
plecti, aut intra terminum, seu temporis spa-
tium præfixum in interpellatione, quæ illi fa-
cta est, nullum responsum præbet. Alii verò pu-
tant matrimonium solvi, quando conversus aliud
matrimonium celebrat cum Christiana: Quæ
opinio in præsentî communior est inter Theo-
logos, & Canonici juris peritos, & in praxi
eam sequitur Congregatio Sanctæ Romanæ Ec-
clesiæ Cardinalium Decretorum Concilii Triden-
tini Interpretum. De solutione autem vinculi
matrimonialis, pro eo quod pertinet ad uxo-
rem, quæ in Hebraica superstitione perseverat,

aliqui

Sed in No-
va Lege Co-
tra abso-
lventur.

Hinc Pontifex decernit quod Hebræus conversus interpellat uxorem Hebræam. Et quæ renuente, possit contrahere cum Christiana.

De Theologorum quæ-
tione, quæ-
do dissolvitur Matrimonium
libellum ob contumaciam
nubentis ex conjugibus.

aliqui censent, quod ea in poenam suae perfidiae semper illigata remaneat, neque aliud matrimonium contrahere valeat, donec & quousque Maritus Christianus factus vivit: Alii verò putant, nullo modo eam matrimonium celebrare posse, si Maritus conversus non adhuc ad alias nuptias transiverit: ubi verò conversus matrimonium iniverit, permitti debere mulieri, ut idem facere possit, quia solutio matrimonii privilegium est concessum favore Christianae Fidei, quam ad Christum conversus amplectitur; & ideo rectè affirmari posse, datum esse directè, & per se fideli, indirectè verò, & per accidens infideli. Sed quidquid sit de hujusmodi controversiis, quae inter Theologos, & juris Canonici professores disceptantur; de quibus nihil Nos definire intendimus, singulas illorum sententias eo loco, quo sunt, relinquentes; cum Nostra mens, & voluntas nequaquam sit aliquid nunc definire de matrimonio, quod a muliere Hebraea contrahitur, posteaquam nolle se Christianae Fidei nomen dare declaravit: Sed id solum Motu proprio, ex certa scientia, & plenitudine potestatis tenore praesentium volumus, intendimus, ac jubemus, ut cum aliquis Hebraeorum Christianam veritatem amplexus fuerit, non praetermittatur interpellatio mulieri more recepto faciendae, an velit, nec ne, se ad Christum convertere, dummodo tamen ex aliqua gravi causa, vel a Nobis, vel a Romanis Pontificibus Successoribus nostris, non censeatur hujusmodi interpellatio omittenda, ut videre licet in nostra Constitutione: *In Suprema*, data die 16. Januarii anno MDCCXLV., quae est CXVII. in Tom. I. Nostri Bullarii; immo expressè vetamus, prohibemus, ac interdicens, ne Conversi quovis tempore, & quovis modo, sive in Judaeorum domicilio, nempe *Ghetto*, Rabbiniico ritu, sive extra, coram Notario & Testibus Christianis, libellum repudii uxoris, quae interpellata recusant se convertere, aut, omisa vigore dispensationis ejusmodi interpellatione, quia ex probabili conjectura creditum est, minime se ad Christi Fidem conversuras, dare, scribere, aut mittere audeant, & possint.

Poenae contra delinquentes.

Et quoniam ut plurimum contingit, ut leges debitam executionem non consequantur, nisi Sanctio poenalis contra eas transgredientes accedat; hac Nostra in perpetuum valitura Constitutione, motu, scientia, ac potestate pari mandamus, ac praecipimus, ut omnia Tribunaalia, ac Judices competentes, habitâ notitia, aliquem ex Hebraeis conversis, post susceptum Baptismum, libellum repudii intra ipsum Judaeorum domicilium, Rabbiniicis superstitionibus adhibitis, uxori non conversae dedisse, statim in eum sine ulla cunctatione, tanquam in Judaizantem, solitis poenis animadvertant; & insuper contra ipsam Judaeorum Universitatem in casu praedicto procedant manu regia multam ab ea exigentes centum scutorum aureorum, cujus tertia pars in praemium accusatori tribuatur, quod verò superest, concessum, & additum ipso jure per hanc Nostram Constitutionem intelligatur Piae Domui Catechumenorum in illis Civitatibus, in quibus ea reperitur, ubi autem hujusmodi Catechumenorum Domus non extat, remaneat libera dispositio Episcoporum, & Ordinariorum, ut eam pecuniam pauperibus Christianis pro eorum arbitrio, & conscientia distribuunt. Sin autem ad Tribunalium, seu Judicum competentium cognitionem pervenerit, quod Conversus libellum repudii extra Judaeorum domicilium, seu *Ghetto*, dederit coram Notario, & Testibus Christianis, pari modo eum tanquam Judaizantem debita poena afficiant, minori tamen, qua plesti debet, qui intra ipsum *Ghetto* Rabbiniicis superstitionibus libellum repudii scripserit. Item procedatur

contra Notarium Christianum, & dictam Hebraeorum Universitatem, sine cujus scientia, & procuracione hujusmodi damnabilia negotia non transigantur, & pro rata parte multentur centum scutis aureis, exigendis, distribuendis, applicandisque, ut supra dictum est; tum etiam Testes Christiani poena arbitraria, etiam corporis afflictiva, pro prudenti Judicum arbitrio puniantur. Praeterea, etsi libellus repudii, juxta hebraicum morem, ac ritum, solum a Marito uxori mittatur, non autem permittum sit uxori, ut illum Marito praebeat, nihilominus, quia nobis compertum est, esse aliquos, qui existimant etiam a Muliere Marito dari posse, ut omni in futurum dubitationi, ac quaestioni, quae exoriri posset, occurramus, hac Nostra praesenti volumus, ac declaramus, ut omnia, & singula, quae a Nobis superius de marito ad Fidem converso, remanente ejus uxore in Judaica superstitione, disposita ac statuta sunt, etiam in casu uxoris ad Christum conversae, remanente marito in infidelitate, locum omnino habeant, atque obtineant, & ab omnibus prorsus serventur, & custodiantur.

Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis, dictis Hebraeis, eorumve Universitatibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, & cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, & decretis in genere, vel in specie quomodolibet concessis, etiam saepius approbatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si alias pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio habenda, seu quaevis alia exquisita forma ad hoc servanda esset, tenores hujusmodi, nec non formas, & decreta in illis apposta, ac si de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis quoad reliqua in suo robore permansuris, ad effectum praemissorum, specialiter, & expressè derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem praesentes Literas ad valvas Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, in Acie Campi Florae, atque in Platea, quae Judaeorum nuncupatur, per Cursores Nostros publicari, earum exemplis inibi affixis, ac dimissis, ac post hujusmodi publicationem, & elapsum terminum superius praescriptum, cunctos, & singulos, quos concernunt, perinde arcere, atque afficere, ac si eorum cuilibet personaliter intimata fuissent, illarumque exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo Personae in Dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eandem prorsus fidem in judicio, & extra illud haberi, quae ipsis praesentibus haberetur, si essent exhibitae, vel ostensa.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae voluntatis, inhibitionis, praecipii, mandati, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quadragesimo septimo, decimo sexto Kalendas Octobris, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

D. Card. Passioneus,

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

N. Antoellus Pro-Abbreviator.

J. B. Eugenius.

Loco * Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicat. die 30. Septembris 1747.

Declarat, quod dictum est de Marito erga Uxorem, intelligendum esse etiam de Uxore erga Maritum.

Derogatio contrariis.

Publicationem praesentium decretum.

Sanctio poenalis.

Dat. Pont. Anno 8. die 16. Septembris 1747.

Circa quam nil Pontifex statuere intendit.

Sed solum statuit, ut supra.

XXXIX.

De Aedificiis, & jure congrui in Civitate Centumcellarum, ejusque Suburbis.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium ab accessu Pontificis ad Centumcellas.

Ubi curis non fuit vacuus.

Et ex aspectu illius Litoris varia, ipsius mente digna, ei meditando occurrerunt.

Accessus Pontificis ad illam Civitatem aliquod ei afferre debet beneficium.

Expositio pro parte dictae Civitatis super mala conditione ejus domorum tunc facta.

AD Centumcellas Civitatem Nostram superioribus mensibus Nos contulimus, ut Cives illos Nobis temporaliter Subditos conspectu Nostro solaremur, quod tamen per breve paucorum dierum spatium, quo ibi morati sumus, a curis Apostolicae servitutis Nobis impositae vacuum esse non sivimus; inter cetera enim respondimus Consultationibus nonnullorum Venerabilium Fratrum Nostrorum Episcoporum, atque etiam dilecti Filii Sigismundi Vicarii Generalis Zagrabien. de quartis nuptiis apud Graecos initis, irritae, an valida essent; aliaque plura Pontificalis sollicitudinis munera obivimus. Siquidem Pastoralis Officii Nobis caelitus mandati, Nos ipsius Tyrreni maris aspectus admonebat. In memoriam Nostram redibat, apud Ostia Tyberina Beatum Augustinum magnum Ecclesiae lumen, dum se post longi itineris laborem navigationi instaurat, cum Sancta ejus Matre, paulo ante quam migraret ad Deum, de Divinae contemplationis dulcedine, & de caelestis Patriae jucunditate colloquentem, in deliciis Domini diem suavissimè transegisse; in hujus maris littore Marcum Minutium Felicem, vindemialibus ferriis, dum a Foro vacabat, egregium illum Dialogum pro Christiana Religione adversus Gentilium calumnias inter Cæcilium, & Octavianum medium sedentem disceptationis arbitrum audivisse, & scripsisse: demum hujus maris Insulas innumeros propemodum Dei Servos pro Christi nomine egentes, vexatos, afflictos, verbera & carceres expertos, vinculis & ludibriis onustos, expulsos, ejectos, & quibus dignus non erat mundus, excepisse, & in sinu suo fovisse quodammodo, & amplexas esse. Decet autem, ut adventus Noster in eam Urbem Paterno non destituatur beneficio, & Pontificiis gratis, ac favoribus non careat, quò benevolentiae Nostrae memoria apud illos Cives gratior, & diuturnior benignitate Apostolica reddatur.

Nuper autem dilecti Filii Populus, & Incolae dictae Civitatis Centumcellarum Nobis exponi fererunt, quod cum die tertia mensis Octobris anni proxime praeteriti duae parvae domunculæ nocte ex improvviso concidissent, earum ruinis oppressi, quod non sine animi Nostris dolore audivimus, duodecim homines sunt: Hujusmodi gravis infortunii nuncio delato ad Congregationem Venerabilium Fratrum Nostrorum Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium Consultationibus negotiorum Status Ecclesiastici praepositam, eadem Congregatio jussit Gubernatori, ut Domus omnes praedictae Urbis visitari, & recognosci, easque describi eo statu, ac conditione, qua reperirentur, curaret. Electis autem duobus Magistris Cœmentariorum, & duobus ejusdem Urbis Civibus, omnia, quae praecipua fuerant, probè, ac diligenter executioni demandata sunt, & totius Civitatis descriptio accuratè confecta Congregationi praedictae exhibita est: Ex ea autem descriptione, seu relatione, subjungebatur, evidenter constare, Centumcellensem Civitatem plurimis abundare domibus parvis, veterimis, ruinosis, malè materiatis, rimisque faciscentibus, jam prope collabentibus, fulcimentisque subnixis,

quae informem Civitatis aspectum, aërem infalubrem, & incolatum, atque habitationem ingratam, atque injucundam efficiunt, neque hujusmodi publico malo, atque incommodo novis construendis aedificiis remedium aliquid afferri posse: Nam contractus emptionum & venditionum, ob obstinatam Dominorum renuentium vendere voluntatem, aut avaritiam plus justo distrahere volentium, vel ob hypothecas, oppignoraciones, Canones, Fideicommissa, aliaque hujusmodi vincula, & onera iisdem domibus imposita, difficillimi, maximèque periculosi redduntur; Propterea humiliter Nobis supplicare, ut de Apostolica Nostra Indulgentia, & suprema auctoritate, eorum necessitatibus prospicere, ac subvenire dignamur.

Nos igitur, cum superius exposita Nobis ipsis probè perspecta, & planè cognita sint, supplicationibus hujusmodi benignè inclinati, volentes ea, quae ad praedictae Civitatis ornatum, salubritatem aëris, ac populi, & Incolarum praedictorum commodum, & incoluitatem conducunt, paterna Nostra Providentia efficaciter procurare, exemplo Praedecessorum Nostrorum Alexandri VI., Pii IV., Gregorii XIII., & Sixti V., qui in suis respectivè Constitutionibus pro hac Alma Urbe plura statuerunt, quae Nobis a jure, & aequitate minimè aliena, sed maximè consona, & dictae Civitati Centumcellarum amplianda, ornandaque apta, & necessaria visa sunt, disponere, ac ordinare constituimus.

Itaque praesenti hac Nostra in perpetuum validura sanctione, motu proprio, ex certa scientia, & de potestate Nostra plenitudine statuimus, ac decernimus, ut Gubernator praefatae Civitatis Nostrae Centumcellarum pro tempore, cum aedificiorum, viarumque Magistris duobus, vel tribus, quolibet anno, vel triennio, publici Consilii decreto eligendis, cum duobus peritis Architectis, seu Fabris Murariis ejusdem Civitatis, singulis annis intra tres menses aestivos, universam Civitatem, quemadmodum hoc vertente anno jussu praefatae Congregationis super consultationibus Status Ecclesiastici peractum est, circumeat, visitet, atque inspicat, & ubi in visitatione hujusmodi singulis annis facienda aliquas domos ruinosas, vel ex parte collapsas, aut omnino dirutas, locave aperta viis publicis haerentia esse cognoverit, sollicitè curet, ne laceræ, atque inhabitatae domus, interruptaque spatii viarum interjacentibus domorum septa Urbi deformitatem, atque incommoditatem afferant, eas celeriter de novo construi, aut refarciri. Quare quoscumque earum domorum Dominos, ad instantiam dictorum Magistrorum Viarum, debitis poenis propositis, cogat coram publico Notario in actis intra terminum unius mensis declarare, an velint domus hujusmodi dirutas, vel ruinam minitantes vel apte instaurare, vel rursus aedificare; areas verò, aliaque loca hujusmodi aperta ab iisdem possessa, an velint in eis nova aedificia construere, an muro saltem claudere, si locum, seu spatium praedictum ad novum aedificium construendum minimè sufficere, aut idoneum esse idem Gubernator censuerit, murumque ipsum ad eam altitudinem, quae proxima aedificia, proximisque muros aequet, vel ad aliam, quam ipse, ex consilio praedictorum Viarum Magistrorum, praescripserit, attollere: Si autem dicti Domini, & possessores intra praefatum spatium modo praedicto se ad restaurandum, vel de novo aedificandum promptos, ac paratos esse declaraverint, idem Gubernator pro tempore alium terminum duorum mensum praestituat, intra cujus spatium arenam, calcem, lapides, caementa, aliaque hujusmodi ad aedificationem

Cui remedium afferri negatur, ob difficultatem in contractibus emptionum, & venditionum interveniunt.

Pontifici supplicationibus Civitatis annuere intendit.

Et propter mandata, singulis annis aedificia visitentur.

Et domus ruinose restituantur, & aedificentur.

Interpretatio domus.

Aliis devotantur ad rem, quae sub onere praesentis aedificiorum venduntur.

necef-

necessaria conquista, & parata habeant, & deinde tertium terminum novem, vel plurium mensium, juxta qualitatem reparationis, seu novae aedificationis faciendae, ex consilio dictorum peritorum, & Magistrorum Viarum, assignet, intra quod necessariam reparationem, seu novam aedificationem absolvere, ac perficere debeant, sub poena, in casu contraventionis, amittendae domus, vel areae, vel spatii praedicti, quod statim sine ulla dilatione, omnique beneficio purgationis morae excluso, ipso jure statim addicatur, & adjudicatum Camera Nostrae Fisco censetur, non obstantibus quibuscumque fideicommissis, primogenituris, investituris, donationibus, pactisque succedendi, aliisque juri- bus, & oneribus hujusmodi: Easdem vero domos, areas, vel spatia, statim ac adeptus est, debeat Fiscus Noster aliis vendere, & concedere, qui ad eas apte restaurandas, seu de novo aedificandas, oblati fidejussoribus, seu data idonea cautione, aliisque observatis inferius respectu emptoris sub hasta praescribendis, se obligaverint.

Ad consulendum vero majori Dominorum commoditati, seu facilitati pro dictis reparationibus faciendis, vel novis aedificiis construendis, volumus, & mandamus, ut quicumque illis pecuniam ad dictum effectum dederit, prelato ei super dicta domo restaurata, vel novo aedificio constructo, ante omnem alium Creditorem cuiusque juri, hypothecae, anterioritatis, vel titulo dotis, fideicommissi, reservationis domini, vel alio quocumque quantumvis privilegiato, vel privilegiatissimo innixum, & sufful- tum, omnino comperat, dummodo tamen pecunia praedicta deposita in Monte Pietatis cum ordinibus ab ipso Domino domus aedificandae, vel restaurandae, & ab ipso pecuniae datore, & ab uno ex Magistris Viarum subscriptis, in praefatam restaurationem, seu novam aedificationem, verè conversa & erogata fuerit.

E diverso autem, si Dominus domus, seu areae praedictae, intra primum unius mensis terminum, in actis voluntatem suam restaurandi, aut aedificandi non declaraverit, Gubernator pro tempore, solitis propositis edictis, intra terminum alterius mensis ad venditionem ejusdem domus, seu areae deveniat, eamque plus licitanti, majusque pretium offerenti addicat, eumque omnibus aliis oblatoribus praerendum decernat; si autem plures fuerint ejusdem pretii Oblatores, tunc, & eo casu dumtaxat, is praer omnibus obtineat, qui rei particeps, & confors fuerit; post hunc vicinus, & inter plures vicinos, qui magis indiget, vel qui vicinus est pluribus partibus, inter ceteros vero, qui plus, quique ad majorem ejusdem Civitatis ornatum, & commoditatem publicam aedificare voluerit, judicio ejusdem Gubernatoris, ex consilio dictorum Magistrorum Viarum, praeratur. Is autem, qui licitatione vicerit, & adjudicationem domus, seu areae sub hasta vendita obtinuerit, teneatur integrum pretium, seu pecuniam deponere in Monte Pietatis ad eam infundendam in emptionem tot Locorum Montium non vacabilium, sive unius, aut plurium censuum cum Locis piis, seu Communitatibus Status Ecclesiastici contrahendorum, quae Loca Montium non vacabilia, seu census, perpetuo subiecta, & illigata remaneant iisdem vinculis fideicommissi, investiturae, hypothecae, aliorumque onerum cujuscumque conditionis, & qualitatibus, quibus antea domus vendita obnoxia erat; adeo ut domus illa ab omni quocumque onere, praeterquam ab annuo Canone, cui forte subiecta esset favore Domini directi, libera, & exempta in Emptorem, ejusque Successores pertranseat.

In hujusmodi autem publicis auctio- nibus, & venditionibus sub hasta faciendis, illud etiam

palam edicatur, quod auctione, seu subhastio- ne peracta, non amplius ad offerendum, qui- cumque alius fuerit, admittetur, sive pupi- lus, sive minor, sive mulier, sive Ecclesia, sive Locus Pius, seu alia quaecumque Persona, quae ex quavis causa, vel titulo, etiam fundato in jure communi, aut statuto municipali, & quan- tumvis privilegiato, & privilegiatissimo, vel etiam ex pacto, & conventionem expressa, se omnibus aliis praerferri intendat, ut a litibus, & controversiis, quae hinc exoriri possent super prelacione hujusmodi, ceteris dirutarum do- mium restauratio, sive aedificatio non retarde- tur. Propterea illud etiam in publicis auctio- nis, seu subhastationis Edictis aperte exprima- tur, & declaretur, quod major Oblator, seu is, cui domus, vel area sub hasta posita addicetur, non solum tenebitur integrum pretium oblatum, cum supradictis vinculis, apud Aedem Sacram deponere, sed ulterius debebit in actis, obla- ta idonea fidejussione, seu cautione, a Magistris Viarum eorum periculo approbanda, se obli- gare instituendi statim, & sine ulla mora re- parationem, seu novam aedificationem domus, seu areae in auctione emptae, eamque absolven- di, & perficiendi intra alium terminum octo, vel plurium mensium, juxta qualitatem aedificatio- nis, seu reparationis faciendae, a Gubernatore pro tempore ex consilio Magistrorum Viarum determinandum, sub poena in casu contraven- tionis confiscationis ejusdem domus, seu areae, & alterius quingentorum aureorum, applican- dorum similiter Fisco ad effectum deponendi in Monte Pietatis, & erogandi in restaurationem, seu aedificationem ejusdem domus, seu areae, absque eo quod in alium usum ex quacumque ur- genti, & urgentissima causa converti possint.

Ut vero ex restaurationibus, seu novis aedi- ficiis construendis majus ornamentum Urbi, nul- lum vero detrimentum publicis viis, & Foris, sive Urbis munitionibus proveniat, munus sit Magistrorum Viarum diligenter curare, ut nova aedificia apto modo, ac forma fiant, & si opus fuerit, per ipsos Variarum Magistros ad vias dirigendas, informesque situs tollendos praerferatur locus jaciendis fuedamentis novi aedificii, jussu tamen, & decreto Gubernatoris pro tempore, eo modo, ratione, & forma ab ipso Gubernatore ante approbanda, quo magis, sine damno tamen ac praerjudicio Dominorum domuum, aliorumque aedificiorum, pulchritu- dini, & commoditati Civitatis consulatur.

Uterius ut eadem Civitas Nostra Centumcel- larum populi multitudine, & Incolarum fre- quentia augetur, quia brevi, & angusto mu- rorum spatio circumdatur, ad ejus Suburbia inhabitanda, novisque aedificiis replenda, non solum temporali Ditioni Nostrae subditos, sed etiam externos paternis favoribus, & gratis in- vitare decrevimus. Quo igitur promptius ala- criusque ad aedificandum, habitandumque in Sub- urbiis praerfata Civitatis Nostrae omnes cujus- cumque gradus, & conditionis alliciantur, & provocentur; Motu proprio, scientia, & pote- state simili, tenore praesentium concedimus, & indulgemus, ut omnibus Ecclesiis, & Locis Piis, aliisque quibuscumque, qui penes quaecumque idoneam personam, aut Aedem Sacram, & in quocumque loco pecunias ad effectum illas in emptionem aliorum bonorum stabiliam, & in evidentem utilitatem convertendi depositas tenent, vel in futurum tenebunt, illas in domo- rum in praerfatis Suburbis existentium aedifica- tionem impendere possint, & pecunia hoc mo- do collocata & impensa, in evidentem utili- tatem ipsarum Ecclesiarum, & Locorum Pio- rum, aliorumque ad similia obligatorum cessis- se, & cedere censeantur.

Insuper eisdem motu, auctoritate, & scientia,

1747.
se caveri de-
beat.

De faculta-
te Magistro-
rum Viarum
quoad formas
aedificiorum.

Insuper in-
dulget Eccle-
siis & Locis
piis, ut in Su-
burbis Centu-
mcellarum
aedificando,
in evidentem
Ecclesia ut li-
tatem pecu-
niae investi-
mentum ce-
dere censean-
tur.

Habitantes
in suburbis,
ratione Dubi-
pra-

Consulita-
men Domi-
norum con-
struere vo-
lentium in-
demnitati.

Secus si re-
nuant.

Da gradibus
praeriationis
quoad empro-
res sub hasta.

Quid in E-
dictis subhast-
ationis expres-

1747.
 ti extra Stra-
 tum contracti
 cum Persona
 non subdita
 molestari ne-
 queat.

tia, presentiumque tenore precipimus, & mandamus, ut ii, qui domos, seu aedificia in dictis Suburbis constituta pro tempore habitabunt, ratione aris alieni, aut cuiusvis contractus, obligationis, instrumenti etiam jurati, etiam sub Camera Apostolica, vel alia quavis forma, & conceptione verborum, extra tamen Loca Ditioni Nostra Ecclesiastica in temporalibus subiecta initi, & celebrati, seu contracti; cum exteris tamen, non autem cum temporalis Nostra ditioni subditis; quamdiu aedificia, vel domus huiusmodi inhabitabunt, vigore mandati cuiuscumque Iudicis, vel Tribunalis, vel in persona, vel in rebus, seu mobilibus in iisdem domibus, seu aedificiis, quas incolunt, existentibus, molestari minime possunt, nec debeant; utque eadem domus, seu aedificia de novo construenda in generali obligatione bonorum in quovis contractu, & instrumento quovis modo, & quavis obligatione munito, dummodo tamen contractus, & instrumentum praedictum sit favore exteri, non autem subditi Nostrae, & simul sit extra Statum Nostrum Ecclesiasticum stipulatum, & peractum, adeo ut si una ex dictis duabus conditionibus deficiat, huiusmodi privilegium nullo modo locum habeat, hypotheca, & cuiuscumque alii juri, & obligationi simili nunquam subiecta, & obnoxia habeantur. Insuper ut praefata domus, & aedificia quaecumque, per quovis in praenominatis Suburbis aedificata, vel in futurum aedificanda, ex quocumque crimine, & delicto quantumvis gravi, criminibus tamen Divinae, & humanae Majestatis laesa tantum exceptis, in Fiscum redigi, seu confiscari nequeant, sed eorum Dominis, vel in eis jus habentibus, ipsorumque Successoribus, perinde ac si delicta non commisissent, firma & illaesa remaneant.

Neque do-
 mus in dictis
 Suburbis a-
 edificate Fisco
 adjudicari
 queant.

De jure ap-
 podii tam in
 Civitate,
 quam extra.

Intercapedi-
 nes primo
 aedificantis
 sint.

Forma ser-
 vanda in ven-
 ditione favo-
 re Tertii, in
 exclusionem
 vicini, in ca-
 su spontaneae
 venditionis.

Pro domibus autem, & aedificiis aut novis instruendis, aut veteribus ampliandis, tam in praedictis Suburbis, quam in ipsa Civitate Centumcellarum, liceat cuiuscumque quovis muro sibi propinquo liberè uti, eique tigna, lapides, aliamque materiam aedificii sui, totumque ipsum aedificium injungere, atque annectere, etiamsi murus is ad vicinum suum totus pertineat, perfoluto tamen ejusdem muri dimidio pretio, ad eam aestimationem, quam duo periti, quorum singulos singulae partes elegerint, vel illis discordibus, tertius, quem ex officio dictus Gubernator destinaverit.

Et si inter duas domos angusta aliqua semita, seu angiportus, vel intercapedo trium circiter non amplius palmorum intersit, liceat ei, qui primus in altera earum domorum aedificare cepit, habita tamen ab ipso Gubernatore ex consilio Magistrorum Viarum licentia, totum sibi angustum illud spatium, sive intercapedinem, nullo perfoluto pretio, dummodo luminibus vicini non officiat, occupare, ac domui suae adjungere, domumque ad vicini murum ducere, muroque, ut supra dictum est, communiter uti.

Si autem aliqua domus, sive fundus, aut solum, in iisdem Civitate, & Suburbis, volente suo sponte Domino, vendendum erit, teneatur venditor perquirere a vicinis, quotquot erunt, qui rem aliquam immobilem illi contiguam habuerint (etiamsi se empturos nullo modo antea professi sint) an aliquis eorum velit rem vendendam emere, eisque pretium, atque omnia pacta, & conditiones, quibus cum alio verè, omnique procul fisione contraxit, intimare: quo peracto, jurent tam venditor, quam emptor apud acta publici Notarii, venditionem de huiusmodi re jam factam, & intimatam esse veram, & in ea, ejusque pretio non intercessisse dolum, fraudem, aliquamve simulationem: si autem vicini praedicti se eisdem pretio, ac

pactis, & conditionibus empturos non promiserint, praesentes scilicet intra quindecim dies, absentes verò inter triginta a die praestitorum huiusmodi juramentorum, vel si tam praesentes, quam absentes intra alios quindecim dies ab huiusmodi declaratione, & promissione, si fiat, omnia juxta ea, quae in venditione intimata continebuntur, non praestiterint, pretiumque, si quod in illa solutum fuerat, non perfolverint, & de aedificando ibi ad certam summam, certumque tempus, ac sub certa poena, prout ab eodem Gubernatore praescriptum fuerit, se non obligaverint, illis posthabitis, venditio cuiuscumque alii facta maneat, & rata sit; è contrario autem si superius statuta neglecta, ab ea praetermissa fuerint, venditio irrita, ac nulla habeatur, nullumque jus emptori tribuat, & quoad illum omninò pro infecta sit, si vicini intra annum a die, quo illam receverint, se opposuerint.

Eadem omnia, & in Inquilino locum habeant, cum domus, volente Domino, venalis erit, videlicet ut etiam ipsius domus Inquilino, si quis erit, perquisitio, & intimatio fieri modo praedicto, ipseque si emere voluerit, tum intra eosdem terminos, tum deinceps, eadem faciat, quae vicini facere debent, excepta dumtaxat oblatione, & obligatione de aedificando. Etenim inter Inquilinum, & vicinos ea sit distinctio, ut volentibus aedificare vicinis, Inquilini nulla ratio habeatur, sed tantum vicinorum. At illis non promittentibus aedificare, Inquilino, etiamsi aedificaturus non sit, idem jus in emptionem competat, quod vicinis, si aedificare vellent, secundum praedicta competeret.

Veruntamen quando in casu praedicto spontaneae venditionis duo vicini fuerint, quorum aedificia vendenda res opportuna existat, & propterea illam sibi quisque ex hac Constitutione vendi postulet, is obtineat, qui magis illa indigerit, aut si uterque aequè indigeat, inter utrumque dividatur, quatenus utriusque commoda portio tribuatur. At si huiusmodi portiones utriusque forent inutiliter, tota illi detur, cuius aedificio a pluribus partibus, vel aliis magis adhaerent; si verò alteri tantum diviso inutilis futura sit, nihil illi, sed tota alteri detur. Quod si nulla fuerit aedificantium indigentia, is praefertur, qui magis fuerit vicinus; vel in vicinitate pari, is, qui majora aedificia, quaque magis ad commoditatem, & pulchritudinem Civitatis conferunt, iudicio ejusdem Gubernatoris, ut superius de venditione sub hasta statutum est, construere promiserit.

Praeter praedictos autem vicinitalis casus, si quis domum, aliumve fundum, aut solum, in emphytheusim, aliumve titulum, perpetuo, vel ad unius, aut plurium personarum vitam, pro annuo Canone, aliave responsione concessam habeat, ibique aedificare velit, & se ad aedificandum, aedificiumque perficiendum intra terminum, modo, & forma superius expressa ei praescribendum, obligaverit, liceat eidem Gubernatori, eo petente, domum, fundum, aut solum huiusmodi, ab ejus directi Domini, licet nolentis, proprietate, dominio, ac jure, nec non a Canonis, seu responsionis praestatione eximere, & liberare, alia re stabili prius constituta, pretii, commoditatis, redditus, ac bonitatis, saltem paris, quae loco illius libertate sit, quoad omnia; & ad eundem directum Dominum ratione proprietatis, domini, devolutionis, & aliis cuiuscumque juris, & oneris, eisdem modo & forma, pertineat, quibus illa pertinebat, translato quoque ad istam huiusmodi Canone, sive responsione, cum augmento quinta illius partis, & insuper praestita idonea cautione, & etiam facta per illum, qui aedificaturus est,

De ad-
 Inquilino
 ficare v-
 tis.

Quid in
 vandum in
 concurren-
 rum vicin-
 rum emere
 volentium
 casu spontaneae
 venditionis.

Faciliter
 eribunt
 bernant
 francan
 Domus
 lum.

obligatione omnium suorum bonorum, tum quod res, in quam facta est hujusmodi translatio, libera est, tum etiam de evictione, in ea forma, qua in hac Romana Urbe praestari solet.

Praemissa de quibuscumque bonis, etiam Ecclesiasticis, intelligantur.

Quaecumque autem superius statuta sunt de praediis urbanis, seu domibus, aedificiisque dirutis, seu ruinosis, areis, locis, aut sponte, aut coacte vendendis, vel etiam a directis Dominis liberandis, ea locum omnino habeant, etiam ad Ecclesias, ad cuiusvis ordinis Monasteria, & etiam Mendicantium domos, aliaque loca Religiosa, necnon Hospitalia, Sodalitatesque, aut Confraternitates, caeteraque Pia Loca pertineant, dummodo neque contigua Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, Religiosisque, ac Piiis Locis hujusmodi, neque intra illorum septa consistant; sive sint laicalia, & cuiuscumque fidei commisso, substitutioni, successioni, vel dispositioni obnoxia; & tam haec laicalia, quam illa Ecclesiastica eorum, qui illa reliquerunt, seu dederunt, ultima, vel alia voluntate alienari prohibita, ac quocumque onere gravata.

Gubernator Civitatis super hisce summarie cognoscere debet.

Ad supra dicta autem omnia & singula facienda, & exequenda, & in illis, & pro illis summarie, & simpliciter, & de plano, solaque veritate inspecta procedendum; plenam liberamque auctoritatem, & potestatem dicto Gubernatori pro tempore, de consensu tamen Cardinalis Praefecti Congregationis praedictae super consultationibus negotiorum Status Ecclesiastici in Ecclesiasticas Personas, eidemque Gubernatori ex consilio praefatorum Magistrorum viarum in Laicas, de eadem Potestatis plenitudine, praesentis Constitutionis auctoritate, tribuimus & demandamus.

Et in casu controversiae, illa in partem majoris Civitatis ornatus decedi debet.

Decernentes eadem omnia, & singula, quae supra statuta sunt, si quando in aliquo casu de eorum sensu controversia continget, in eam partem interpretanda esse, quae ad Urbis ornatum magis facere videbitur; ac semper, & ubique sive in iudicio, sive extra iudicium, favorabilia censerit. Et ita ab omnibus Judicibus, etiam Palatii Apostolici Auditoribus, & Cardinalibus, sublata quavis aliter interpretandi, & iudicandi potestate, interpretari, & iudicari debere; Et si secus fiat, fore irritum, & inane.

Sublata aliter iudicandi facultate.

Non obstantibus praemissis, ac felicis recordationis Symmachi, & Pauli II. de rebus Ecclesiae non alienandis, aliisque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, legibus etiam Imperialibus, dictaque Urbis, atque Ecclesiarum, Monasteriorum, & Locorum Religiosorum, sive Piorum, Ordinumque, quorum bona hujusmodi fuerint, statutis, & consuetudinibus, nec non testantium voluntatibus, aliisque dispositionibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis alia firmitate roboratis, privilegiis quoque, & Literis Apostolicis eidem Ecclesiis, Monasteriis, & Locis, eorumque Superioribus, Capitulis, & Conventibus, aliisque quibuscumque concessis, & quibusvis aliis Sedis Apostolicae indulgentiis, per quae praesentium executio, & per eas tributa jurisdictionis explicatio posset quomodolibet impediri, vel retardari; quibus omnibus, eorum tenores pro plenè, & integrè expressis habentes, de potestatis plenitudine praedicta derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio contrariis.

Sanctio poenalis.

Nulli ergo omnino hominum liceat paginam hanc nostrae ordinationis, concessionis, praeccepti, indulti, statuti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Dat. Pontif. anno VIII. die 30. Septemb. 1747.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo septingentesimo quadagesimo septimo, pridie Kalend. Octobris, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

die Kalend. Octobris, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

Pro Domino Cardinali Passione
Jo. Florius Substitutus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

N. Antonellus Pro-Abbreviator.

J. B. Eugenius.

Loco ✕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

De Jurisdictione Episcopi Spirensis in Ecclesiam Collegiatam Beatae Mariae Virginis in Bruchsal, ejusque Capitulum.

X L

BENEDICTUS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

CAUSARUM Palatii Apostolici Auditorum Collegium, quod vulgo Rotam Romanam vocant, ex duodecim Viris, Juris Civilis, & Canonici scientia aequae, ac probitate insignibus, & è diversis terrarum Orbis partibus in hanc Almam Urbem accitis compositum, Romani Pontifices Praedecessores Nostri summo semper in honore habuerunt, eosque in rebus arduis quandoque consulere, & eorum opera, atque industria in Causis coram se cognoscendis uti quoque consueverunt. Nos igitur in eadem Beati Petri Cathedra Divino consilio collocati, Nostrorum Praedecessorum exempla sequi, eorumque vestigiis insistere cupientes, quae probe, recteque ab ipsis Praedecessoribus constituta, diuque retenta sunt, servare, ac custodire, quantum in Nobis est, temporumque, ac rerum conditio finit, summopere studemus, atque satagimus. Itaque quatuor ab hinc annis veterem controversiam, quae ab antiquissimo tempore intercedebat inter Episcopum Conversanum ex una, ac Magnum Magistrum, & Fratres Milites Militiae Hospitalis Sancti Joannis Hierosolymitani ex altera Partibus, ad Nosram cognitionem revocavimus, & iuribus utriusque Partis mature perpensis, adhibitis insuper in consilium dilectis Filiis praedictis Causarum Palatii Nostri Auditoribus coram Nobis ea de Causa congregatis, eorumque sententiis auditis, supremo iudicio Nostro decidimus, ac definivimus, ut videre licet in Nostri Bullarii Tomo XVI. Constitut. LXXVI. pag. 142. & seqq.

Pontifex, Praedecessorum morem sequutus, Auditorum Rotae consilio utitur.

Id ipsum nuper agendum duximus in Causa, quae vertebatur inter dilectos Filios Canonicos, & Capitulum Ecclesiae Collegatae Odenheimensis in Bruchsal ex una, & dilectum Filium Promotorem Fiscalem Curiae Episcopalis Spirensis ex altera Partibus, quam ad Nosram cognitionem a quocumque Tribunali avocatum, posteaquam Advocatos, utriusque Partis Jura tam voce, quam scripto tuentes, audivimus, Apostolica, aliaque Privilegia, atque Diplomata, caeteraque omnia per Nos ipsos accuratè inspeximus, & interiora Causa rimati sumus, rogatis eorundem dilectorum Filiorum Palatii Nostri Auditorum sententiis, ad parcendum litigantium expensis, & consulendum paci, & concordiae Ecclesiarum, quae hujusmodi litibus, & controversiis non paulum interturbatur, interposito supremo iudicio Nostro, & auctoritate Apostolica, modo, & forma inferius a Nobis exprimentis, terminare volumus.

Eorundem sententias exquiri in Causa Spiren. praeterea Exemptionis.

Monasterium in loco Odenheim Diocesis Spirensis a Brunone Archiepiscopo Trevirensi fundatum esse sub invocatione Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, & sub Regula Sancti Benedicti, narrat Trithemius in Annalibus Hirsaugiensibus Tomo 1. ad Annum Christi;

Collegiatae Odenheimensis origo, & vices.

MCXXXIII., eique Monasterio pro dote assignata fuisse bona de domestico ipsius Brunonis patrimonio, consentiente Popone ejus fratre; ad illud autem inhabitandum missos fuisse ab Abbate Volmaro nonnullos suae Congregationis Monachos, atque inter eos Eberardum Monachum sanctitate vita, & regulari observantia eximium, qui primus ejusdem Monasterii Abbas fuit. Eadem referuntur etiam a Joanne Mabillonio in suis *Annalibus Ordinis S. Benedicti* pag. 98. *novissima Editionis Lucensis*. Aliquot saeculis elapsis Anno MCCCCXCIV. ab Alexandro VI. Praedecessore Nostro, ad enixas Maximiliani I. Imperatoris preces, Monasterium à Regulari ad statum saecularem redactum est, illudque in Collegiatam Ecclesiam saecularem, pluribus Canonicibus, & Dignitatibus constitutis, erectum; deinde verò ejusdem Ecclesiae Collegiatæ saecularis Capitulum translatum fuit ad Ecclesiam Beatae Mariae Virginis Oppidi Bruchsalen., quod pariter intra ejusdem Diocesis Spirensis fines continetur.

Capituli
Bruchsalensis
intentio.

Partitio Cau-
sæ.

Hujus Collegiatæ Ecclesiae saecularis Canonici, & Capitulum contendebant, se in omnibus prorsus exemptos esse a jurisdictione Ordinaria Episcopi Spirensis: & tribus veluti firmissimis fundamentis eorum intentio innitebatur; nempe iis primo, quæ per id tempus peracta fuerunt, quo tempore Monasterium cum Monachorum Conventu in loco Odenheim permansit; deinde iis, quæ sequuta sunt cum Monasterium ad statum saecularem redactum fuit; & demum iis, quæ acta sunt, posteaquam Monasterium à loco Odenheim ad Oppidum Bruchsalensem translatum est. E diverso Promotor Curiae Episcopalis Spirensis affirmabat, Capitulum Odenheimense, in omnibus illis statibus, ac temporibus, Episcopali jurisdictioni semper subiectum fuisse.

De Instru-
mentorum e-
ditorum fide,
disquisitio o-
mittitur.

In primis autem a Capitulo in medium prolata fuerunt plures Apostolicæ Literæ, seu Bullæ Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum, & nonnulla Imperatorum Privilegia, seu Diplomata. At a Promotore Curiae Episcopalis probationes ex illis desumptæ elidebantur exceptione falsi; qua exceptione in re haud dissimili usus est etiam Petrus Blesensis in Epistola ad Alexandrum III., quæ est sexagesima octava, & sub nomine Richardi Archiepiscopi Cantuariensis circumferri solet: *Falsarium enim, inquit, prestigiosa malitia ita in Episcoporum contumeliam se armavit, ut falsitas in omnium fere Monasteriorum exemptione prevaleat, nisi in decisionibus, & examinationibus faciendis, Juxta veritatis exactior districtissimus intercedat.* Exorta inter Partes hujusmodi disputatione, eaque exardescente, judicalem disputationis ordinem sequendo, necessarium omnino fuisset, de veritate, seu falsitate dictarum Literarum, seu Diplomatum judicium proferre, juxta monitum Praedecessoris Nostri Bonifacii VIII. in *Cap. Cum Persona, de Privil. in sexto: Statuimus, ut hi, qui se afferunt per privilegia, seu indulgentias Apostolicæ Sedis exemptos, a Locorum Ordinariis requisiti; hujusmodi privilegia, vel indulgentias, quibus se dicunt fore munitos &c. ad legendum integraliter exhibere teneantur.* Sed visum est, hujusmodi examen veritatis, seu falsitatis dictarum Bullarum, & Diplomatum, ad Causæ definitionem parum, aut nihil conferre, ut melius constabit ex iis, quæ inferius dicentur.

Regula juris
in hujus ge-
neris contro-
versis.

Etenim admissa etiam hujusmodi Apostolicarum Literarum, aliorumque Diplomatum veritate, nihilominus totius controversiæ summa expendenda remanebat ad regulas Juris Canonici. Cumque, juxta eas, assistentia Juris militet pro jurisdictione Ordinaria; profecto, si quis ab ea exemptum se esse contendat, evincere id debet argumentis, & probationibus a Jure Canonico præscriptis, iisque minimè dubiis,

sed omnino certis, ac manifestis.

Nam usque ab Ecclesiæ Saeculo quinto, cum quidam Monachi impii Barsumæ affectæ affererent, se Episcopi Palestine, in quorum Diocesis sita erant Monasteria, minimè esse subditos, neque sub eorum jurisdictione, ac potestate positos; Patres Concilii Generalis Calcedonenfis *Can. 4.* decreverunt: *Monachos, qui sunt in unaquaque Regione, & Civitate, Episcopo subiectos esse.* Celebre est quoque in hac re dictum illud Pontificis Hadriani II. in Epistola ad Carolum Regem, *quam refert Saeculo nono Cardinalis Baronius Tomo X. suorum Annalium ad Annum 871. pag. 501. Romana Editionis: Nostis enim, quia omne Monasterium in potestate Episcopi consistere debet, juxta Canonice Sanctionem.* Neque silentio prætereundum est, quod juxta Concilium Aurelianense relatum in *Canone omnes Basilica, XVI. quæst. 7.*, Ecclesiae omnes, quæ in Diocesi reperiuntur, Episcopo subiectæ sunt: *Omnes Basilica, quæ per diversa loca constructæ sunt, vel quotidie constructur, in Episcopi potestate consistunt, in cujus territorio posita sunt.* Quamobrem onus est prætendentis exemptionem ab Episcopali jurisdictione, id certum, ac probatum facere, aut Privilegiis, aut Præscriptione legitima, quæ consequenter ad titulum, causam, & fundamentum præscribendi præberit; ut prosequitur idem Praedecessor Noster Bonifacius VIII. in *cit. Cap. Cum Persona, de Privil. in sexto*, hujusmodi verbis: *Cum de jure communi Ordinarium intentio sit fundata, sua jurisdictione loquitur de Episcopis) uti possunt liberè in eosdem, donec de præscriptione Canonica (aut de privilegiis, de quibus antea loquutus fuerat) ut præmissum est, fecerint plenam fidem.*

Id autem amplius in specie proposita accedit, quod quum agatur de plenaria exemptione, & libertate indefinita a potestate, & jurisdictione Ordinaria, ac proinde non solum ab illis juribus, quæ ad legem Diocesanam referuntur, sed ab illis quoque, quæ respiciunt legem jurisdictionis, nimirum a correctione, & emendatione; opus est, ut privilegium ex plenitudine Apostolicæ Auctoritatis promanet; cum Episcopus ex limitata sua Auctoritate concedere nequeat plenam, & absolutam exemptionem, ut docent Juris Canonici Interpretes in *Cap. Constitutus, de religiosis Domibus*; quorum antiquissimus est doctus Praedecessor Noster Innocentius IV. in *dicto Cap. Constitutus num. 2.* *Non potest, loquitur de Episcopo, in totum jus Episcopale dimittere, & Ecclesiam a tota sua jurisdictione dimittere &c. Alii dicunt, quod non valuit hæc concessio suis juribus, sed confirmatione Papæ tantum &c. sola confirmatio sufficit ex scientia Papæ concessa.*

Profecto ad Monasterium a Brunone Archiepiscopo Trevirensi, ut dictum est, fundatum in loco Odenheim, pertinent Testamentum ejusdem Brunonis, Constitutiones omnes Pontificiæ, quæ in hac causa exhibitæ fuerunt usque ad Alexandrum VI., tum etiam Imperialia omnia Diplomata.

Prolatum quidem non est Testamentum Archiepiscopi Brunonis; sed ejus tenor plenè relatus est in duobus Privilegiis, seu Diplomatum Henrici IV. & Friderici I., quæ sicut superius indicatum est, nunc pro authenticis ponuntur, quia in eorum veritate examinanda supersedendum esse censuimus. In suo Testamento Archiepiscopus Bruno Monasterium cum suis pertinentiis Romanæ Ecclesiæ subijcit, solutionem annui Censui exhibet, aliam quamcumque personam excludit, & uni Abbati illud subijci vult; præcipit Abbatis electionem a Monachis dumtaxat faciendam, eorumque in potestate esse jubet, illum regimine destituere, si malè

Quid in
bandum in
parte Cap-
li.

i.
De his
pertinet
primum Mo-
nasterii
tum.

i. De Testa-
mento Brunonis
Faventi-
toris.

in gubernando Monasterio versetur, iisque etiam potestatem facit eligendi Advocatum, seu Monasterii Defensorem.

De subiectione Monasterii Beato Petro, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, tum etiam de solutione annui Censuræ, verba hoc loco facere omittimus, quia Nobis inferius ea de re loqui necesse erit: Superfluum quoque est de exclusione Sacularis potestatis differere, cui nihil commune est cum exemptione a jurisdictione Ordinaria, & Spirituali Episcopi. Itaque, quod ad Testamentum Brunonis attinet, totius investigationis summa ad tria redigitur, scilicet ad facultatem eligendi Abbatem, privandi eum regimine, si malè regat, & ad libertatem eligendi Advocatum, seu Defensorem. Harum autem omnium nulla res est, quæ ad plenariam exemptionem a jurisdictione Ordinaria Episcopi stabilendam inserviat.

Etenim in eunte sæculo XI. Theudaldus Marchio fundavit celebre Monasterium Sancti Benedicti in Polirone in Statu Mantuano, eique amplissima latifundia assignavit, reservata sibi, suisque Successoribus, & Hæredibus facultate nominandi Abbatem, ad quem regimen Monachorum, qui Regulam Sancti Benedicti profitebantur, pertineret: *Hoc Monasterium nulli Regi, nec alicui Potestati concedimus, ut habeant aliquam potestatem alicui pro quovis ingenio dandi, neque alicui Archiepiscopo, vel Episcopo constringendi, aut inquietandi, sed in perpetuum in meam, & in meorum Hæredum, & qui de eis legitime nati fuerint, ut supra legitur, permanent potestatem. Præterea volo, & statuo, ut Abbas ipsius Monasterii, qui a me, vel a meis Hæredibus, & qui de eis legitime nati fuerint, ut supra legitur, missus fuerit, benedictionem, & consecrationem suam Mantuanæ Ecclesiæ primo postuletur, & si everserit, quod Episcopus Mantuanensis Ecclesiæ resutaverit &c. ad quemcumque Episcopum voluerit, vadat, & benedictionem sacrationis ab eo recipiat, absque alicujus contradictione: sunt verba Instrumenti fundationis, rudi illius ætatis stilo conscripti, & quæ edita sunt in fine historiae ejusdem Monasterii, quam bon. mem. Abbas Bacchinus literis tradidit.*

At verò diversam viam, ac rationem sequutus est Archiepiscopus Bruno, cum Sæculo post Monasterium Odenheimense fundavit: Nam, contentanè ad Regulam S. Benedicti, voluit, ut Monachi Abbatem sibi eligerent; id quidem solummodo addidit, quod in Regula S. Benedicti non continetur, imò quod Juri Canonico contrarium est, nempe si Abbas in gubernatione Monasterii perperam versaretur, privari posse a Monachis, & alium in ejus locum eligi. Siquidem legitur in *Can. Monasteria, XVIII. quest. 2. quod Monasteria, vel Monachorum Disciplina, ad eum pertinent Episcopum, in cuius sunt Territorio constituta. Ad Episcopum igitur pertinebat, irreligiosum Abbatem in ordinem redigere, vel, si opus esset, Abbatiam ipsi adimere, ut etiam scriptum est in *Can. si quis Abbas, loco laudato: Ab Episcopo, in cuius Territorio constitit, & a vicinis Abbatibus, & cæteris Deum timentibus, a suo arceatur honore, etiamsi omnis Congregatio vitiiis suis consentiens eum Abbatem habere voluerit. Verumtamen ex præmissis affirmari nequaquam potest, Archiepiscopum Brunonem ab electione Abbatis Episcopum omnino excludere voluisse; quoniam cum in sua Testamento loquutus est de Monachorum facultate in Abbate sibi eligendo, eoque exauctorando, si, posteaquam bonus electus esset, improbus fieret; nequam de casu illo cogitavit, quo a malis Monachis deterior Rector, & Abbas eligeretur; quo casu Regula, quam Sanctus Benedictus omnes suos Monachos servare voluit, quamque Archiepiscopus Funda-**

tor in suo Monasterio profitendam esse præscripsit, potestatem facit Episcopo, se ingerendi in ipsius Abbatis, & Monasterii reformatione, usque ad depositionem Abbatis, & alterius depurationem; uti legitur *cap. 64. ejusdem Regulæ: In Abbatis electione illa semper consideretur ratio, ut hic constituatur, quem sibi omnis concursus Congregatio secundum timorem Dei, sive etiam pars, quamvis parva, Congregationis saniori consilio elegerit. Vita autem merito, & sapientia doctrina eligatur, qui ordinandus est, etiamsi ultimus fuerit in Ordine Congregationis. Quod si etiam omnis Congregatio vitiiis suis (quod quidem absit) consentientem personam, & vitia ipsa aliquatenus in notitiam Episcopi (ad cuius Diocesim pertinet locus ipse), vel Abbatibus, aut Christianis vicinis claruerint, probibeant pravorum prevalere consensum, & Domui Dei dignum constituant dispensatorem.*

Facultas sanè data Episcopo, se eo casu ingerendi, præsentiam exemptionem ab ejus auctoritate omnino excludit; quod bene animadvertit, qui declarationes scripsit ad Regulam Sancti Benedicti, pro eo, quod ad gubernium Monachorum Congregationis Cassinensis attinet, quod Opus confirmatum est in forma specifica a Venerabili Servo Dei Prædecessore Nostro Innocentio XI. Anno MDCLXXX. Siquidem Auctor ille, ad ea verba Regulæ ad notitiam Episcopi, quæ paulo ante a Nobis relata sunt, adnotat, quod cum hodie Congregatio Cassinensis amplissimis Privilegiis exemptionis ab auctoritate Episcopali, quæ omnibus nota sunt, fruatur, ex laudatis verbis minimè prætendi potest, eam Episcopali jurisdictioni subiectam esse: *Hodie ex Indulto Apostolico tota nostra Congregatio, & singula Monasteria exempta sunt ab Ordinariorum jurisdictione, & immediatè Apostolicæ Sedi subiecta.*

Nec majoris ponderis ad id, de quo agitur, reputanda sunt cætera omnia, quæ in Brunonis Testamento ab Imperatoribus confirmato continentur, quia universa pertinent, vel ad liberum Abbatis regimen, vel ad Regularem observantiam, vel ad necessariam Monachorum quietem; quæ minimè excludunt auctoritatem Episcopi; ut bene deducitur ex *cap. 1. lib. 1. Formularum Marculphi Monachi, quod Opus Sæculo VII. compositum, initio Sæculi XVII. a Bignonio publicatum est. Nam in eo Capite, posteaquam id omne expositum est, quod respicit electionem Abbatis, observantiam Regularem, Monachorum quietem, pacificam bonorum possessionem, quæ omnia ex relata Privilegii formula auctoritatem, & firmitatem habebant, hujusmodi verba sequuntur: *Et si aliquid ipsi Monachi de eorum Religione tepidi, aut secus egerint, secundum eorum Regulam ab eorum Abbate, si prævalet, corrigantur. Sin autem, Pontifex de ipsa Civitate exercere debet; quia nihil de canonica auctoritate convellitur, quidquid domesticis fidei pro quietis tranquillitate tribuitur: Itidem Franciscus Florens in suis Operibus legalibus tom. 1. pag. 264. assert diversa Privilegia a Galliarum Episcopis ejusdem Regni Monasteriis in Conciliis Nationalibus, aut Provincialibus concessa; addit postea pro majori solemnitate a Regibus confirmata fuisse; subindè appositè ad rem nostram ita scribit: *Hujusmodi verò Privilegiis hac forma impetratis, & confirmatis, Reges Nostri consensum accommodabant, & concessionem largiebantur, in quibus singillatim, & per partes singuli articuli recensentur; qui tamen articuli omnes ad liberam Abbatis electionem pertinebant, quæ Congregationi permittebatur, & ad liberam rerum, & bonorum Monasterio Oblatorum administrationem, & dispositionem; Regula, quæ a Fundatoribus ipsius Monasterii constituta fuerat, in omnibus custodit;***

Omissis, quæ ad rem pertinent; tria in Testamento exponuntur.

Abbas electio Patronis alibi referuntur.

In hoc Monasterio Monachis tribuitur, cum facultate deponendi Abbatem.

Sed non excluditur jurisdictione Episcopi pro casu considerato in Regula S. Benedicti.

Qua stante, corrumpit omnimoda exemptio.

Quæ nec inducitur per ea, quæ disponuntur, quoad internum Monasterii regimen.

Facultas eligendi, & dimittendi Advocatum non officit jurisdictioni Ordinarii.

salva Episcoporum in reliquis omnibus competenti, & canonica jurisdictione in Monachos.

Et quoniam pluries in Brunonis Testamento facultas tribuitur Monachis eligendi sibi Advocatum, eumque in ordinem redigendi, si prave munere suo fungatur; tum etiam ipsi Advocato potestas fit, ut invitante Abbate, & venia a Rege impetrata, conventus juridicos habere possit in locis dominio Monasterii subiectis; haud alienum a re proposita erit, si hoc loco indicabimus, Advocatos, qui olim ad Ecclesiam pro juribus suis in Foro tuendis eligebantur, paulatim coepisse jurisdictionem asumere potestatem, pingues redditus, & ampliora honoraria sibi exposcere, quin etiam armis, ac militibus adversus invadentes bona Ecclesiae rem gerere; quae omnia quisque per se videre potest apud Thomassinum de vet. & nov. Eccles. disciplina par. 3. lib. 2. cap. 55., in glossar. DuCange ad verb. *Advocatus*, apud Mabillonium in praefat. 1. sect. 3. ad Act. SS. Ordinis S. Benedicti; ubi testatur, Advocatos, qui ad tuenda Monasteria constituti erant, cum eorum depopulatores plerumque facti essent, Saeculo XIV. tandem e medio sublatis fuisse. Mentionem faciunt de Advocatis etiam *Can. Salvator. 1. quest. 3. & Can. ab Imperatoribus 23. quest. 3.* Et quoniam illis districtè veritum erat, ne se in Disciplina Ecclesiastica immiscerent, juxta praescriptum Romani Pontificis Lucii III. Praedecessoris Nostri in cap. *Præterea 23. de jurepatr.* ubi excommunicantur, si in eam manus inferre ausi fuerint: *Advocati Ecclesiarum in tantam noscuntur insolentiam prorupisse, ut Sacerdotes, & alios Ecclesiasticos Vivos pro sua voluntatis arbitrio in Ecclesiis ipsis constituant, atque destituant.* Ex his nemo certè est, qui non intelligat, nullius esse momenti ad praesentem omnimodam exemptionem a jurisdictione Episcopi probandam, jus illud, quod Monachis ex Brunonis Testamento datum fuit, ut Advocatum sibi eligerent, eumque, justis exigentibus causis, pro arbitrio deponerent.

De Constitutionibus Pontificum Romanorum.

Exemptio Monasterio concedi non poterat ab Archiepiscopo Trevir. sine consensu Episcopi Spirensis.

Sedes Apostolica non consuevit sine causa exemptiones plenarias concedere, absque Superiorum consensu.

Subsequuntur Bullae, seu Constitutiones Pontificiae, usque ad Alexandrum VI., ex quibus nihilo magis persuaderi poterat, plenam exemptionem ab auctoritate Ordinaria Episcopi concessam fuisse. Bruno Archiepiscopus Trevir. Monasterium, de quo agitur, fundavit in Loco Odenheim, hoc est in Dioecesi Spirensi; quod utique fieri nequibat sine consensu Spirensis Episcopi, juxta canonicas sanctiones in *Canon. quidam Monachorum, & in Canon. de Monachis, in Canon. Cellulas 18. quest. 2.,* nec juxta eandem canonicas sanctiones ab ejus jurisdictione eximi poterat, non requisito ejusdem consensu: Licet enim Romanus Pontifex ex potestate absoluta, etiam sine consensu Episcopi, Monasterium plenarie ab ejus jure subtrahere possit, cum tamen, exceptis quibusdam particularibus casibus, eà absolutà potestate uti non consueverit, Episcopique idcirco consensum ante plenariae exemptionis concessionem requirere consueverit; hinc est, quod nullo in praesenti nostra hypothese apparente vestigio requisiti consensus, nulla accedente circumstantia, ob quam requiri non debuisset, fas est asserere, privilegia utique fuisse concessa Monasterio, sed illud plenariae exemptionis nullatenus indultum fuisse. In hisce terminis versatur species facti, quae agitata, & discussa est in Concilio Romano, quod habitum est coram Praedecessore Nostro Romano Pontifice Silvestro II. Anno MII. Asserebat Abbas S. Petri de Perusio, se frui omnimoda exemptione a jurisdictione Episcopi ejusdem Civitatis, vi, ac ope privilegiorum, quae sibi a Summis Pontificibus concessa fuerant. Mandavit Pontifex, ut ea ederentur, & deinde Synodus sententiam

suam proferret: *Veniant Privilegia Nostrorum Antecessorum Paparum, & his perlectis, censeant Fratres Coepiscopi, quae sit aequitatis relictio.* Allatis, lectisque Privilegiis, Episcopus opposuit, Romanos Pontifices non consuevisse dare hujusmodi Privilegia plenariae exemptionis sine consensu Episcopi, in cujus Territorio Monasteria sita sunt; ideo opus esse, ut exhiberetur consensus Episcopi Praedecessoris sui, cujus tempore Privilegium illud, de quo quaestio erat, concessum fuerat: *Ait Episcopus: Privilegia haec non reprobo; sed sine consensu Praedecessoris mei, cujus temporibus illud prius Privilegium factum est, factum fuisse dico; si solum viderem consensum, haberem inde aeternum silentium.* Episcopi autem oppositioni universus Clerus respondit, consensum intervenisse, & a se visum, ac lectum fuisse: *Vidimus omnes Epistolam Antecessoris tui, in qua, & consensus erat, & precibus, ut hoc fieret; Episcopus omnix postulat, cujus rei testes sumus, & secundum canonicam sanctionem verum fuisse comprobamus.* Prolata est deinde sententia secundum Abbatis petitionem, impositumque est silentium Episcopo, ejusque Successoribus. Haec omnia recensentur ab Ughellio tom. 9. *Ital. Sacr. & in collectione Labbeana Concil. tom. 9. pag. 1247.* In casibus autem, in quibus aliquando contigit, ut a Romanis Pontificibus Praedecessoribus Nostri plenaria exemptio sine praedicti Episcopi consensu Monasteriis concederetur, id utique factum est culpa, & vitio ipsorum Episcoporum, qui potestate sibi data ad regenda Monasteria, in eorum subversionem, & perturbationem abutebantur. *Ignoras, verba sunt san. mem. Gregorii VII. Praedecessoris Nostri ad Episcopum Taurinen. quod Sancti Patres plerumque, & Religiosa Monasteria de subjectione Episcoporum, & Episcopatus de Parochia Metropolitana Sedis, propter infestationem praesidentium diviserunt, & perpetua libertate donantes, Apostolica Sedi velut principalia Capiti suo membra abavere sanxerunt.* Nec dissimiliter respondit Alexander II. pariter Praedecessor Noster Gervasio Rhenensi, qui contraria esse ajebat Sacris Canonibus Privilegia, quae Monasterio Corbejensi concessa fuerant: *Alias esse leges Ecclesiarum, quae sunt generales, & alias esse eas, quae specialiter in Privilegiis quibusdam praerogantur Ecclesiis ad Immunitatem, ne quorumlibet importunitate patiantur inquietudines.*

Accedit in casu, de quo agitur (id quod praecipuum ac summum videtur), quod in nullo privilegiorum, quae huic Monasterio concessa fuerunt, legitur, exemptos Apostolica auctoritate fuisse Monachos a jurisdictione Episcopi, & solius Romanae Ecclesiae potestati submissos; idque unum satis esse videtur, ut bene concludatur, à Romanis Pontificibus Monasterio praedicto plenariam exemptionem a jurisdictione Episcopi minime datam, & concessam fuisse. Habentur etiam nunc formulae exemptionis plenariae, quae a Sede Apostolica Monasteriis, atque Ecclesiis, ab octavo usque saeculo concedebantur; quae conceptae sunt his verbis: *sub jurisdictione Sedis Apostolicae, & nullius alterius Ecclesiae jurisdictionibus submitatur.* Et his iisdem verbis conceptae sunt plenariae exemptiones, quas subsequentibus temporibus Religionibus Mendicantibus Romani Pontifices elargiti sunt, ut constat ex Constitut. III. & XIII. Nicolai IV. tom. 2. novi Bullarii Ordinis Fratrum Sancti Dominici, quod in lucem edidit Pater Bremondus: *Decernentes ex nunc eundem Ordinem, ac personas, Ecclesias, Oratoria, Domus, & Loca praefata, soli Romano Pontifici, & Romanae Ecclesiae tam in spiritualibus, quam temporalibus absque ullo medio subjacere &c. & Apostolicae Sedi, cui Ordo ipse nullo medio est subiectus,*

Exemptio Ordinarii jurisdictione, Apostolica Sedis immunitate submitti debuit.

Et ab omni Ordinariarum jurisdictione prorsus exemptus. Cum quibus multa alia Bulla, seu Constitutione concordant, quae extant tom. 8. ejusdem Bullarii in tract. de consensu Bullar. tit. 1. quest. 1. : Nec dissimilis est formula, quae legitur in Constitutione I. Joannis XXII. pro exemptione Ordinis Carmelitarum tom. 1. Bullarii ejusdem Religionis collecti a Patre Monsignani pag. 57. In jus, & proprietatem Beati Petri, & Apostolica Sedis assumimus, illaque a cujuscumque Diaconis, & cujuslibet alterius potestate, jurisdictione, & dominio, omnimode in perpetuum prorsus eximimus de gratia speciali. Decernentes ex nunc Ordinem vestrum &c. soli Romano Pontifici, ac dicte Sedi, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, absque ullo medio, subiacere.

Nec alia profecto ratione Ecclesiastica disciplina facta tecta servari potuisset: indultu quippe plenaria exemptione Monasterii ab Episcopi auctoritate, nec eodem submisso Sedi Apostolica, aut alteri Ecclesiastico Superiori, Monasterium illud acephalum remansisset, & obnoxium comminationibus Magni Gregorii Praedecessoris Nostri in ejus Epistola XVIII. lib. 7. in fine, ad Marianum Episcopum Ravennatem, relata in Can. Abbatibus 18. quest. 2., cujus verba talia sunt: Abbatibus, qui neque sub Episcopo, neque sub Metropolitano, neque sub Primatum, neque sub Patriarcha sunt, nullus Episcoporum Episcopalia quolibet administret. Nota autem haec sunt etiam in Ecclesia Orientali; in qua viget adhuc Canon Concilii Chalcedonenfis, & Monachi Episcoporum jurisdictioni subiecti sunt; Patriarcha autem habet jus Stavropogii, quod nihil aliud est, quam jus figendi Crucem, cum novum Monasterium in Dioecesi alicujus sui Suffraganei extruitur; & jus illud ipsi uni Patriarchae competit, neque ad Metropolitanos extenditur. Consequens autem hujus juris est, ut Monasterium illud noviter fundatum, ubi Patriarchalis Crux fixa est, exemptum remaneat a jurisdictione Episcopi, in cujus territorio reperitur; sed, ne sine capite existat, Patriarcha illud suae immediatae jurisdictioni suppositum declarat; ut legere est in nostra Constit. 98. §. 19. Bullarii nostri tom. 1.

Quia vero, licet in Apostolicis Constitutionibus nec plenariae exemptionis a jure Episcopali, nec immediatae subjectionis Apostolicae Sedi, expressa mentio facta sit, nihilominus asseretur, ea omnia aequipollentibus formis, ac verbis, fuisse in ipsis Apostolicis Constitutionibus significata; idcirco necesse fuit particulare earundem examen instituire, quod satis diligenter expletum est, ut ex sequentibus deprehendi potest.

In duabus Constitutionibus Honorii una, & Gregorii altera, Praedecessorum Nostrorum, quibus Monasterii Privilegia confirmantur, illud accipitur sub B. Petri, & nostra, hoc est Romanorum Pontificum, protectione. At vero hinc argui certe nequit exemptio ab auctoritate Episcopali, ut disertè respondit Innocentius III. in Cap. Ex parte 18. de Privil. Ex parte tua fuit questum, utrum Clerici, & Laici, qui Litteras protectionis ostendunt, in quibus persona suae expresso nomine cum omnibus rebus suis sub Apostolica protectione consistere declarantur, a jurisdictione Episcopi Dioecetani sint exempti. Nos autem Tibi respondemus, quod per Litteras hujusmodi ab Episcoporum suorum potestate minime subtrahuntur.

In Bulla Innocentii V. similiter Praedecessoris nostri conceditur, ut nullus Delegatus, vel subdelegatus Executor, seu etiam Conservator, auctoritate Sedis Apostolicae, vel Legatorum ipsius, in vos, aut Monasterium vestrum, excommunicationis, vel suspensionis, sive interdicti sententiam valeat, promulgare, absque speciali mandato nostro

faciente plenam de hac indulgentia mentionem. Sed jam, ante Innocentium V., Clemens Papa IV., in cap. ne aliqui, de Privil. statuerat, ut hujusmodi Privilegia, exceptis his, quae Regibus, Reginis, eorumque Filiis, & aliis Regulari Ordini universo concessa sunt, non protraherentur ad sententias, & excommunicationes, ab Ordinariis prolatas: De Fratrum nostrorum consilio, ad Ordinariarum sententias, & processus edicto perpetuo prohibemus extendi; & post Innocentium V., Bonifacius VIII. in Cap. Si Papa, de Privil. in sexto, decrevit, a jurisdictione Episcoporum minime exemptos eos esse, qui Privilegium obtinuerunt, quod ab alio, quam à Papa, seu ejus Legato, excommunicari, suspendi, aut interdicti non possint.

In Litteris Lucii III., & Celestini III. mentia fit de censu, qui singulis annis solvi Sancto Petro debebat a Monasterio; qui Censum jam oblatum fuit ab Archiepiscopo Brunone in fundatione ejusdem Monasterii, & adnotatus est in antiquissimo Libro Censuum Cencii Camerarii. At neque id alicujus momenti visum est ad questionem, de qua tractabatur; cum ab Alexandro III. definitum sit, ex solutione census, exemptionem a jurisdictione Ordinaria Episcopi minime concludi posse; ut legitur in Cap. Recepimus, de Privil. Caterum diligentiam tuam volumus non latere, quod sicut non omnes, qui specialiter B. Petri juris existunt, annuatim Apostolicae Sedi Censum exsolvunt, ita non omnes censuales ab Episcoporum subiectione habentur immunes. Consentit cum Pontifice Alexandro III. Bonifacius VIII. in Cap. Si Papa, de Privil. in sexto: Si vero dicatur simpliciter, quod aliqua Ecclesia Romana Ecclesia annum censum solvat, non propter hoc exempta Ecclesia dici debet. Solvatur census aut ratione libertatis donatae, aut protectionis concessae; ut bene expendit Innocentius III. in Cap. Constitutus, de Relig. Domib. : Nos quoque cum vel libertatis privilegium, vel protectionis praesidium aliquibus Ecclesiis indulgemus gratis, accipimus censum gratis oblatum, & in Litteris Nostri ad Successorum Nostrorum memoriam censum exprimimus, & etiam quantitatem. Censum autem solutus ratione, seu titulo protectionis, nunquam praedictum aliquod juri Ordinarii intulit, ut scriptum est in laudato Cap. recepimus, de Privil., cujus verba talia sunt: Si vero ad indicium perceptae protectionis census persolvitur, non ex hoc juri Dioecetani Episcopi aliquid videtur esse substractum. Juberet Alexander III. in cit. Cap. recepimus, ut diligenter attendatur tenor Privilegii concessi, cujus sequela quaedam est solutio Censum: Ipsorum tenor est diligentius attendendus: Bonifacius autem VIII. in cit. Cap. Si Papa, decernit, ut si Privilegium ad res aliquas limitatum sit, etiam si in eo solutio census praecipitur, id pro omnimoda exemptione probanda inservire nequeat, sed pro partiali dumtaxat, restricta, & limitata, & in Privilegio disertè expressa: Idem dicimus, loquitur de exclusionem plenariae exemptionis, si circa aliqua per Privilegium concedatur libertas, & clausula de censu annuo persolvendo sequatur &c., his enim, & consimilibus casibus, sic in certis Privilegiati articulis, Ordinariarum jurisdictioni quantum ad alia sunt subiecti.

Quum igitur Archiepiscopus Bruno in suo Testamento, post conventam pro Abbate liberam Monasterii administrationem, & a quacumque saeculari Potestate exemptionem; & post cautam pro Monachis facultatem eligendi sibi Abbatem, & designandi Advocatum, seu Defensorem; in harum rerum compensationem obtulerit annum Censum: Super haec omnia Praesul sepeditus Apostolicum Privilegium acquisivit, & constituit, ut unus aureus, quem Bizan-

Lucius III. & Celestini III. enunciant censum Sedi Apostolicae debitum.

Lucius III. & Celestini III. enunciant censum Sedi Apostolicae debitum.

Census non una de causa solvuntur.

Cause adeo rant solvendi censum, extra exemptionem.

Hujus disciplinae ratio, & consuetudo etiam apud Orientales.

Litterae Pontificum peculiariter examinantur.

Honorius, & Gregorius PP., solam Protectionem indulgent.

Innocentius V. vetat Monachos aut Monasterium censuris irriti.

ium dicimus, singulis annis Romæ ad Altare S. Petri ab Abbate prædicti Monasterii in Pascha persolvatur; eo pacto, ut libertatis istius, & inditionis statuta tanto perennius inconvulsa permaneant: Cumque Romanus Pontifex Cælestinus III. in suis Literis, post pollicitam Apostolicam suam protectionem pro bonis, quibus tunc fruebatur Monasterium, & quæ tractu temporis adipisci potuisset; & post concessum Monachis Privilegium, ut si quidem Diocesanus Episcopus vellet sine solutione pecuniæ Abbates benedicere, consecrare Altaria, & Basilicas, Sacrum Chrisma, & Oleum Sanctum præbere, & Monachos Sacris Ordinibus initiare, ipse adiretur, si minus ad quemcumque alium Episcopum pergere ipsis licitum foret; subinde addiderit: ad iudicium autem perceptæ a Sede Apostolica libertatis, aureum nummum annuum Nobis, nostrisque Successoribus persolveris. Ex his apertum satis, ac manifestum redditur, quod annuus Census, de quo conventum fuerat, non ad omnimodam exemptionem, sed ad partialem dumtaxat respiciebat, ac proinde ex illius solutione non rectè inferitur, omnimodam exemptionem datam aut conventam fuisse.

Idem Pontifices enunciant pertinentiam Monasterii ad jus & proprietatem Ecclesiæ Romanæ.

Neque huiusmodi argumentationi Canonici Juris principis sufficit quidquam adversari visum est, quod Prædecessor Noster Lucius Papa III. declaraverit, Monasterium prædictum spectare ad jus Romanæ Ecclesiæ, & ideo Census solvere: quanto specialius Vos, & Monasterium vestrum ad jus Romanæ Ecclesiæ pertinere annui census redditus manifestat. Et quod id ipsum declaratum sit a Cælestino Papa III. referendo se ad Constitutionem Paschalis II. Monasterium, quod ad jus & proprietatem B. Petri pertinere dignoscitur, ad exemplar fel. record. Paschalis Papa Prædecessoris Nostri, sub B. Petri, & nostra protectione suscipimus, & presentis scripti privilegio communimus. Etenim, omnia responsione, exhibitum videlicet non fuisse Privilegium Paschalis II.; seposita etiam questione, quæ ad Chronologiam pertinebat; Nam Promotor Curie Episcopalis Spirensis opponebat, Paschalem Pontificem ante Monasterii fundationem vita functum fuisse, atque ideo exemptionem Monasterio concedere nequivisse; cui tamen respondebant Canonici, Monasterio etiam non fundato, quod tamen certum erat propediem fundatum iri, exemptionem a Paschali ante fundationem concedi potuisse: admittensque insuper propositione illâ, quod pertinere ad jus, & proprietatem Romanæ Ecclesiæ, secum necessario ferat omnimodam exemptionem a jurisdictione Ordinarii, ut legitur in sapiens laudato Cap. Si Papa de Privil. in sexto. S. Papa &c. asserat ipsum Ecclesiam fore exemptam, aut eam juris B. Petri existere, sive ad jus & proprietatem Romanæ Ecclesiæ, vel ad Romanam Ecclesiam specialiter, aut sine medio, vel etiam simpliciter pertinere, per hoc plene debet exempta huiusmodi Ecclesia judicari.

Exemptio controversa non probatur per enunciativas.

Quia tamen, procedendo ad præscriptum ejusdem Decretalis, ea proposito tunc locum habet, quando Romanus Pontifex dicit, Ecclesiam pertinere ad jus, & proprietatem B. Petri, aut Romanæ Ecclesiæ, dispositivè, ut forensi verbo utamur; Si autem Ecclesiæ, vel Monasterio, exemptionis Privilegium concedendo, vel super ipsius exemptione sententiando, cum de ipsius exemptionis negotio ageretur, asserat ipsam Ecclesiam fore exemptam; Non autem si Pontifex enunciativè, seu relativè, aut suppositivè, ut ajunt, affirmet Monasterium pertinere ad jus, & proprietatem Ecclesiæ Romanæ: Si Papa in aliquo Privilegio, vel scriptura non facta principaliter super donatione, vel sententia exemptionis, seu etiam libertatis, aliquam Ecclesiam ad jus, & proprietatem Romanæ Ecclesiæ pertinere, vel consimilia

verba narret, non propterea illius Ecclesiæ exemptio est probata, nisi de libertate aliter doceatur: Idcirco prærens in eo sita est indago, ut videatur, an memorata Pontificum Constitutiones ad primum, vel ad secundum casum Decretalis sint referendæ.

Ad secundum autem, non ad primum visæ sunt referri debere. Nec enim aut Lucius III., aut Cælestinus III. dixerunt, Monasterium ad jus, & proprietatem Romanæ Ecclesiæ pertinere, Privilegium exemptionis concedendo, aut super ipsius exemptione sententiando; sed id asseruerunt in Privilegio, aut scriptura, quæ facta non est principaliter super sententia exemptionis, aut libertatis. Pontifex quippè Lucius id asseruit, cum tribuit Monachis jus præstandi Episcopo unum ex suis Religiosis, qui animarum Curam in Ecclesia a Monasterio dependente exerceret: ea tamen lege, ut præsentatus Episcopo subiectus esset in eo, quod ad animarum curam spectaret, Superiori autem Regulari in eo, quod ad Monasticam pertineret disciplinam: Quod sanè non evincit totalem exemptionem a jurisdictione Episcopi, cum sit commune etiam Monachis, qui subduntur Episcopo, & assumuntur ad curam animarum.

Cælestinus autem nedom hoc ipsum asseruit relativè ad præcedens Paschalis Privilegium, sed ulterius id asseruit, cum indulset Monachis, ut ab alio Episcopo petere possent Sanctum Oleum, Sacrumque Chrisma, eumque pro Sacris Ordinationibus adire, si Episcopo Diocesano pro sacris illis rebus pecuniam exigere attentasset, ut superius dictum est; quod omne in universum nihil continet, quod ad præsentam exemptionem attineat. Plura enim suppetunt exempla Monachorum, quibus a jurisdictione Ordinarii penitus exemptis, facta est libera potestas accipiendi a quocumque Catholico Episcopo Sacrum Chrisma, Sacrosque Ordines, non in penam simoniaci criminis Diocesani Episcopi, sed in signum, atque indicium omnimodæ libertatis, ut hac de re fidem faciunt Cap. Constitutus, de Relig. Domib., Cap. Cum nullus, de temporib. Ordinatus in sexto; & Constitut. 76. §. 9. Bullarum Nostri Tom. I. Et plurima quoque extant Regularium privilegia, quibus ita a Sacro Tridentino Concilio derogatum est, ut quamvis antea possent in sua penaria exemptionis signum a quocumque Catholico Episcopo Sacros Ordines suscipere, id tamen de cætero ipsis interdictionem fuerit, ac demandatum, ut Sacra Ordinationis munus a proprio Episcopo, in cuius Diocesi situm est Monasterium, omnino accipere deberent; nisi post eandem Synodum novum Privilegium indultum eis fuerit, in quo expressis, atque apertis verbis concedatur, posse eos a quocumque Catholico Antistite Ordines recipere, juxta præscriptum Constitutionum Romanorum Pontificum Prædecessorum Nostrorum, quæ a Nobis innovata & confirmata fuerunt in novissima nostra Constitutione, quæ incipit Impositi Nobis, data die xxvii. Februarii hujus vertentis anni.

Abfoluto Constitutionum Apostolicarum examine, deventum est ad examinanda Imperialia Diplomata, in quibus tamen expendendis haud opus visum est diutius immorari. Siquidem in nonnullis eorum legitur, Monasterium esse sub Romanæ Ecclesiæ Mundiburdio, & Majestate; id autem nihil aliud significat, quam protectionem, & defensionem, ut aperte colligitur ex formulis Marculphi Monachi superius laudati lib. 1. cap. 24., ubi agit de Mundeburde Regis, & Principis, & ut etiam apparet ex Dictionario verborum Longobardorum, quod positum est in fronte Bullarii Cassinensis, quod collectum est a P. Margareno, & fusiùs ex Glossar. Du-Cange, ad verbum Mundiburdium. In aliis autem

Prædictæ Constitutiones nihil ponunt.

De Constitutione III.

De Constitutione III.

Privilegium recipiendi Ordines a quocumque datur in eisdem simoniaci criminis.

De Imperialibus Diplomatis.

Ea vel confirmatoria sunt Privilegiorum Apostolicorum, vel ad exemptionem non spectant.

refer-

refertur, & confirmatur Testamentum Archiepiscopi Brunonis; Aliqua respiciunt conservacionem bonorum temporalium, & provident tantummodo, ne Monachi Advocatorum angariis opprimantur; cetera demum confirmant, atque corroborant quaecumque vel a praefato Archiepiscopo disposita, vel a Romanis Pontificibus concessa fuerunt. Quamobrem opportuna maximeque consentanea rei proposita videntur verba Innocentii III. Praedecessoris Nostri in *Cap. inter Dilectos, de fid. Instrument.*, ubi in simili controversia respondit in hunc modum: *Cum ergo confirmatorium tantum extiterit, saltem quoad illa, quae deducta sunt in iudicium, si principale non tenuit, nec accessorium, quod ex eo, vel ob id dignoscitur esse secum. Pari modo cetera Privilegia Romanorum Imperatorum, etiamsi vera fuissent, & sine suspicione, ad probationem tamen, cum nihil aliud, quam puram confirmationem continerent, invalida probarentur.*

II.
De secularizatione Monasterii, & erectione Collegiatae.

Ut verò ad secundum statum, seu conditionem Monasterii Odenheimensis, nempe ad ejus secularizationem descendamus: Redactum est quidem Monasterium Odenheimense è statu Monachali in saecularem Ecclesiam Collegiatam a Praedecessore Nostro Alexandro Papa VI., qui edidit Apostolicas suas Litteras, supplicante Maximiliano I. Imperatore, ut superius dictum est, an, MCCCXCIV., quo tempore in Spirensi Diocesi alia etiam Monasteria secularizata, & in Collegiatae saeculares mutata fuerunt, ut testatur Trithemius *Tom. 2. Annalium Hirsaugensium*, ad annum Christi MCCCXCVII.: *Quid dicam de Ludovico Spirensium Episcopo, sub quo translata fuerunt ab Ordine Nostro in saeculares Ecclesias Collegiatae Monasterium Odenheim, & Monasterium in Sinsheim.* In dicta secularizationis Bulla Alexandri VI. praeservantur pro nova Ecclesia Collegiata: *Liberates, ac spiritualia, & temporalia Privilegia, dudum a Romanis Pontificibus Praedecessoribus Nostri, ac Imperatoribus, Regibus, ac aliis quomodolibet concessa, ut scilicet ad rectam Ecclesiam hujusmodi perpetuo spectent:* Conceditur Praeposito privilegium utendi Mitra, & Baculo Pastoralis, aliisque particularibus insignibus, tam in Ecclesia, quam extra ipsam, & impertiendi Benedictionem ad Missam, ad Vesperas, & ad Matutinum, dummodò praesens non adsit Praelatus aliquis, aut Legatus Sedis Apostolicae: Demandatur collatio Praepositurae, & Canoniciatum, aliorumque Beneficiorum juxta Germanica Concordata; Tributur Praeposito, Decano, & Capitulo facultas condendi Statuta, & Ordinationes, consentaneè ad Sacros Canones, pro bono regimine Ecclesiae, & Personarum, quae ipsi Ecclesiae addictae sunt; Demum datur facultas erigendi, & fundandi nonnullas Cappellanas, & novissimo loco nominantur ejusdem Constitutionis executores.

Antiqua Privilegia confirmantur ab Alexandro VI.

Et alia conceduntur novo statui opportuna.

Privilegia honoris non inducunt exemptionem.

Si autem inter jura, privilegia, & libertates Monasterio concessas, non aderat omnimoda exemptio ab Auctoritate Ordinaria, nemo est, qui non videat, eam exemptionem in novam Ecclesiam Collegiatam transire nequivisse. Quoad cetera verò jura, & privilegia, quibus Monasterium non fruebatur, verè quidem affirmari potest, ea inservire posse ad constituendam eandem Ecclesiam in gradu Ecclesiae Collegiatae illustris, & admodum insignis, nunquam verò ad ei asserendam, vindicandamque plenam exemptionem a jurisdictione Episcopi; cum plurimi reperiantur Abbates, & Praelati, qui usum Pontificalium habent, nihilominus a jurisdictione Ordinaria minime sunt exempti. Propterea Romanus Pontifex Clemens IV. in *Decretali, Ut Apostolica, de Privileg. in sexto*; decrevit, ut Abbates, & alii exempti, quibus usus Pontificalium est a Sede Apostolica concessus, in

Provincialibus Conciliis, & Episcopalibus Synodis uti possint Mitris tantummodo aurifrisiatis, non tamen aureas, vel argentearum laminas habentibus; Praelati autem non exempti, sed qui usum Pontificalium habent, in iisdem sacris Convenciis, Mitris puris dumtaxat, & simplicibus, albis, & planis uterentur.

Quod verò attinet ad amplam facultatem condendi Statuta, & Ordinationes, etiam cum potestate coercendi contumaces, & inobedientes, non desunt graves Auctores, qui affirmant, hujusmodi facultatem Capitulis competere, etiam independenter ab Episcopo, in iis, quae respiciunt regimen propriae Ecclesiae, & observantiam Ecclesiasticae disciplinae. Quamvis a pluribus aliis contradicatur, ut videre licet in *Tom. 1. Respons. Canonic. pag. 106. bon. mem. Jacobi Lanfredini Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalis*, cujus libenter meminimus, propter benevolentiam, & existimationem, qua eum, donec hanc mortalem vitam egit, semper prosequuti sumus. Itaque facultas Capitulo novae Ecclesiae Collegiatae ab Alexandro VI. attributa, nihil aliud probat, quam eundem Pontificem voluisse, ut certò, & sine controversia jus illud Canonici haberent, quod in dubium revocari poterat; nequaquam tamen, ut inferri possit praetensa exemptio ab auctoritate Ordinarii.

Facultas condendi Statuta, & coercendi contumaces, non inducit exemptionem.

III.
De translatione Collegiatae ad Oppidum Bruchsal.

Quod verò postea temporis actum est, anno scilicet MDVII., id pertinet ad translationem Ecclesiae Collegiatae è loco Odenheim ad Oppidum Bruchsalense, qui est ultimus Monasterii Odenheimensis status ex tribus a Nobis superius indicatis. Animadvertit nempe Capitulum, quod benè ac praclare secum actum esset, si praefata Ecclesia è loco infrequenti, & insalubri, ad Oppidum, & frequenti Populo, & salubri aère praeditum transferretur. Quare rogatus est Episcopus, ut hujusmodi translationi consentire vellet; qui assensum praebuit non sine variis pactionibus; inter quas una fuit, ut Episcopo reservarentur causae criminales, si quae unquam exorirentur adversus Praepositum, Decanum, Canonicos, & Vicarios, & Cappellanos praedictae Ecclesiae Collegiatae, & in quibus esset locus poenae corporis afflictivae; ita tamen, ut contra praedictos non Procurator Fiscalis ageret, sed Commissarii, qui ab Episcopo darentur; Et consequenter ad capitulationes conventas, Episcopus progressus est ad translationem Collegiatae de loco Odenheim ad Oppidum Bruchsalense, utens sua auctoritate Ordinaria, & habito prius consensu Capituli suae Cathedralis; assignataque pro Collegiata praedicta in eodem Bruchsalensi Oppido Ecclesia sub invocatione Beatae Mariae Virginis; & è diverso imperata demolitione, suppressione, & profanatione veteris Monasterii, & Ecclesiae Odenheim, excepta solummodò unica Cappella, in qua voluit quotidie Sacrum fieri. Id autem omne actum est, salvis praecedentibus pactionibus, seu capitulationibus: *Salva ordinatione Nostri inter Praepositum, Decanum, & Capitulum dictae Ecclesiae.* Et quoniam in eadem translatione reservata fuerat auctoritas Sedis Apostolicae, quum hanc Episcopus, Praepositus, Decanus, & Capitulum supplices adivissent, sanem. Praedecessor Noster Julius Papa II. universa confirmavit: *Salva quadam ordinatione per dictum Episcopum super ingressu, & habitatione dicti Oppidi, inter Praepositum, Decanum, & Capitulum.*

Ea sit auctoritate Ordinarii, sub pactis conditionibus.

Exemptio magis, magisque excluditur.

Tota verò hujus facti serie inspecta, nulla res est, quae praetensam omnimodam exemptionem ab auctoritate Ordinarii non excludat. Quin immò ad eam penitus eliminandam, id unum, quod supra innuimus, observare sufficiat, nimirum reservatam fuisse Episcopo cognitionem causarum criminalium contra Canonicos,

aliosque, qui Capitulum Collegiatae Ecclesiae componebant: Quae sane res est tanti momenti, ut quum Sacrosancta Tridentina Synodus vellet in integrum revocare jurisdictionem Ordinariorum non parum labefactam, id praecipue decreverit, ut causae criminales privative pertinerent ad Episcopos, adempta earum cognitione Decano, Archidiacono, aliisque inferioribus, ut *cap. 20. sess. 24. de Reformat.* quisque per se videre potest.

IV.
De Actibus hinc inde allegatis.

In dubio standum pro jurisdictione Ordinarii.

Resolutio Cause pro Episcopo.

Edictio Sententiae.

Clausulae & Decreta salutaria.

At praeter rationum momenta, de quibus hucusque disseruimus, complures insuper actus hinc inde afferbantur, tam scilicet pro parte Capituli, ad praesentem omnimodam exemptionem adstruendam, quam pro parte Curiae Episcopalis, ad eam excludendam; mutuaeque vicissim exceptiones contra hos, & contra illos opponebantur. Verum ambages omnes, & difficultates, quae ex illis emergebant, videbantur unica consideratione dissolvi posse. Si quidem aut actus illi omnes, tum pro Capitulo, tum pro Curia Episcopali allati, pro authenticis haberi debebant, aut secus; Quodcumque assereretur, jus Curiae Episcopalis salvum, atque integrum remanebat. Si enim omnes erant authentici, porro & numero, & auctoritate, & pondere praestabant illi, qui pro Episcopo allati sunt; quibus insuper favor, & assistentia juris accedebat; Sin autem de eorum veritate aliter censendum esset, omnesque tamquam nullius auctoritatis, & momenti rejicendi forent, satis erat Curiae Episcopali, ut adversarium vinceret assistentia juris, cujus favorem pro jurisdictione Episcopi in tota sua Diocesi canonicae sanctiones stare voluerunt.

Quae haecenus a Nobis exposita sunt, fundamenta fuerunt rationum, quibus innixi Dilecti Filii Apostolici Palatii Nostri Auditores, die xv. elapsi mensis Septembris, coram Nobis, ut dictum est, congregati, rogatique quid censerent de quaestione in hunc modum proposita: *An constet de exemptione Capituli ab Ordinaria jurisdictione Episcopi in casu &c.*, unanimi consensu responderunt: *Negative, salvo ordinationibus in actu translationis.* Eorum sententiam, quam aequitati, & iustitiae consonam, & Canonicis sanctionibus consentaneam censuimus, eadem die amplexi sumus; nunc vero, ut ea, quae a Nobis, de praemissorum consilio, atque etiam omnium rationum momentis per Nos ipsos mature perpensis, consideratisque totius litis Instrumentis, & quae hinc inde fuerunt proposita, diligenter auditis, definita sunt, in futurum semper valeant, & perennem obtineant firmitatem; hac Nostra in perpetuum valitura sanctione decernendo pronunciamus, & pronunciano decernimus; *Capitulum Secularis Ecclesiae Collegiatae Oppidi Bruchsalensis exemptum non esse a jurisdictione Episcopi Spirensis: salvo tamen ordinationibus, & conventionibus, quae facta fuerunt in actu translationis à Loco Odenheim ad Oppidum Bruchsalense anno MDVII., seu alio veteri tempore; quam sententiam per hanc Apostolica scripta edicimus, promulgamus, & Apostolicae potestatis Nostrae plenitudine communitus, & roboramus.*

Præsentes igitur Decretales Literas, etiam ex eo, quod Capitulum, & Canonici praedictae Collegiatae Ecclesiae, ac alii quicumque in praemissis interesse habentes, vel habere praetendentes (quibus omnibus, & singulis perpetuum desuper silentium imponimus, atque os occludimus) eisdem praemissis non eonsenserint, aliaque quavis de causa quantumvis juridica, & legitima, de nullo subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis Nostrae, aut alio quocumque defectu notari, impugnari, aut in controversiam vocari, seu adversus illas a peritiois oris, restitutionis in integrum,

aliudve juris, facti, vel gratiae remedium impetrari, vel intentari nullatenus unquam posse, sed semper, & perpetuo validas, & efficaces esse, & fore, & ab his, ad quos spectat, & in futurum spectabit, firmiter & inviolabiliter observari, eisque omnino acquiesci: Sicque, & non aliter in praemissis censeri, & ita per quocumque Judices Ordinarios, & Delegatos quavis auctoritate, & potestate fungentes, ac dignitate, & honore fulgentes, etiam Causarum Palatii Apostolici praedicti Auditores, ac Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, etiam de Latere Legatos, Vice-Legatos, & Sedis Apostolicae Nuntios, ac quaecumque Congregationem, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter, quam juxta sententiam a Nobis prolatam hujusmodi, judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quocumque Judicio, & in quacumque instantia, ubique judicari, & definiti debere; Et si secus super praemissis, aut circa ea, a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Non obstantibus Lite super praemissis haecenus pendente, cujus litis statum, & merita, & alia quaecumque etiam specificam, & individuum mentionem, & expressionem requirentia, praesentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & insertis haberi volumus; nec non, quatenus opus sit, Nostra, & Cancellariae Apostolicae Regula de jure quaesito non tollendo, dictaeque Collegiatae Ecclesiae, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alias roboratis Statutis, ac stilibus, usibus, & consuetudinibus, etiam inveteratis, & immemorabilibus, Privilegiis quoque, Indultis, & Literis Apostolicis tam per dictum Alexandrum VI., quam per quoscumque alios Romanos Pontifices Praedecessores Nostros praedictae Collegiatae Ecclesiae, ac Ordini, cujus ipsa olim existerat, quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores itidem pro plenè, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanentibus, ad praemissorum effectum, & quatenus sententiae hujusmodi a Nobis prolatae adversari videantur, latissimè, & plenissimè, ac specialiter & expresse harum serie derogamus, ac derogatum esse volumus, caterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, ut earundem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo Personae in Dignitate Ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides in judicio, & extra illud adhibeatur, quae haberetur ipsis praesentibus si originaliter forent exhibitae, vel ostensa. Quodque eadem praesentes, seu earum exempla etiam impressa, per aliquem ex Curforibus Nostris in solis Almae Urbis locis, & per aliquem Curiae Episcopalis Spirensis Ministrum, seu Officialem ad id deputari solitum, ad valvas Palatii Episcopalis, seu in aliis consuetis, aut opportunis locis, publicata, & affixa, omnes & singulos, quos concernunt, seu concernent in futurum, perinde afficiant, & arcant, ac si unictique eorum personaliter intimatae, & notificatae fuissent.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam Nostrae Sententiae, Definitionis, Decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majori Anno Incarnationis Dominicae Millesimo septingentesimo quadragesimo septimo, decimo

Derogatio.

Exemplorum fides, et publicatio, et effectus.

Sanctio.

Dat. die 16. Novembris 1747.

sexto Kalendas Decembris, Pontificatus Nostri Anno Octavo,

D. Card. Passioneus,
J. Datarius.
VISA DE CURIA.
I. C. Boschi.

J. B. Eugenius.
Loco ✕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 2. Decembris 1747.

XLI.

De Officio Scriptorum Sacre Pœnitentiariæ Apostolicæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Motu Proprio &c.

QUAMVIS jam usque ab anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo quarto Idibus Aprilis Apostolicæ Literæ sub Plumbo a Nobis editæ fuerint, quarum initium est: *In Apostolica Pœnitentiariæ Officio*, quæque in Bullario Nostro impressæ sunt *Tom. I. num. XCVI.*, in eisque a Nobis providæ Leges, & Ordinationes fusè statutæ fuerint, ab omnibus Officii Pœnitentiariæ Officialibus, & Ministris, ac nominatim ab ipsius Procuratoribus, seu Secretariis, & a Scriptoribus tam ordinariis, quam extraordinariis, observandæ; quum tamen aliquid ad hujusmodi Ministrorum Officia pertinens, addendum adhuc esse judicaverimus, ad implendam Apostolici ministerii Nostri partes aequali studio intenti, ac Motu simili &c., omnia primum, & singula in præcitis Nostri Literis, & in aliis etiam super facultatibus Majoris Pœnitentiariæ, ipsiusque Pœnitentiariæ Officii, eadem die datis, incipien. *Passor bonus*, & in præfato Bullario Nostro impressis *num. XCV.*, disposita, atque contenta, iterum approbantes, & confirmantes; ulteriora hæc mandata edicere, & constituere, ac præsentis Schemulæ vigore communire decrevimus; quam quidem Schemulam in Tabulario ipsius Pœnitentiariæ ad perpetuam rei memoriam aservari præcipimus; Mandantes dilecto Filio Nostro Joachimo Tituli Sanctæ Crucis in Hierusalem Presbytero hujus Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali hodierno ex Nostri electione, ac deputatione Majori Pœnitentiario, ejusque Successoribus pro tempore futuris, ut juxta ipsius tenorem, & continentiam sese gerentes, Nostram in hisce rebus voluntatem in posterum exactè observent, & ab aliis, ad quos pertinet, inviolabiliter, & cum effectu observari faciant.

Sanè, quum inter alia munera, & officia Nobis olim in minoribus constitutis a Prædecessoribus Nostri Romanis Pontificibus commissa ac demandata, illud etiam Doctoris in Decretis in præfato Apostolicæ Pœnitentiariæ Officio plures annos exercuerimus, ex ipso usu, & experientia satis compertum habemus, quanti momenti sit Officium Procuratoris, seu Secretarii ejusdem Pœnitentiariæ; & quam impossibile sit aliquem in idoneum Procuratorem, seu Secretarium evadere, qui non antea in Scriptoris officio diù meruerit; quum ad habendam necessariam Procuratori hujusmodi peritiam, minimè sufficiat Canonici juris, aut etiam Theologiæ Moralis scientiam acquisivisse, sed præterea necesse omnino sit in ipsius Pœnitentiariæ Officii stilo, & praxi versatum esse; id quod nonnisi ex diuturno exercitio in Scriptoris vel ordinarii, vel extraordinarii munere fas est obtinere.

Quare, quum Nobis ex quorundam fide dignis relationibus innoscat, nonnullos esse, qui, privatis aliorum servitiis addicti, ad hujusmodi Scriptorum sive ordinariorum, sive extraordinariorum officia adspirare, vel alias ad ea admitti, ipsa etiam deinceps retinere contendunt; unde eveniat, aut evenire possit, ut hi, in diversis hujusmodi aliorum servitiis occupati, nequaquam valeant debitam Apostolicæ Pœnitentiariæ Procuratoribus, seu Secretariis assistentiam præbere; utque ipsi, quantumvis præstantibus forsân animi dotibus præditi, nunquam tamen apti, atque experti Scriptores evadant; adeoque, si unquam ad Procuratorum officia promoverentur, multo minùs ad ea exercenda habiles, & idonei inveniri possent; animadverso etiam publico incommodo, & gravi animarum detrimento recurrentibus ad ipsam Pœnitentiariæ Officium obveniente, dum ejusdem Officii expeditiones, hujusmodi Scriptoribus alieno servitio addictis demandata, indebitè protrahuntur, & in tempore majoris necessitatis sæpè deficiunt.

Hinc est, quod Nos, præmissis, aliisque justis causis animum Nostrum moventibus adducti, præfato Joachimo Presbytero Cardinali, ejusque in prædicto Officio Majoris Pœnitentiarii Successoribus in perpetuum districtè mandamus, ut neminem in posterum ad hujusmodi Scriptorum sive ordinariorum, sive extraordinariorum officia eligant, vel admittant, qui assiduis alicujus personæ cujuscumque gradus, ordinis, aut dignitatis, etiam expressè individuandæ, servitiis actu addictus, vel alterius Officii, aut muneris exercitio continenter occupatus esse dignoscatur; volentes, ut si quis de præfatis inter hujusmodi Pœnitentiariæ Ministros reperiat alieni servitii, aut incompatibilis Officii vinculo districtus, is quidem è Ministrorum hujusmodi Catalogo minimè expungatur; Verumtamen ad superiorita ejusdem Pœnitentiariæ ministeria, durante hujusmodi vinculo, nequeat promoveri.

Porrò in præfatis Nostri Literis, quas super Apostolicæ Pœnitentiariæ Officialibus, eorumque muneribus, edidimus, antiquioribus Prædecessorum Nostrorum Constitutionibus inherentes, libenter statuimus, ut tam Procuratorum, quam Scriptorum ordinariorum Officia, prævio semper concursu, conferri debeant; de decernentes omnes hujusmodi Officiorum collationes, quæ aliter forsân, etiam ab ipso Romano Pontifice, fieri contingeret, irritas fore, & inanes: Quod quidem non alia de causa a prædictis Prædecessoribus, & a Nobis statutum fuit, quam ut hujusmodi munera, & officia dignioribus aptioribusque personis; quantum fas est, conferantur. Quapropter omnibus, ad quos spectat, seu spectabit in futurum in concursibus hujusmodi iudicium suum interponere, iterum iterumque districtè injungimus, ut, nullà officiorum, aut commendationum ratione habitâ, juxta majorem dumtaxat personarum idoneitatem suffragiorum suorum prærogativam concedant. Ipsique demum Cardinali Majori Pœnitentiario, ejusque Successoribus mandamus, ut extraordinarios Scriptores ea expressa lege obstringant, ut Procuratoribus, seu Secretariis frequenter adesse non prætermittant, quò valeant in Pœnitentiariæ praxi, & stilo, quam peritissimi evadere; scientes se neque ad concursus in futuris Scriptorum ordinariorum, aut Procuratorum, seu Secretariorum vacationibus ullo pacto admittendos; nec ullo subsidio ordinario, aut extraordinario donandos fore; nisi qualibet vice super injuncta sibi assiduitate opportunas probationes, & legitima testimonia ipsi pro tempore existenti Majori Pœnitentiario exhibeant; sequæ etiam

ab ipsis Officiis esse dimitteudos, si, postquam de frequentandis, ut supra dictum est, Procuratorum Officiis semel, & iterum admoniti fuerint, adhuc hujusmodi praeceptum Nostri implere contempserint. Ac denique, postquam etiam ad Ordinarii Scriptoris munus percursum, ut praemittitur, adlecti fuerint, haud eximendos se fore ab onere eisdem Procuratores non raro adeundi, pro acquisita pericia tum conservanda, tum promovenda.

Volumus autem tam memoratas Nostros Literas, quam praesentem Motus nostri Schedulingam, cum omnibus, & singulis in eis contentis, semper & perpetuo firmas, validas, & efficaces existere, & ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, inviolabiliter observari, soluta cui libet, etiam Majoribus Poenitentiariis pro tempore existentibus, aliter statuendi, & interpretandi, seu dispensandi facultate; Non obstantibus omnibus illis, quae in dictis Nostri Literis non obtare decrevimus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fiat Motu proprio P.

Fiat P.

ET, quod praemissa mandata, praecipua, atque decreta, cum clausula perpetuo, & ad perpetuam rei memoriam, & cum opportunis derogationibus tam generalibus, quam specialibus, etiam Regulae de jure quaesito non tollendo, latissime exprimi, & extendi possint in Literis etiam per viam de Curia, si, & quando cumque videbitur, expediendis; & quod sola praesentis Schedulingae Nostri Motus proprii signatura sufficiat, illique ac illius quoque exemplis, seu transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Personae in Ecclesiastica dignitate constitutae Sigillo munitis, tanta ubique fides adhibeatur in iudicio & extra, quanta, si sub plumbo Nostro expedirentur, & originaliter exhiberentur, adhibenda esset, & adhiberi deberet, Regulae quacumque contrariae non obstante.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorum, Idibus Decembris, Anno Octavo.

XLII.

Unio Congregationis Clericorum Saecularium Doctrinae, cum diversis ordinationibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

Summus Pontifex de Doctrinae Christianae traditione admodum sollicitus.

APostolici muneris Nobis, licet immerentibus, cum Beati Petri Cathedra, Dei voluntate commissi, praecipuas partes esse, ad conservandam, augendamque in Fidelium animis Christianae Doctrinae scientiam, omnis studio, atque opera incumbere, non solum ipsi semper agnovimus, sed etiam, ut omnes intelligerent haec Nobis curam, & cogitationem animo potissimum insidere, pluribus editis Nostri hac de re sollicitudinis argumentis, effecimus. Extant Apostolicae adhortationes Nostri ad Venerabiles Fratres omnium Ecclesiarum Episcopos non semel directae, ut eorum zelum excitaremus ad Christianae Doctrinae pabulum Fidelibus populis majori, quam fieri posset, ubertate exhibendum. Nec omisimus aptiorem ipsis methodum indicare, quam possent singuli in subiectis sibi plebibus in Fide, & Disciplina Domini erudiendis amplius utiisque proficere; ut videre est in Literis die VII. Februarii anno MDCCXLII. Pontificatus Nostri II. datis, & in Bullario Nostro impressis Tom. XVI. pag. 64. & seqq. Constituit. XLII.

Quod sane gravissimum, ac necessarium Christianae Doctrinae opus, ut in hac Urbe Nostri prosperè, feliciterque procederet, duobus ab hinc annis ad augendum statum pia Sodalitatis, quam Archiconfraternitatem vocant Doctrinae Christianae, animum libenter adiecimus; concessaque ipsi Ecclesiae Beatae Mariae Virginis de Planctu nuncupata, ipsiusque rebus, ac jurebus amplificatis, majorem ei tribuimus facultatem, pia instituti sui exercitia ad spirituales Populi Romani utilitatem explendi, ut pater ex Apostolicis Nostri Literis incipien. *Salutaris Doctrinae fontes*, VII. Idus Martii Anno Incarnationis Dominicae MDCCXLV. datis.

Quum autem hujus Laicalis Confraternitatis originem, institutionem aequalem olim, atque eandem ferè fuisse acceperimus cum primitiva fundatione Congregationis Clericorum Saecularium Doctrinae Christianae in hac ipsa Urbe sub san. mem. Praedecessore Nostro Pio Papa V. erectae, deindeque a fel. record. Praedecessore patris Nostri Gregorio Papa XIII. in Domo, & Ecclesia Sanctae Agathae in Transiberinà regione constitutae; quae postea a praedicta Laicorum Confraternitate seorsim consistens, in aliis Pontificiae Ditionis Nostri Civitatibus propagata fuit; ex communi tam Congregationis, quam Confraternitatis hujusmodi origine, & scopo, justam occasionem desumpsimus, ut ad praedictam quoque Clericorum Congregationem Providentiae Nostri oculos intenderemus; ejusque statui, ac regimini, si, & quatenus opportunum visum esset, Apostolicae auctoritatis Nostri interpositione consuleremus.

Verum dum universum hujusmodi Congregationis statum, prout in praesenti se habet, accuratius introspicere coepimus, non modò eam ad deplorandam decremendi conditionem redactam esse cognovimus, quum in tota hujusmodi Congregatione non amplius, quam triginta & octo Presbyteri & Clerici, cum septendecim Laicis Fratribus, numerentur, ex quo sane numero impossibile est idoneos, ac fructuosos Operarios statuere, ac deputare in octo ipsius Congregationis Domibus, seu Collegiis, quae, praeter supradictam Domum Sanctae Agathae de Urbe, in convicinis Civitatibus Velitana, Praenestina, Reatina, Privernate, Urbeveta, Signina, & in Terris Arcis Maxima, & Aricia consistunt; Verum etiam nullam spem de ipsa ad ampliorem splendoris gradum revocanda prudenter concipi posse judicavimus; quum in tota hujusmodi Congregatione neque Domus Probationis, seu Novitatus, neque studiorum Collegium ullum reperitur, sine quibus tantum abest, ut Religiosorum Ordinum incrementa sperari queant, ut vix eorum conservatio subsistere posse videatur.

Quare abjecta cogitatione omni de hujus Congregationis ad hujusmodi statum redactae reformatione, ad aliud consilium Nos convertimus, ut scilicet ipsam subjective uniremus Provinciae Romanae alterius Congregationis Clericorum pariter Saecularium Doctrinae Christianae in Civitate Nostri Avenionensi in Gallia erectae, quae in pluribus per Italiam Domibus, seu Collegiis, tam in Statu Nostro Ecclesiastico, quam in Neapolitano Regno, & in Subalpinis Regionibus, ampliorem Presbyterorum, & Clericorum numerum alit, qui simillimum profitentes Institutum, erudiendis pueris, catechizandis rudibus, Sacris Missionibus, aliisque laudabilibus Christianae charitatis operibus, incessanti studio adlaborare dignoscuntur; ut scilicet utriusque Congregationis Professores in unum Corpus, & in unam Provinciam coalescentes, sub unius Vicarii Generalis regimine, & sub iisdem Regulis, & Constitutionibus pro Congregatione in praefata Avenionensi Civitate

institui-

Cogitatio statu Congregationis Clericorum Saecularium Doctrinae Christianae Urbis auct. cat.

Eam finit ad de riorum conditionem redactam, quae spe mris incrementi.

Ideo hanc ipsam subjective unire Provinciae Romanae Congregationis Avenionensis.

instituta ab Apostolica Sede approbata, deinceps vivant, & mutua ex hujusmodi unione virtutum, ac virium incrementa suscipiant, uberiores in Vineam Domini fructum deinceps valeant producere.

Itaque predictis, aliisque iustis, & rationabilibus causis Nobis notis adducti, Dilectos Filios Vicarium Generalem, & Clericos Sæculares prædictæ Provinciæ Romanæ Congregationis Doctrinæ Christianæ Avenionen., eorumque, & aliorum, quorum respectivè favorem præsentibus Nostre Literæ concernunt, singulares Personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & penis, a jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes; præsentemque statum, & essentiam dictæ Congregationis Clericorum Sæcularium Sanctæ Agathæ, Literisque Apostolicas recolens. mem. Prædecessorum Nostrorum Gregorii XIII., quarum initium est, Ad Sacram Beati Petri Sedem, datæ die xi. mensis Augusti Anni Domini MDLXXV., quibus eidem Congregationi Sanctæ Agathæ Ecclesiæ, & Domus in Regione Transtiberina concessæ, illiusque statuta approbata, & confirmata fuerunt; cum facultate alia de novo condendi; Pauli V. in forma Brevis editæ die xx. mensis Maji Anni MDCLVI., super approbatione Constitutionum, quæ a bonæ memoriæ Alexandro Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinali Medice nuncupato ipsius Congregationis dum viveret protectore per Decretum editum die xix. Novembris Anni MDCIII. jam confirmatæ fuerant; Item Gregorii XV. die xii. Novembris Anni MDCXXI., ac Clementis XI. die xxviii. Septembris Anni MDCCXVI. in simili forma Brevis respectivè expeditas, per quas sibi, & Romano pro tempore Pontifici reservantur potestatem absolvendi Professores dictæ Congregationis Sanctæ Agathæ a Voto Perseverantiæ in hujusmodi Congregatione; singularumque Literarum prædictarum, ac quorumcumque aliorum Indultorum, Privilegorum, Gratiarum, & Concessionum Apostolicarum per prædictos, & quosvis alios Romanos Pontifices Prædecessores Nostros, & Sedem Apostolicam eidem Congregationi Sanctæ Agathæ forsitan concessorum, totos & integros tenores, & quævis alia, quæ ad infracriptorum effectum speciale, specificam, expressam, & individuum mentionem, & expressionem requirerent, ipsis præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis habentes; Motu proprio, non ad alicujus Nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed ex certa scientia, & matura deliberatione Nostri, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine; prævia dismembratione, & separatione a dicta Congregatione Clericorum Sæcularium Sanctæ Agathæ, tam Ecclesiæ & Domus Sancti Pauli in Civitate Reatina existentium, cum omnibus, & singulis bonis, rebus, proprietatibus, & redditibus ad Ecclesiam & Domum eandem quomodolibet spectantibus, & pertinentibus; quàm etiam centum Locorum Montium Cameralium non Vacabilium, quarum, & quorum dispositionem inferius constituemus; Universam Congregationem ipsorum Clericorum Sæcularium Doctrinæ Christianæ Sanctæ Agathæ, cum omnibus, & singulis aliis ejusdem Congregationis Ecclesiis, Cappellis, Collegiis, Domibus, Possessionibus, proprietatibus, fructibus, redditibus, & bonis, tam mobilibus, quàm immobilibus, juribus, & actionibus universis, quæcumque sint, quotcumque, qualiacumque, & ubicumque sint, omnique sacræ, & profanæ suppellectili, Provinciæ Romanæ alterius Congregationis itidem Clericorum Sæcularium Doctrinæ

Christianæ Avenionen., Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo subjicimus, ac subjektivè unimus, & incorporamus; itaut ex nunc utriusque Clerici Sæculares prædicti unum corpus, unamque Provinciæ Romanam ipsius Congregationis Avenionen. constituent, & posthac uni eidemque Vicario Generali, Provinciali, & Definitorio subsint, ac Regulas, & Constitutiones Congregationis Avenionen., & Provinciæ hujusmodi a Sede Apostolica approbatas exactè observent, iisdemque privilegiis, exemptionibus, & gratiis ab eadem Apostolica Sede prædictæ Congregationi Avenionensi, ac Provinciæ Romanæ, & Clericis ipsam constituentibus concessis, in omnibus, & per omnia gaudeant, & fruuntur. Per unionem autem, & incorporationem hujusmodi, volumus, & expressè declaramus, quod omnia, & quæcumque onera, obligationes, & Legata, quibus Ecclesiæ, Collegia, Domus, & bona per præsentem unita, quomodolibet obnoxia reperiuntur, ad eandem Provinciæ Romanam Congregationis Avenionen. omnino transeant; decernentes, & eadem auctoritate statuentes, Provinciæ prædictæ ad illorum omnium, & singulorum plenam, integram, & omnimodam supportationem, satisfactionem, & implementum deinceps fore efficaciter obligatam.

Quia verò, propter unionem, & incorporationem prædictas, Clerici Sæculares Doctrinæ Christianæ Congregationis Sanctæ Agathæ, qui nunc sunt, Vota simplicia, & juramentum, quæ Clerici Sæculares Congregationis Avenionen. Provinciæ Romanæ profiterentur, explicitè emittere ac profiteri; eisdemque Constitutiones, & Regulas in præfata Congregatione, & Provinciæ laudabiliter vigentes, præsertim vitæ communis, in posterum æque, & pariformiter cum ipsis Congregationis Avenionensis Professoribus observare debebunt; Nos, licet Constitutiones, & Regula prædictæ ferè conformes esse dignoscantur cum illis, quas primòdicti Clerici in Congregatione Sanctæ Agathæ observare tenebantur, eos nihilominus providæ indulgentiæ Nostre favoribus prosequi volentes, motu, & potestatis plenitudine paribus, ipsos Clericos Sæculares, qui in prædicta Congregatione Sanctæ Agathæ juramentum perseverandi in ipsa Congregatione, ad formam ipsius Constitutionum, emisissent, & ad assumendum novum statum in prædicta Congregatione Avenionen. Provinciæ Romanæ minime se vocari sentiunt, a voto perseverantiæ hujusmodi, tenore præsentium, eatenus eximimus, & absolvimus, quatenus infra terminum, quem eis præfigimus, trium dumtaxat mensium a die datæ ipsarum præsentium computandorum, absolutionis hujusmodi beneficio utentes, a Congregatione prædicta cum effectu discedant, sub Ordinariorum Locorum obedientia respectivè permansuri: statuentes, ut ii, qui, ut prædictum est, discesserint, nihil ab hujusmodi Congregatione, & Provinciæ, ex quacumque causa, vel quovis titulo, etiam Patrimonii, petere, vel prætereunde, ullo unquam tempore possint, aut valeant.

In eos autem, qui sese unioni prædictæ promptè devotione subjicientes, perseverantem exhibere Deo constituunt in ipsa Congregatione famulatum, ampliores benignitatis Nostre significationes edituri, statuimus pariter, & mandamus, ut Dilectus Filius modernus Præpositus Generalis dictæ Congregationis Sanctæ Agathæ primò dignioremque gradum honorificum in ordine præcedentiè immediatè post Vicarium Generalem dictæ Provinciæ, usque ad proximum futurum Capitulum Provinciale, & in ipso Capitulo Provinciali locum, vocemque, & suffragium habeat, & obtineat; Rectores verò actuales Collegiorum, & Domorum, quæ

Absolutio a censuris &c.

Indicatio Literarum Apostolicarum Congregationi S. Agathæ concessarum.

Dismembratio Ecclesiæ, & Domus S. Pauli Reatin., & centum locorum Montium a Congregatione S. Agathæ.

Pontifex subjicit ipsam Congregationem Provinciæ Romanæ Congregationis Avenionen.

Et in hanc transfert omnia onera, & obligationes &c.

Absolvit Clericos S. Agathæ a juramento perseverantiæ.

Si intra Trimestre utantur beneficio absolutionis, & nil præterendant a dicta Provincia.

Perseverantibus benignè consultit.

Congregationem Sanctæ Agathæ a Nobis per præsentem unitam, & incorporatam constituebant, dummodo statim ac requisiti fuerint, non expectato trium prædictorum mensium spatio, præfata Vota simplicia, & iuramentum emiserint, in Reformationis huiusmodi officio, & munere remanere, eoque, ut antea, fungi debeant in Collegiis, & Domibus, in quibus de præfenti deputati reperiuntur, aut in aliis, arbitrio Superioris Provincialis, & Definitorii, usque ad prædictum proximum futurum Capitulum Provinciale; in quo tamen ex eisdem Reformationibus tres dumtaxat, iique Professione antiquiores interesse, vocemque activam, & passivam habere valeant: Cæteri vero ejusdem Congregationis unitæ, & incorporatæ Professores tam Clerici, quam Laici, indiscriminatim cum aliis prædictæ Provinciæ Romanæ Congregationis Avenionensis Clericis, & Laicis, præcedenti loco, & iuribus, juxta prioritatem, sive antianitatem emissa Professionis, potiantur, & gaudeant; & ad assequenda quæcumque munia, & officia Congregationis, & Provinciæ, cui per præsentem subjecti, & incorporati remanent, habiles, & capaces æquè ac pariformiter omnino sint, & esse debeant, perinde ac si in ipsa Congregatione Avenionen. Provinciæ Romanæ singuli Regularem Professionem emisissent.

Ecclesiam, & Domum S. Pauli Reatin. Pii Puellarum Magistris assignat.

De Ecclesia verò, & Domo Sancti Pauli Reatin., earumque bonis, & rebus, ac de centum Locis Montium a dicta Congregatione unita difmembratis, quas, & quæ ordinationi Nostræ superius reservavimus, in aliorum piorum operum utilitatem, & incrementum disponere volentes; atque in primis ad iteratas preces ex parte Venerabilis Fratris Antonii Seraphini Episcopi Reatini, & Dilectorum quoque Filiorum publicorum Representantium ejusdem Civitatis, pro laudabili Instituto Piarum Magistrarum inibi existentium, Nobis humiliter porrectas, favorabiliter intendentes; Nos prædictam Ecclesiam Sancti Pauli cum Domo, & Horto ibi annexis, eidem Pii Puellarum Magistris in dicta Civitate Reatina nunc & pro tempore existentibus, quò magis laudabilibus professionis suæ exercitiis, ab ipsius Doctrinæ Christianæ Instituto haud prorsus alienis, in recta, atque Christiana Puellarum institutione, & educatione, commodè, atque utiliter vacare possint, in perpetuum donamus, concedimus, & assignamus: Facultatem insuper tribuentes eidem Antonio Seraphino Episcopo, ut ipse, pro suo prudenti arbitrio, ex bonis mobilibus, sacrisque suppellectilibus in Ecclesia, & Domo prædictis existentibus, congruam portionem Pii Puellarum Magistris præfatis, prout eidem opus esse noverit; reliquam verò quantitatem aliis Pii Locis, juxta illorum indigentiam, auctoritate Nostra dividat, & assignet.

Ac nonnulla ipsius Ecclesie & Domus bona applicat Parochiali Ecclesie S. Rufi.

Quia verò, sicut accepimus, præfati Clerici Sæculares Doctrinæ Christianæ Congregationis Sanctæ Agathæ, præter Ecclesiam, & Domum prædictas, alia quædam bona stabilia in dicta Civitate Reatina, sive illius Territorio, possidebant, annui redditus quinquaginta circiter ducatorum auri de Camera, cum onere annuæ perpetuæ celebrationis plurium Missarum, nec non Sanctissimi Sacramenti omnibus Sabbathi diebus, atque insuper semel in anno pro Oratione quadraginta Horarum, publicæ Fidelium adorationi solemniter exponendi: Nos humilibus instantiis publicorum Representantium prædictorum etiam in hac parte benignè annuentes, omniumque & singulorum bonorum huiusmodi qualitates, quantitates, situationes, confinia, & vocabula, verioremq; annuum redditum eisdem præsentibus pro expressis, & individuatis habentes; illa omnia, & singula Parochiali Ecclesie Sancti Rufi Reatin. Congregationis Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis, ead-

dem Apostolica auctoritate itidem perpetuò applicamus, appropriamus, & incorporamus; ita quod liceat eisdem Clericis Regularibus Ministrantibus Infirmis apud dictam Parochialem Ecclesiam degentibus, seu eorum Congregationi prædictæ, per se, vel alium, seu alios, veram, realem, corporalem, & ægualem bonorum stabilitium possessionem propria auctoritate liberè apprehendere, & apprehensam perpetuò retinere, illorumque fructus, redditus, & proventus percipere, exigere, levare, ac in suos dictæque Parochialis Ecclesie usus, manutentionem, sustentationem, & utilitatem convertere, Diocesani Loci, vel cujusvis alterius licentiâ desuper minimè requisitâ. Volumus autem, ut ipsi Clerici Regulares Ministrantes Infirmis apud dictam Parochialem Ecclesiam pro tempore degentes, omnia, & singula prædicta, & alia si quæ sint, onera præfatis bonis annexa, quorum omnium implementum ad ipsam Parochialem Ecclesiam transferimus, plenè, integrè, & omnimodè, juxta Benefactorum, & Testatorum ultimas voluntates, aliasque pias dispositiones, supportare, & adimplere omnino teneantur.

Ad hæc dispositionem, quam Nobis itidem superius reservavimus, de centum Locis Montium, ut supra difmembratis, prosequentes, præcipimus, & mandamus Dilectis similiter Filiis Vicario Generali, aliisque Superioribus Provinciæ Romanæ sæpeditæ Congregationis Avenionensis, quatenus infra duos menses a die data ipsarum præsentium computandos eadem Loca centum Montium Cameralium non vacabilia, unacum fructibus a Kalendis Januarii proximè venturi deinceps decurrendis, liberè & sine ullo vinculo resignent, omnique juri, si quod sibi, vigore præsentis unionis, in ipsis, vel ad ea acquisitum fuisse forsitan prætendi posset, omnimodè renuncient, pro rata nimirum Locorum octoginta ad favorem Collegii SS. Blasii, & Caroli de Urbe, a Cavenari nuncupati, Clericorum Regularium S. Pauli, pro reliqua verò rata viginti Locorum huiusmodi ad favorem Ecclesie S. Jacobi a Scoffa Cavalli nuncupate. Quocirca Dilecto quoque Filio Administratori Generali Locorum Montium simili modo mandamus, ut præsentium Literarum vigore, non requisito alicujus Judicis mandato, octoginta Loca prædicta cum fructibus a prædictis Kalendis Januarii decurrendis, & quidem libera ab omnibus, & quibuscumque etiam piorum Legatorum obligationibus, & oneribus, quæ a præfata Congregationis Avenionensis Provinciæ in posterum supportanda, & implenda fore jam supra decrevimus, in faciem & creditum dicti Collegii transferat, & convertat; reliqua verò viginti Loca huiusmodi a quibuslibet oneribus, & obligationibus similiter libera, convertat & transferat in faciem Ecclesie prædictæ S. Jacobi in Civitate Leonina existentis, & Basilicæ Principis Apostolorum Filialis, cum reservatione tamen omnium fructuum eorundem viginti Locorum Dilecto Filio Primicerio Archiconfraternitatis Sanctissimi Sacramenti in eadem Ecclesia instituta ex numero Canonicorum præfata Basilicæ electo, ejusque Successoribus in perpetuum ex eodem cœtu eligendorum, ad effectum videlicet, ut ipse pro tempore existens Primicerius eisdem fructus a dictis Kalendis deinceps decurrendos Vicario dictæ Parochialis Ecclesie S. Jacobi, pro exercitio Curæ Animarum illius Parochianorum pro ipsius Basilicæ Capitulo, & Canonicis ad nominationem dictæ Archiconfraternitatis amovibiliter ad nutum nunc & pro tempore deputato, absque alicujus cura, integrè persolvat, vel persolvi faciat. Ideoque idem Generalis Administrator consueta Literas Patentes, juxta ordinationem nostram huiusmodi, faciat expediri. Nos enim Collegii, & Vicarii

De centum Locis Montium difmembratis.

Videbitur octoginta signat Collegio SS. Blasii, & Caroli de Urbe, a Cavenari. Reliqua vero viginti Ecclesie Sancti Jacobi a Scoffa Cavalli.

prædictorum indigentia fide dignis relationibus intellectâ, volentes utriusque de opportuna subventionis auxilio providere, eidem Collegio prædicta Loca octoginta cum eorum fructibus, dicto verò pro tempore existenti Vicario fructus reliquorum viginti Locorum Montium in faciem præfatae Ecclesiae transferendorum, ut prædictis, percipiendos, per easdem præsentibus in perpetuum respectivè concedimus, assignamus, tribuimus, & appropriamus.

Postremò, quatenus opus sit, dictam Provinciam Romanam Congregationis Avenionen., Clericosque Regulares Ministrantes Infirmis præfatos, nec non Collegium prædictorum Clericorum Regularium S. Pauli, ac Vicarium huiusmodi, & demum quoscumque alios, quorum favorem præmissa concernunt, a quacumque solutione annatarum, & quindenniorum, ad quas, & quæ ratione unionis, applicationum, appropriationum, & incorporationum prædictarum, aliorumque præmissorum, respectivè teneri, & obligatos esse dici posset, ac a quacumque obligatione desuper Camera Nostræ Apostolicæ, & illius Officialibus facienda, penitus eximimus, & totaliter liberamus; atque ad annatas, & quindennia huiusmodi solvenda, & se desuper obligandum, nullatenus teneri, neque ad id per Camera, seu illius Officiales prædictos, aut alios quoscumque, ullo unquam tempore cogi vel compelli, & ob non solutionem, vel obligationem huiusmodi, a quocumque quovis prætextu, colore, vel ingenio molestari, aut inquietari ullatenus posse, aut debere, volumus pariter, atque decernimus.

Præsentibus quoque Litteras, & in eis contenta quacumque, nullo unquam tempore, ex quocumque capite, vel ex quacumque causa, etiam quantumvis juridica, & legitima, etiam ex eo, quod Clerici Saculares Doctrinæ Christianæ Congregationis S. Agathæ, & quicumque alii in præmissis jus, vel interesse habentes, vel habere quomodolibet prætendentes, subjectioni, unioni, & incorporationi huiusmodi, aliisque præmissis non consenserint, nec ad id vocari, citari, & audiri, neque causâ, propter quas eadem præsentibus emanaverint, adductâ, aut sufficienter verificatâ, & justificatâ fuerint, aut ex quocumque alio prætextu, colore, & capite, etiam in corpore juris clauso, ac etiam enormis, enormissimæ, & totalis læsionis, nullo unquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis, vel invaliditatis vitio, seu intentionis Nostræ, aliove quolibet, etiam quantumvis magno, formali, substantiali, & inexcogitabili defectu notari, impugnari, infringi, retractari, limitari, ad viam & terminos juris, vel Privilegorum, & Indultorum Congregationi a Nobis superius unitæ, & incorporate, illiusque Superioribus, & Personis quibuscumque quomodolibet forsan concessorum reduci, aut in jus, vel controversiam vocari, seu adversus easdem præsentibus apositionis oris, & restitutionis in integrum, aliudque quodcumque juris, facti, vel gratiæ remedium impetrari, seu intentari posse; sed eas semper, & perpetuò firmas, validas, & efficaces esse & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, ad quos nunc quomodolibet spectat & pertinet, ac spectabit & pertinebit in futurum, in omnibus & per omnia inviolabiliter observari: sicque, & non aliter, per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Vice-Legatos, & Sedis Apostolicæ Nuntios, aliosque quoslibet quavis auctoritate, aut potestate fungentes, aut functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari &

definiri debere, & si secus super præmissis, aut illorum aliquo, a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane motu pari decernimus.

Quocirca Dilecto Filio Nostro Joanni Antonio Tituli SS. Silvestri & Martini in Montibus S. R. E. Presbytero Cardinali Guadagni nuncupato, Nostro, & pro tempore existenti Romani Pontificis in Urbe, ejusque Districtu Vicario in Spiritualibus Generali, per easdem præsentibus committimus, & mandamus, quatenus ipse per se, vel per alium, seu alios, easdem præsentibus, & in eis contenta quacumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictæ Congregationis Clericorum Sæcularium Doctrinæ Christianæ Avenionen. Provincia Romanæ, illiusque Superiorum Provincialium, fuerit requisitus, solemniter publicans, eisque in præmissis efficaci defensionis præsidio assistens, faciat Auctoritate Nostra subjectionem, & unionem, & incorporationem huiusmodi, aliaque præmissa, plenarium, & integrum effectum omnino sortiri, eaque ab omnibus, ad quos spectat, & in futurum quomodolibet spectabit, inviolabiliter observari, ipsamque Congregationis Avenionensis Provinciam prædictam eorum commodo, & effectu pacificè frui, & gaudere; non permittens eam desuper a quoquam quomodolibet impediri, molestari, inquietari, vel perturbari; contradictores quoslibet, ac præmissis non parentes, per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo; invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii Sæcularis.

Non obstantibus Nostris, & Cancellariæ Apostolicæ Regulis de unionibus commitrendis ad Partes, & de exprimendo in eis vero annuo valore, nec non de non tollendo jure quæsito, ac postremi Lateranensis Concilii uniones, & applicationes perpetuas, nisi in casibus a jure permittis fieri prohibentis, nec non singulis superius memoratis Litteris Prædecessorum Nostrorum Gregorii XIII., Pauli V., Gregorii XV., & Clementis XI., aliisque ejusdem Pauli V. Litteris in eadem forma Brevis datis die vi. Octobris anni MDCVII.; item Pauli II., Pauli IV., Pii V., & Sixti etiam V., aliorumque Romanorum Pontificum, annatas, & quindennia Camera, & Cancellariæ nostris in unionibus, & applicationibus solvi præcipientium, nec non Pii IV. de gratis interesse ejusdem Camera quomodolibet concernentibus in ipsa Camera infra certum tunc expressum tempus insinuandis, & registrandis, ac Bonifacii VIII. de una, & in Concilio Generali edita de duabus dietis, dummodò non ultra tres aliquis auctoritate præsentium ad Judicium trahatur, aliisque quibusvis etiam in Provincialibus, & universalibus Conciliis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictæque Congregationis S. Agathæ per præsentibus unitæ, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & Litteris Apostolicis quibusvis Superioribus, & personis in contrarium præmissorum quomodolibet forsan concessis, approbatis, & innovatis, nec non quibuscumque priorum Oblatorum, aut Testatorum voluntatibus, & dispositionibus; quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quavis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores, causas, formas, & occasiones præsentibus

Commissio
Card. Urbis
Vicario tam-
quam Judici
Executori.

Derogatio
contrariis.

Eximit a
solutione
Quindenniorum eos,
quorum fa-
vorem præ-
missa concer-
nunt.

Clausula
pro præmis-
sorum firmi-
tate.

pro plenè & sufficienter, ac de verbo ad verbum insertis, expressis, & specificatis habentes, illis aliàs in suo robore permanfuris; ad præmissorum effectum specialiter, & expressè, ac plenissimè, & latissimè, Motu, & potestatis plenitudine paribus, harum ferie derogamus, & derogatum esse volumus, cæterisque contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter, aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per Litteras Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem.

Fides præstanda transumptis.

Volumus autem, quod ipsarum præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & Sigillo alicujus Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadem prorsus fides in judicio, & extra, ubique adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio poenalis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ Absolutionis, Dismembrationis, Unionis, Incorporationis, Applicationis, Appropriationis, Concessionis, Assignationis, Statuti, Mandati, Decreti, Derogationis, & Voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac B. Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Dat. Pontif. anno VIII. die 15. Decembris 1747.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadagesimo septimo, decimo octavo Kalend. Januarii, Pontificatus Nostri Anno VIII.

D. Card. Passioneus.
J. Darius.

VISA DE CURIA
J. C. Boschi.

L. Eugenius.

Loco ✕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 16. Decembris 1747.

XLIII.

Beatificatio Ven. Servi Dei HIERONIMI ÆMILIANI Fundatoris Congregationis Soma-schæ.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

IN Castris Militantis Ecclesiæ Illi tantum contra infensissimos hostes, elato Crucis Vexillo, triumphum agunt, & laurea donantur æterna, qui ad coercendos lapsæ naturæ impetus, arduum Christianæ perfectionis iter, Christi sanguine undequaque conspersum, alacriter arripientes, violentiam, ne concidant, sibi jugiter inferunt, atque inexpiabili, & pertinaci bello vitiis indicto, in obtinendis virtutibus fortissime decertant. Cum autem eorum cordibus penitus hæreant Apostoli monita, Christi oraculis comprobata, finem præcepti esse charitatem, adeo ut absque illa, corpore vel flammis tradito, haberentur dubio procul tanquam æs sonans, aut cymbalum tinniens, hoc maximum in leg. mandatum, Spiritu Sancto Duce, quantum facere, enitique possunt, exequi, & exhaurire contendunt. In gravissimo utriusque disciplinæ Instituto plurimum laboravit, & mirificè excelluit Venerabilis Dei Servus HIERONIMUS ÆMILIANUS, qui lubricam juventutis viam ingressus, animum prava licentia infecit, moresque liberiores Familiæ nobilitate auctos, confirmavit militia, cui nomen dederat, ut

B. Hieronymi vita & virtutes summam referuntur.

Veneræ Reipublicæ durissimo Cameracensis fæderis bello implicitæ, tamquam Matri in extrema fortuna laboranti, opem ferret, utque Civis Togatus ex gente Patricia ob rem bene gestam amplissimis honoribus cumularetur. Verùm Arce Caltri Novi in Marchia Tarvisina ab hostibus per vim expugnata, HIERONIMUS, qui ei tunc præerat, ferreis manicis, & compedi-bus devinctus, in fœdissimum carcerem con-jectus est. Eo loci, cum extrema quæque sibi impendere animadverteret, acriores de æterna animæ jactura, quam de intercepta libertate, injecto mortis terrore, stimulus sensit, atque ex peccatorum conscientia eos hostes potissimum pertimescere cepit, qui se majori supplicio dignum, vinculis æternis constrictum præcipitem in inferos agere possent. Attamen Beatissimæ Virginis ope, cui se plurimum commendaverat, incolumis factus, cœlesti ejus patrocinio, quam tunc repente assecutus est, sempiterna beneficii memoria, restitit libertatem. Deinde Venetias repetens, deposita Toga, abdicatisque Dignitatibus, nuntium sæculo remisit, christiana pœnitentiæ operibus, officiosæ pietatis usquequaque addictus. Hinc miris, & suavissimis modis intus agente Divina Gratia, illico intellexit, dilectionem Proximi, quæ legis plenitudo est, non ignavo, & inertis amore compleri, sed in maximis rebus gerendis, & substinendis totam versari. Quamobrem pueros, qui ingenti numero, Parentibus ferro, fame, lueque sublatis, per compita, & fora misere vagabantur, Divino afflante numine, recto sua pecunia locato, idoneisque Magistris conductis, incolumes recepit, servavitque. Neque huic tam eximie sollicitudini finem fecit, sed cæteris exemplar factus, id primus aggressus est, ut mulieres malæ famæ a turpi quæstu ad pœnitentiæ conversæ, intra septa Domus Fidelium elemosynis comparatæ, ad eluendas profligatissimæ vitæ maculas continerentur. Præterea Venerabilis Dei Servus, ne tot annorum labor pro animarum salute susceptus, humanarum rerum vitio, quæ fluxæ semper, & caducæ esse solent, obsolesceret, & interiret, novæ, Religiosæque Familiæ, in exiguo Bergomensis Agri Oppido Soma-schæ, unde nomen sortita est, fundamenta jecit, ut quæ in publicam utilitatem ab ipso fuerant instituta, firmis deinde radicibus defixa, & quod caput est, hujus Apostolicæ Sanctæ Sedis beneficio confirmata, constanter perseverarent, & usquequaque, quod, Domino incrementum largiente, evenit, propagarentur. Demum cum annos quinquaginta sex inter vivos egisset, duobus ab hinc & amplius sæculis, præclarissimam vitam, diuturnis semper, magnisque laboribus distentam, cum pretiosa morte in conspectu Domini commutavit. Tot itaque tantisque Viri meritis, longè, latèque fama pervulgatis, Processus tum Ordinaria, tum Apostolica auctoritate pluribus in locis de Virtutibus, & Miraculis, ut instruerentur, curatum est. Quæ quidem Virtutes, & Miracula apud tunc existentes Casarum Patlatii Apostolici Auditores primum, ut moris tunc temporis erat, excussa, ad tunc itidem existentium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium Congregationem Sacris Ritibus præpositorum deinde pernoscenda fuerunt tradita. At interim felic. recor. Urbani Papæ VIII. Prædecessoris Nostri decretis intercedentibus, Cause Postulatores ab Instituto cessarunt, hujusce S. Sedis auctoritati usquequaque obsecuti. Tringenta verò ab hinc circiter annis apud eandem Cardinalium Congregationem (cum in minoribus constituti ejuſdem Cause patrocinium susceperimus) iterum de Virtutibus quæstio redintegrata est; quas in posterum pluries, diligenterque perpensas, recol. me. Clemens Papa XII. Prædecessor

Congregationis Soma-schæ institutio.

Causæ sententia.

quoque

quoque Noster octavo Kalendas Augusti 1737. suo Decreto approbavit, & in gradu heroico collocatas asseruit. Postmodum coram Nobis in hoc Supremae Dignitatis fastigio quamquam immerito collocatis, ad Miracula deventum est, quorum duo, communibus tum eorundem Cardinalium, tum memoratae Congregationis Consultorum curis, atque suffragiis perspecta, discussa, atque approbata, nono Kalend. Maji Decreto nostro firmavimus. Illud tandem investigandum maxime supererat: Num Virtutibus, ac duobus tantummodò Miraculis probatis, idem Servus Dei Beatorum factis posset adscribi. Verum rebus a Nobis accuratissime pervolutis, ultro, lubenterque assensu sumus, nuperoque Decreto nostro amplissimo nonis Augusti Causam absolvimus. Quae cum ita se habeant, precibus tum dilectorum Filiorum Nobilium Virorum, Ducis, & Domini Venetorum, tum dilectorum etiam Filiorum Clericorum Regularium Congregationis de Somascha, paterna benignitate annuentes, de supradicta Cardinalium Congregationis consilio, & assensu, auctoritate Apostolica tenore praesentium indulgemus, ut idem Dei Servus HIERONYMUS AEMILIANUS in posterum BEATI nomine nuncupetur, ejusque Corpus, & Reliquiae venerationi Fidelium (non tamen in processionibus circumferenda) exponantur; Imagines quoque radiis, seu splendoribus exornentur: ac de eo quotannis die octava Februarii, qua è vivis feliciter cessit, recitetur Officium, & Missa de communi Confessoris non Pontificis, cum Oratione a Nobis approbata, juxta rubricas Breviarii, & Missalis Romani. Porro recitationem Officii, & Missae celebrationem hujusmodi fieri concedimus tum in universa Clericorum Regularium hujusmodi Congregatione, tum in Urbe Venetiarum, ubi Vir ille magnus primam lucem aspexit, tum in memorato Oppido Somascha, ubi supremum diem clausit, tum in toto Bergomeni Territorio, ubi diu versatus est, ab universis Christianis tam Saecularibus, quam Regularibus, qui ad horas Canonicas tenentur: Et quantum ad Missas attinet, etiam ab omnibus Sacerdotibus ac Ecclesiis, in quibus Festum peragetur, confluentibus. Praeterea primo dumtaxat anno a datis hinc literis inchoando, in Ecclesiis Congregationis de Somascha, Civitatis, Oppidi, & Territorii antedicti, solemnia Beatificationis ipsius Servi Dei cum Officio, & Missa sub ritu duplici majori, die ab Ordinaris respective constituta, postquam in Basilica nostra Sancti Petri in Vaticano celebrata fuerint eadem solemnia tertio Kalendas Octobris currentis anni, pariter celebrandi facimus potestatem. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac decretis de non cultu editis, ceterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, ut earundem praesentium Literarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu Secretarii dictae Congregationis Cardinalium subscriptis, & Sigillo Praefecti ejusdem Congregationis munitis, eadem prorsus fides tam in iudicio, quam extra illud adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Cum autem ad cultum Sanctorum quam maxime interfit, in praclaris eorum gestis cogitationes omnes, nedum oculos deingere, ut, excusso torpore, nostram improperantes desudiam, & ab eorum caritate & poenitentia quam longissime abesse recogitantes, ad Evangelicæ doctrinae normam mores nostros componamus, plurima in HIERONYMO AEMILIANO, eademque ad imitandum luculentissima suppetunt virtutum exempla, ut ejusdem vestigiis inhaerentes, assequamur & premia. Hic enim Dei Servus, quamvis clarissima Familia ortus, juvenili ta-

men licentia in vicia turpiter delapsus, ut Deo satisfaceret, arctamque salutis viam ingrederetur; non generis nobilitatem, non mollem, & delicatam juventutem, non commoda vita, non Magistratus jacturam, non affinium querelas, non hominum ludibria prætexit, sed illecebrarum corruptelis animum irretitum, & diris vulneribus confossum, congruis curavit remediis, idque potissimum praecavit, ne imbecillior medicina foret, quam morbus. Praeter ceteris autem ejus virtutibus, caritatem praestitit æmulari, quae per dilectionem operata est, & qua ille totus in proximos deslagavit; ut in hoc primo, & maximo Evangelicæ legis mandato excolendo egregiam semper navemus operam, probè memores iis tantum, qui multum dilexerunt, multa quoque peccata fore remittenda. Lapsi porro, quibus incumbit improbam vitae consuetudinem, corruptosque mores emendare, non qualemcumque poenitentiam in hoc indulgentissimo Saeculo tot verborum lenociniis delinitam, sibi satis esse confidant, sed hujus Servi Dei moneantur exemplo, ad gravia expianda delicta, ad flectendam Omnipotentis iram, & ad instaurandam spiritus novitatem, quam BEATUS HIERONYMUS AEMILIANUS assecutus est, & quae ipsi tantam peperit gloriam, sine magnis nostris stribus, & laboribus, divina id exigente iustitia, pervenire nequaquam posse.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xxii. Septembris MDCCXLVII. Pontificatus Nostri Anno Octavo.

D. Card. Passioneus.

Reformatio Tribunalium Urbis in Judiciis Criminalibus, & quoad expeditiones Commissionum, cum opportunis ordinationibus.

XLIV.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

Servus Servorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

RErum humanarum conditio fert, ut etiam quae rectè, ac sapienter olim sunt constituta, novam semper, & assiduam Rectorum curam, & vigilantiam exposcant; ut dum ipsa vel temporum vicissitudine, vel hominum vitio sensim labefactantur, ad debitum integritatis statum supremi moderatoris diligentia, & auctoritate revocentur. Hinc est, quod licet Romanorum Pontificum Praedecessorum Nostrorum providentia, non solum Ecclesiam Christi Pastoralis eorum regimini commendatam, verum etiam temporale Patrimonium eorundem potestati conceditum, optimis justissimisque legibus instruxerit, saepe tamen cogimur exorientes abusus, & inordinationes, a parvis initiis in magnas corruptelas, cum iustitia injuria, & populorum damno, quotidie succrescentes, novis promulgatis legibus emendare, & ne in posterum similia accidant, quantum Nobis ex alto conceditur, providere. Quam ob rem quum plures tam Venerabilium Fratrum Nostrorum hujus Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium, quam Dilectorum Filiorum Curiae Nostre Officialium, & Ministrorum Consultationes partim constitutas invenerimus, partim, pro Apostolici ministerii Nostri Officio, publicaeque utilitati studio, Nos ipsi statuerimus; quarum ope, & consilio occurrentes vel Ecclesiarum, vel temporalium Ditionum Nostrorum necessitates intelligere, iisque opportunè consulere valeremus; magnum in dies fructum percipere Nos agnoscimus ex instituta Congregatione Particulari super Economica Apostolica Camera, &

Proccium.

Leges ad debitam observantiam revocari debent.

Pontifices pro Temporalium eorum dominio varios abusus emendarunt.

Et Pontifex id ipsum sedula cura egit.

Praecipue instituendo super Oeconomia Aeraarii Camera

Adhortatio ad virtutum imitationem, praesertim Charitatis, & Poenitentiae.

1747.
Congregationem particularem.

Quae non paucos abusus in iudiciis Criminalibus advertit.

Quibus Pontifex occurrere per specialem Chirographum.

Tenor Chirographi.

Procurium.

Gravamina ob expeditionem Commissariorum.

Pontif. mandavit dictae Congregationi, ut modum suppeditaret, quo illa evitarentur.

Congregatio resolutionem cepit, illamque Pontifex observandam tradidit.

Et ob fructum perceptum, illam in perpetuum decernere statuit.

Erarii Nostri administratione, pro cuius erectione Apostolicas Literas edidimus xiv. Kalen. Maji anni MDCCXLVI.; qua nempe Congregatione suggerente, quum cognoverimus non paucos abusus in Criminalibus iudiciis Tribunalium Almae Urbis inventos, atque diuturna, sed non minus prava consuetudine firmatos, ex quibus tum Apostolicae Camerae Nostrae Erarium, tum publicae iustitiae administratio, tum Reorum, & damnatorum salus, atque substantia, magna & indebita accipiebant detrimenta; non omisimus opportuna statim mandata, atque praecipua ad eorum correctionem singulis, ad quos pertinebat, dirigere; quae deinde complexi sumus in Scheda nostrae Motus proprii die xxx. elapsi mensis Septembris Nostra manu signata, die vero ij. mensis Octobris in plena Camera exhibita, & presentata, deindeque in sequenti Camera die xvij. mensis Novembris, in executionem Decreti dictae plene Camerae, ac Constitutionis fel. record. Pii Papae IV. Praedecessoris Nostri de registrandis, admittenda, & in Libro Signaturarum Nostrarum in actis dilecti Filii Gregorii Castellani unius ex praedicta Camera Nostra Apostolicae Secretariis, & Cancellariis existentis fol. 58. & seq. registrata, quae est tenoris sequentis, videlicet.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Motu proprio &c.

DOpo aver Noi largamente provveduto con diverse Nostre Costituzione al buon ordine, ed Amministrazione della Giustizia nelle Cause Civili: Era ben giusto, e convenevole, che rivolgesimo gli occhi della nostra Paterna provvidenza sopra le Cause, e Processure Criminali, quali interessano non le sole sostanze, ma la estimazione, la libertà, e non rade volte anche la vita degli Uomini. Sapendo pertanto li molti aggravj, che soffrivano, non meno gl'Inquisiti di qualche delitto, che la nostra Camera Apostolica, e le Comunità del Distretto di questa nostra Città di Roma, dalle frequenti spedizioni de' Commissarij, che si facevano dal Governo, e da altri Tribunali di essa Città, e specialmente col prolungarsi più assai del necessario le medesime Commissioni, come pure dall'essere per più mesi trattenuti a marcire in queste Carceri, prima di essere trasmessi a Civita Vecchia, quei miserabili, che sono condannati alla pena della Galera: Ordinammo alla Congregazione dei Cardinali, e Prelati da Noi specialmente deputata nella nostra Costituzione, che incomincia, *Apostolici Erarii*, sopra le materie Economiche della Camera, e dello Stato, che cercasse, & suggerisse il modo più adeguato, con cui restasse provveduto sull'uno, e l'altro capo, non meno alla buona amministrazione della Giustizia, che alla indennità del nostro Erario: Lo che avendo la medesima Congregazione puntualmente, ed esattamente adempiuto *fin dalli 8. Novembre, e 6. Dicembre dell'anno prossimo passato 1746.*, con aver anche intesi, e consultati li Ministri principali de' suddetti Tribunali, ci contentammo per allora di notificare per mezzo della nostra Segreteria di Stato al Reverendissimo Cardinale Vicario, a Monsignor Governatore di Roma, ed Monsignor Uditore generale della Camera, le risoluzioni providamente prese da essa Congregazione, con ordine di dare alle medesime fin dal principio dell'anno, pronta, e puntuale esecuzione. Oggi poi, che mediante la prova, ed esperimento fattone in tutto questo tempo di mezzo, abbiamo veduto, e riconosciuto essere le medesime Risoluzioni del tutto corrispondenti alla intenzione, e desiderio Nostro; Vogliamo, che le medesime sieno, e restino stabilite, e fissate in perpetuo.

Che però di Nostro Moto proprio, certa scienza, e pienezza della Nostra Suprema Potestà, inerendo alle suddette Risoluzioni, come sopra, prese dalla detta nostra Congregazione, e confermando, ed approvando gli ordini già dati per mezzo della nostra Segreteria di Stato, ordiniamo in primo luogo, e comandiamo, che in avvenire per servizio del Tribunale del Governo di Roma vi sia sempre un numero certo, fisso, e determinato di Giudici, e Notarij, e non più con stipendj, ed emolumenti incerti, ma ciascuno col suo mestruo salario, e provvisione fissa, e determinata, come in appresso, cioè; Nella Classe, e numero de' *Giudici*, due Luogotenenti: Il primo con il solito salario di *scudi cinquanta il mese*, e colla mancia parimenti solita di altri *scudi cinquanta* l'anno per le Feste del Santissimo Natale: E parimente il secondo con il solito salario di *scudi quaranta* il mese, e colla solita mancia di altri *scudi cinquanta* ogni anno nella solennità suddetta. *Due Sostituti Luogotenenti*, il primo con salario di *scudi trenta*, ed il secondo di *scudi venticinque* ogni mese. *Quattro Sostituti Fiscali numerarij*, col salario di *scudi quindici* il mese per ciascheduno: E *sei Sostituti Fiscali soprannumerarij* col salario di *scudi dieci* per ciascheduno, senz'altra mancia dentro l'anno. E perchè oggi si trovano al servizio del Governo altri due Sostituti Soprannumerarij, vogliamo, che questi, cioè che li due, che sono gli ultimi in ordine di ammissione, possano, se vogliono, continuare il servizio di esso Governo per loro comodo, ed insegnamento, ma però senza salario alcuno, e colla sola mancia di *scudi dieci* l'anno nelle Feste suddette di Natale, come hanno goduto finora. Subito poi che questi due, o alcuno di loro, faranno provveduti di altro Impiego, o pure passeranno nel numero de' detti sei soprannumerarij salariati, non dovranno più ammettersi altri in luogo loro; Volendo Noi, che il numero de' Giudici del Governo resti sempre fissato, e stabilito, colli Salarij, e Provisioni suddette, in due Luogotenenti, due Sostituti Luogotenenti, quattro Sostituti Fiscali numerarij, e sei Sostituti Fiscali Soprannumerarij, e che oltre questi non possa, ne debba ammettersi verun altro, sotto qualunque nome, titolo, e pretesto, ancorchè protesti, e dichiari da principio di voler servire senza mancia, salario, ed emolumento alcuno, per aver dimostrato l'esperienza del passato, che questi Soprannumerarij non salariati, per lo più giovani, ed inesperti, altro non producono, che disordine, e confusione, e non potendo pretendere Salario, si procacciano tuttavia con altre maniere poco giuste il necessario loro mantenimento. Che se mai in avvenire contro questo Nostro divieto, e proibizione, ardiranno li detti Luogotenenti, o altri chiunque sia, eziandio lo stesso Governator di Roma pro tempore, ammettere alcuno sopra il detto numero di dieci, vogliamo, che sia tenuto a pagarli del proprio il Salario di *scudi dieci* il mese, senza che possa mai ripeterlo dalla nostra Camera.

Così pure nella *Classe de' Notari* del medesimo Tribunale del Governo, vogliamo, & ordiniamo, che oltre il *Capo Notaro*, e suo *Sostituto primario*, quale fa ancora le funzioni di *Segretario*, non si tenga in avvenire maggior numero di *dieci Notarij Sostituti*, con il Salario mestruo di *scudi dieci* per ciascheduno, oltre gli emolumenti, che provengono dalle licenze di portar Armi, quali dovranno fra di essi ripartirsi, come finora sono stati ripartiti, a tenore del Chirografo segnato da Urbano VIII. Nostro Predecessore li 29. Novembre 1640., a cui nelle parti non contrarie alla presente Nostra Cedula di Moto Proprio, vogliamo che si abbia

piana

I. Praesid. Tribunalium rum Judicum, & rariorum Criminalium, cum decretis nata provisione. Numerus emolumentum Judicum.

Numerus emolumentum Notariorum.

piena relazione. E se il Capo Notaro, o altri chi che sia, ardirà ammettere alcuno sopra il suddetto numero di dieci, sia parimente tenuto a pagarli del proprio scudi quattordici il mese senza eccezione alcuna, e senza poterli mai ripetere, nè direttamente, nè indirettamente dalla nostra Camera.

Corrispettivamente a questi accrescimenti, e nuovi assegnamenti, quali facciamo ben volentieri alli Giudici, e Notarj del suddetto Tribunale del Governo di Roma, affinchè ciascuno di essi abbia un salario corrispondente all'Impiego, e fatica sua, e più non sia, come prima, costretto a procacciarsi il vitto e mantenimento dalle Commissioni Criminali: Vogliamo, ordiniamo, e comandiamo, che tanto li Giudici, che li Notarj suddetti, e ciascuno di essi, abbiano, ed abbia l'obbligo, e peso di andare in tutte le Commissioni, che saranno loro ordinate da Monsignor Governatore di Roma pro tempore, eziandio fuori del Distretto, tanto per cause proprie del Tribunale, quanto per cause, e per ordine della Congregazione della Nostra Consulta, senza che alcuno di essi Giudici, e Notarj possa per alcuna benchè laboriosa, e laboriosissima Commissione, domandare, e pretendere Viatici, Cavalcatore, o altra veruna ricognizione, e pagamento, eccettuate le sole, e semplici Cibarie, per le quali assegniamo, e vogliamo, che si paghino dalla Nostra Camera alla Massa di tutti li suddetti Giudici, e Notarj del Governo uniti assieme, e per modo di corpo, e Collegio, la somma di scudi ottocento ottanta annui. Quali scudi 880. dovranno in primo luogo erogarsi, per la rata, che sarà necessaria, nelle spese dei Chirurghi, o altri Periti in occasione di riconoscere li corpi di delitto, e per ogni altra spesa eventuale, ed incerta, quale per qualunque causa, e ragione, e sotto qualunque nome, o titolo, occorrerà farsi in congiuntura di dette Commissioni. In secondo luogo dovranno erogarsi per le Cibarie di quelli Giudici, e Notarj, che anderanno effettivamente in Commissione fuori di Roma, da tassarsi un tanto il giorno dal suddetto Governatore pro tempore, ma però nella somma la più ristretta, che sia possibile, affinchè li detti Giudici, e Notarj per godere il vantaggio di dette Cibarie, o pure per stare assenti da Roma, ed in conseguenza dal peso delle loro ordinarie incombenze, non prolunghino più del bisogno, come finora più volte è accaduto, con grave danno della Camera, delle Comunità, e degli Inquisiti, le medesime Commissioni. Ed in terzo luogo, se dopo le spese, e Cibarie suddette avanzará qualche parte di detti scudi ottocento ottanta, dovrà l'avanzo ripartirsi ugualmente in fine di ogni anno tra li suddetti Giudici, dodici Sostituti, e dieci Notari salariati come sopra. E nondimeno, ad effetto, che li medesimi vengano sempre più animati a fare il loro dovere, vogliamo di più, & ordiniamo, che oltre li suddetti scudi ottocento ottanta da erogarsi, come sopra, si paghino ogni anno dalla Nostra Camera nelle mani detto Monsignor Governatore pro tempore altri scudi cento, ad effetto di remunerare con essi ad arbitrio suo quelli, che averanno usato nel decorso dell'anno celerità, diligenza, ed attenzione maggiore nelle loro Commissioni.

Non intendiamo però con questo nostro nuovo provvedimento di liberare, o esimere gl'Inquisiti dall'obbligo, che hanno, di pagare li viatici, secondo la disposizione di ragione, e delle Costituzioni, & ordinazioni de' nostri Predecessori; Ma dove prima dovevano pagarli alli Giudici, e Notarj, perchè non erano salariati, o non avevano salari corrispondenti alle loro fatiche, vogliamo che in avvenire sieno tenuti

pagarli alla nostra Camera Apostolica, in rimborso delli salari, e somme suddette; E che a tal'effetto quei Giudici, e Notarj del suddetto nostro Tribunale del Governo, che andranno in commissione, subito che gl'Indizj siano sufficienti per trasmettere l'Inquisizione, o pure la tortura, debbano, sotto pena della rimozione dall'Uffizio, e di essere tenuti del proprio, fare esatta, e diligente descrizione di tutti li Beni, tanto Mobili, che Stabili, dell'Inquisito; o Inquisiti, e quella alligare in Processo, e denunciare con intimazione giudiziale al Commissario generale della nostra Camera, o suo Sostituto Commissario, ad effetto che possa esigere, e far esigere i Viatici dagli Inquisiti, dopo seguita la condanna. Con che li nostri Sudditi restaranno grandemente sollevati, perchè in questo modo non saranno più soggetti alla dispersione, e perdita de' loro Beni, prima che sieno trovati veramente colpevoli.

E perchè il Capo Notaro del Governo con questo nuovo metodo viene a perdere la quarta parte degli utili, che ritraevano li Notarj suoi Sostituti, nell'andare in commissione: Perciò in compenso di detta quarta parte, assegniamo, e vogliamo, che si paghi dalla nostra Camera al medesimo Capo Notaro la somma fissa, e stabile di scudi cinquecento ogni anno, con che però il medesimo, per la mancanza di detti utili provenienti dalle Commissioni, non possa chiedere, o pretendere dall'Archiconfraternità della Carità alcuno sbasso, o defalco dell'annuo affitto convenuto colla medesima per detto Uffizio, e Notariato, ma anzi debba puntualmente osservare in tutto, & per tutto, ciò che ha promesso nell'Istromento di detto Affitto.

Da questi provvedimenti, che riguardano il Tribunale del Governo per le Commissioni Criminali, tanto proprie, quanto della Congregazione della Nostra Consulta, passando agli altri due, di Monsignor Uditore Generale della Nostra Camera, e del Reverendissimo Cardinale Vicario di Roma, e parimente inerendo alle Risoluzioni prese dalla detta Congregazione Economica, e confermando gli Ordini già dati in principio del corrente anno per mezzo della Nostra Segreteria di Stato, vogliamo, ordiniamo, e comandiamo, che restano fermi si per l'uno, che per l'altro Tribunale, li Giudici, Notarj, e Ministri, che al presente vi sono, colli salari, e provisioni, che attualmente gode ciascuno di essi, nelle Cause Criminali, nelle quali vi è l'Accusatore, o Aderente al Fisco, se questi chiederà in alcuno di detti due Tribunali, quando per altro sia competente, che si spedisca un Giudice Commissario fuori di Roma, potranno in tal caso da essi Tribunali spedirsi Giudici, Notarj, e Birri, purchè però l'Accusatore, o Aderente al Fisco, abbia preventivamente fatto il deposito delle spese, Cibarie, o Viatici, in somma congrua e conveniente, e per il di più, che quelle possano importare, dia, & abbia dato scurtà idonea di pagare, e supplire l'intero in fine della Commissione, con dichiarazione espressa da inserirsi, e registrarsi nel Processo della Causa, che non debba, ne possa l'Accusatore, o Aderente al Fisco ripetere dagli Accusati, o Inquisiti, li Viatici, che averà depositati, o pagati, se non dopo seguita la condanna.

Quando poi non vi sia Accusatore, o Aderente al Fisco, o pure che questi non vogliono, o non possano depositare, ed obbligarsi in scurtà come sopra; Vogliamo, ed ordiniamo, che in questo caso, e casi, nè l'uno, nè l'altro di detti due Tribunali spediscono più da Roma nè Giudici, nè Notarj, nè Birri; Ma ciascuno di essi appoggi, ed incarichi delle Commissioni, che occorreranno, gli Ordinarij Ecclesiastici,

II. Illis injungitur onus adimplendi Commissiones extra Urbem cum solo cibario luro.

Cibaria, & alie expense deduci debent ex certa summa a Camera perolvenda.

Quod superest inter ipsos dividatur.

Gubernator Urbis recipiat aliam summam pro remuneratione dignorum.

De onere Inquisitorum solvendi expensas Commissionum.

III. Emolumenta primi Notarii compensat.

IV. In Tribunalibus Camerae Apostolicae, & Vicariis, Salaria Ministrorum non immutentur.

Commissiones vero fiant expensis Partis Fisco adherentis.

Si desit Pars Fisco adherens, quid agendum.

o Vicarj generali, oppur anche altre Persone a suo piacimento, costituite però in Dignità Ecclesiastica, di quelle istesse Diocesi, ove dovrà farsi il Processo, con trasmetter loro, unitamente alla Commissione, quelle Istruzioni, che stimerà opportune, affinché il Processo si faccia nelle forme di ragione. E se mai avvenisse qualche caso particolare, in cui si stimasse necessario per la buona amministrazione della Giustizia, o commettere il Processo ad alcuno de' Vescovi, o Ordinarj più vicini, o pur anche spedir da Roma Giudici, o Notarj; Vogliamo che in tal caso se prenda da Noi, e da' nostri Successori Commissione speciale segnata di nostra propria mano, con il *Visa* di Monsignor Uditore pro tempore Nostro, e de' nostri Successori, come Segretario di detta Congregazione Economica: Di modo che senza tal Commissione speciale (in luogo della quale vogliamo, che non possa supplirsi, nè per via di semplice rescritto, nè in altra qualunque forma) li Giudici, e Notarj, e Birri non possano pretendere nè Viatici, nè Cibarie, nè Cavalature di sorta alcuna, ed ogni spesa o grande, o piccola, vada a danno, e carico di chi avrà data la Commissione contro la disposizione di questo Nostro Moto proprio: Monsignore Uditore poi, e Segretario pro tempore di detta Congregazione, prima di porre il *Visa*, dovrà seriamente esaminare, se sia veramente necessario concedere la detta Commissione speciale, e quando così creda, dovrà avvertire, che nella Commissione s'ingiunga espressamente al Commissario, e suo Notaro, il peso di fare, e d'inscrivere nel Processo la descrizione de' Beni, tanto mobili, che stabili degl'Indiziati, o indiziandi; sotto pena, che in mancanza di tal descrizione, nulla possano pretendere dalla nostra Camera a titolo di Cibarie, o Cavalature, o per altra qualunque causa, o pretesto.

V.
De celeris
Damnato-
rum ad Tri-
remes expe-
ditione.

Provveduto in tal guisa alle Commissioni Criminali, resta ora de provvedere all' altro capo di pregiudizio, e danno, quale hanno finora sofferto tanto li Condannati in pena della Galera, quanto anche la nostra Camera, ed Erario, dall' essere li medesimi Condannati, senz' alcun giusto, e legittimo motivo, ma per sola mancanza di pronto trasporto, trattenuti lungo tempo a marcire nelle Carceri di Roma: Onde anche in questa parte inerendo alla risoluzione presa dalla prelodata Congregazione Economica, e confermando, ed approvando gli ordini già dati a Monsignor Governatore per la nostra Segreteria di Stato: Vogliamo, ordiniamo, e comandiamo, che in avvenire il Bargello pro tempore di Roma sia tenuto, ed obbligato condurre per terra a tutte sue spese, tanto di Uomini, e loro Cavalature, che di Carri, Cavalli, Cibarie, Stallatici, e finalmente ogni altra spesa certa, o pure incerta, da Civita Castellana a Roma, e poi da Roma a Civita Vecchia (come in virtù degli Ordini suddetti si è già principiato praticare con felice successo) tutti coloro, che sono, e faranno condannati alle Galere da qualsivoglia Giudice, e Tribunale, si di Roma stessa, che dello Stato Ecclesiastico mediato, & immediato, con dare a detti Condannati il solo riposo di *tre giorni* dopo giunti a Civita Castellana, e di *tre altri giorni* dopo giunti in Roma, purchè quivi non sieno arrestati con ordine in iscritto di legittimo Superiore, quale abbia facoltà di arrestarli; E che per tal' effetto l'Ufficiale chiamato Commissario dei Galeotti, sotto pena irremissibile della perdita della Carica, ed altre eziandio corporali ad arbitrio, subito giunti in Roma li suddetti Condannati nelle Provincie, e rispettivamente subito dopo pubblicata la sentenza contro quelli, che sono condannati in Roma, debba sollecitarne

la spedizione, e dentro li suddetti tre giorni di riposo, prendere, ed aver presa la solita lettera da Monsignor Commissario pro tempore del Mare.

In compenso poi, e corresponsività dell'obbligo, e peso suddetto di condurre, e trasportare a tutte sue spese, come sopra: Vogliamo che si assegni, e si abbia per assegnata al medesimo Bargello di Roma pro tempore, come Noi in virtù del presente Nostro Moto proprio assegniamo, ed abbiamo per assegnata l'annua, e ferma somma di scudi *Mille*, da pagarli la rata parte ogni mese dalla Nostra Camera, con mandati del Reverendissimo Cardinale Camerlengo; di maniera che il suddetto Bargello, atteso questo assegnamento, non possa pretendere, nè domandare a titolo di detto trasporto, e spese, che in qualunque modo bisognano, e bisogneranno per il medesimo, altra somma, o ricognizione veruna. Intendiamo però, che la suddetta Condotta sempre si faccia sotto la direzione, ed ordine di Monsignor Governatore di Roma pro tempore, quale strettamente, e caldamente incarichiamo di attendere, e vegliare con tutta diligenza, che li suddetti Condannati non sieno strapazzati nel viaggio, ma anzi trattati dal Bargello, ed Uomini suoi con tutta la maggior carità. Per la qual ragione vogliamo ancora, e dichiariamo, che il suddetto trasporto debba farsi, e continuarsi, senza rilasso, o ritardo, in tutto il decorso dell'anno, eccettuati però *li tre mesi d'estate*, affinché li suddetti miserabili già condannati, e chi li conduce, o trasporta, non incorrano in pericolo della vita, o di grave malattia per la mutazione dell'aria.

In sequela, ed esecuzione di questo Nostro Moto proprio, ordiniamo al Reverendissimo Cardinal Camerlengo, Monsignor Tesoriere generale, e loro Successori, che facciano puntualmente pagare dalla Nostra Camera per mezzo della Depositaria generale li Salarj, ed assegnamenti suddetti, e che all'incontro non permettano, che detta Nostra Camera, nè per causa di detti trasporti da Civita Castellana a Roma, o da Roma a Civita Vecchia, nè per causa di dette Commissioni Criminali, che spediranno li più volte nominati Tribunali di Roma, sia gravata di verun'altra benchè minima spesa, eccettuata le sole Commissioni speciali, che saranno segnate di Nostra propria mano, e de' Nostri Successori, per li due Tribunali del Reverendissimo Cardinal Vicario, e di Monsignor Uditore della Camera, nella forma, che si è detto di sopra: Per il qual' effetto ordiniamo, ed ingiungiamo al Computista generale di essa Camera, che sotto pena di esser tenuto del proprio, non passi in avvenire, e non ammetta alcun'Ordine, o Mandato de' Tribunali suddetti, o di altro chiunque sia, ancorchè degno di speciale, e specialissima menzione, per conto di detti trasporti, e Commissioni, se non che nell'unico, e solo caso di qualche Commissione speciale segnata come sopra; nel qual caso vogliamo, che neppure debba spedire alcun Mandato di pagamento, se la nota, e lista delle giornate impiegate dai Commissarj non sarà stata prima approvata, e sottoscritta dal Luogotenente Criminale di quel Tribunale, che avrà ottenuto la Commissione, non solo colla espressione di averla attentamente verificata col processo originale, ma in oltre coll'altra, che in esso Processo è stata fatta, ed inserita la descrizione de' Beni degl'Inquisiti, secondo la forma di questo Nostro Moto proprio, e non altrimenti.

Oltre li referiti provvedimenti, quali fin qui abbiamo preso, a consiglio, e suggerimento di detta Congregazione particolare, essendo giunti

a nostra

Certum
num illi-
dum ad
hunc effe-
rum Bar-
cello con-
tuler.

Erant
Camera
tra dicere
penas no-
gravat.

VI.
Alios abbas
circa capti-
ras, & per-

1747.
quisitiones
tollit.

1747.

a nostra notizia altri abusi, e disordini in passato occorsi, con strapazzo ed aggravio de' Nostri Sudditi, e tal volta ancora innocenti, o per essersi fatto lecito li Notarij, o altri Ufficiali, e Ministri inferiori de' suddetti, e forse anche di altri Tribunali di Roma; ad istigazione, o querela di una parte, ordinare la Cattura dell'altra, e similmente a loro arbitrio fare delle perquisizioni in Cafe civili, ed oneste, senza ordine, e saputa della Capi di essi Tribunali, o dei loro Luogotenenti: Oppure per essersi lasciati lungo tempo marcire gl'Inquisiti nelle Carceri Segrete senza mai costituirli, ed esaminarli; E volendo Noi onningamente rimediare a somiglianti abusi, e che per calunnia de' Malvaggi non restino danneggiati gl'Innocenti; Perciò di simile Nostro Moto proprio, certa scienza, e pienezza della Nostra Suprema Podestà ordiniamo in primo luogo, e comandiamo, che nelle Cause, nelle quali si procede criminalmente per denuncia, istigazione, o querela di una Parte, in qualunque sia Tribunale di Roma (niuno affatto eccettuato, ancorchè per li suoi particolari privilegi fosse degno di speciale, ed individua menzione) veruno de' Ministri, ed Ufficiali subalterni, e veruno de' Notari di esso Tribunale ardisca in avvenire ordinare la Cattura dell'altra Parte denunciata, o querelata, e molto meno alcuna perquisizione in Casa, o anche Magazzino, o Bottega, senza ordine precedente, ed in scritto, da inserirsi nel Processo, firmato, e sottoscritto di propria mano, o dal Capo del Tribunale, o dal suo Luogotenente Criminale, sotto pena, in caso di contravvenzione, della perdita dell'Uffizio, e di anni cinque di Galera, da potersi estendere anche alla Galera in vita, se vi saranno circostanze, che aggravino la detta contravvenzione.

Strettamente poi incarichiamo l'onore, e la coscienza di detti Capi di Tribunali, e dei loro Luogotenenti Criminali, che non sottoscrivano, e non rilascino nelle Cause predette, a denuncia, istigazione, o querela di una Parte, verun'ordine di Cattura, o perquisizione contro l'altra, se non dopo essersi probabilmente assicurati, che la denuncia, ed istigazione non proceda da spirito di odio, malignità, e calunnia, come pur troppo spesso volte avviene, e che la querela sia a sufficienza verificata; Nè gli rincresca di adoprare in ciò da loro stessi le dovute diligenze, e di non stare alle semplici verbali relazioni de' Notari, o di detti Ministri: dovendo piuttosto considerare, che per obbligo di loro Uffizio, essi debbono del pari invigilare, che non restino impuniti li Rei, e che non sieno aggravati gl'Innocenti.

Per la medesima ragione vogliamo ancora, che rispetto agl'Inquisiti ristretti nelle Carceri segrete, si osservi onninamente la Riforma di Paolo V. Nostro Predecessore, nella quale si dispone, che debbano questi costituirsi, ed esaminarsi dentro il termine di tre giorni, dopo che sono stati ristretti in dette Carceri; E perchè in detta Riforma si eccettua il caso, nel quale concorra qualche causa speciale, per cui non convenga costituire l'Inquisito dentro il termine suddetto; E quindi è nato l'abuso di fargli tutti per lungo tempo marcire indistintamente nelle dette Segrete senza mai costituirli, ed esaminarli: Perciò vogliamo, e comandiamo, che al Giudice della Causa non sia lecito a piacere ed arbitrio suo differire l'esame e Costituzione oltre i predetti tre giorni, sotto colore, e pretesto, che si tratti di caso, in cui convenga fare diversamente: Ma debba sopra di ciò ottenere licenza, e permissione speciale, firmata e sottoscritta dal Capo del Tribunale, a cui privatamente ad ogni altro, ancorchè Luogotenente, Uditore, o altro Ministro principale,

riserviamo la facoltà di dare detta licenza, quale però neppur vogliamo, che si dia per tempo indeterminato, ma solamente si dia per tempo determinato, ed il più ristretto, che sia possibile, ad effetto che non resti perciò ritardato il corso della Giustizia.

E siccome in questa parte abbiamo già Noi medesimi incaricato in voce Monsignor Governatore di Roma, e suoi Luogotenenti, l'Avvocato, e Procuratore de' Poveri, e li Deputati della Carità: Così colla presente Cedola di Nostro Moto proprio torniamo ad incaricare tanto il suddetto Monsignor Governatore di Roma, e suoi Luogotenenti, quanto li Capi, e Ministri di ciascun altro Tribunale di Roma, e generalmente tutta la piena Visita, che vegliano attentamente sopra la puntuale esecuzione di questa Nostra disposizione e volontà, nè si contentino del solo *formatur*, o *continuatur Processus*; Ma costringano il Giudice della Causa a dire precisamente, se l'Inquisito è stato mai costituito, e quante volte; e quando non sia stato costituito dentro li primi tre giorni, ad esibire la suddetta licenza in iscritto. Specialmente poi ordiniamo all'Avvocato, e Procuratore de' Poveri, sotto pena della Nostra indignazione, ed alli suddetti Deputati della Carità per obbligo del loro pio, e lodevole Istituto, che quante volte nella Visita delle Segrete trovino alcun Carcerato, che senza la proroga, o licenza predetta data in iscritto dal Capo del Tribunale, non sia stato costituito, ed esaminato dentro i tre giorni, o, essendovi la proroga, dentro il termine prorogato; debbano tutti, e ciascun di loro rappresentarlo senza ritardo a Noi, e Nostri Successori, o almeno alli Nostri Uditori prò tempore, ad effetto di restarne prontamente intesi, e di prendere contro quelli, che averanno mancato, ulteriori provvedimenti.

Finalmente vogliamo, e comandiamo, che le Cause, e Processi contro i Contumaci sieno ancor'essi per quanto è possibile, sollecitati, e disbrigati; E perciò ordiniamo al Fiscale Generale di Roma, che almeno due volte il mese si faccia render conto dalli suoi Sostituti delle Cause, e Processi suddetti: E di più invigilare, che questo Nostro Moto proprio, subito che sarà dato alle stampe, resti per sempre affisso in luogo a tutti comodo, e visibile nella Cancellaria delle Carceri Nuove, e di Campidoglio, ed in ciascheduno degl'Uffizj Criminali di Roma; lasciando al Computista generale della Camera la cura, & peso di tenerlo similmente affisso nella sua Computistaria; per essere così mente, e volontà Nostra precisa; Volendo, e decretando, che la presente Nostra Cedola di Moto proprio, da ammetterli, e registrarli in piena Camera, e ne' suoi Libri, a tenore della Bolla di Pio IV. Predecessore Nostro *de regisfrandis*, e tutto ciò, che in essa abbiamo, come sopra, voluto, disposto, ed ordinato, vaglia, e debba aver sempre, ed in ogni futuro tempo il suo plenario effetto, esecuzione, e vigore colla nostra semplice sottoscrizione, ancorchè non vi siano stati chiamati, citati, ne sentiti li Capi de' suddetti Tribunali, loro rispettivi Luogotenenti, Giudici, Notarij, & Ministri, il Fiscale Generale, Monsignor Commisario Generale della Nostra Camera, e quali si siano altri, benchè degni di special menzione, che vi avessero, o pretendessero d'avervi interesse: Non ostanti le Costituzione di Paolo II., Paolo IV., e del detto Pio IV. *de rebus Ecclesie, & Camera non alienandis*; la Regola della Nostra Cancellaria *de Jure quasito non tollendo*, e quali si siano altre Costituzione, ed Ordinanze Apostoliche Nostre, e de' Nostri Predecessori, Leggi, Statuti, Stabilimenti, Riforme eziandio

VIII.
De consecratione Processuum contra Contumaces, & hujus Motus proprii observantia.

VII.
De Examine inquisitorum infra tri-duum.

delli stessi Tribunali, usi, stili, consuetudini, ed ogni altra cosa, che facesse, o potesse fare in contrario; alle quali tutte, e singole, avendone il tenore qui per espresso, e di parola in parola inserito, e supplendo Noi colla piechezza della Nostra Suprema Podestà a qualunque vizio, e difetto quantunque sostanziale, e formale, che nelle cose premesse potesse intervenire, questa volta sola, ed all'effetto predetto, specialmente, ed espressamente deroghiamo.

Dato dal Nostro Palazzo Apostolico Quirinale questo dì 30. Settembre 1747.
BENEDICTUS PAPA XIV.

Pontifex confirmatorem schedulam insertam, & exequi mandat.

Ut igitur provida hujusmodi mandata, atque praecepta in publicam omnium, ad quos pertinet, seu pertinebit in futurum, notitiam deducantur, & propensori hac voluntatis Nostrae significatione perennem, atque inviolabilem observantiam, & firmitatem obtineant; eadem Apostolicis hujusmodi Nostris Literis inserta, atque eandem tenore, ac simili Motu, scientia, & potestatis plenitudine iterum confirmata, ac roborata, perpetuae universorum memoriae commendare volumus: Mandantes praefatis Dilectis Filiis Nostris S. R. E. Cardinalibus Vicario nostro in Urbe, nec non ejusdem S. R. E. Camerario, ac Dilectis pariter Filiis Gubernatori Urbis ipsius S. R. E. Vice Camerario, item Causarum Camerae Nostrae Apostolicae Auditori Generali, ejusdemque Camerae Commissario, & Rationatori generali, nec non Auditori Nostrae praefatis, eorumque in Officiis hujusmodi successoribus pro tempore futuris, ut omnia & singula a Nobis in praesentia schedula nostri Motus propria disposita, atque statuta, tam ipsi, in quantum eorum respectivè Officia concernunt, exactè observent, quam etiam ab aliis sibi subjectis, ad quos pertinet, ac pertinebit in posterum, exactissime impleri, & observari faciant, sub poenis ibi contentis.

Decretum irritans.

Ac decernentes, praesentem Schedulam, nec non praesentes Nostras Literas perpetuò validas, firmas, & efficaces esse, & fore, quibuscumque

juris, seu facti defectibus, qui adversus illas, etiam quorumvis privilegiorum a Sede Apostolica concessorum pretextu, ad effectum impediendi, seu retardandi earum executionem, quovis modo, seu quavis ex causa, opponi, seu objici possent, minime refragantibus, suos plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, easque propterea, omnibus & singulis quomodolibet afferendis impedimentis penitus & omnino rejectis, ac nequaquam attentis, ab illis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, inviolabiliter, & inconcusse observari debere; Ac irritum, & inane, si secus super his a quoquam quavis Auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus omnibus his, quae in ipsa praesentata Schedula non obstat volumus, & quibusvis aliis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo omnino Hominum liceat hanc paginam Nostrae Confirmationis, mandati, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire: Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae MDCCXLVII, decimo septimo Kalendas Januarii, Pontificatus Nostri Anno Octavo.

D. Card. Passioneus.

J. Datarius.

VISA DE CURIA.

I. C. Boschi.

J. B. Eugenius.

Loco ✕ Plumbi.

Registrata in Secretaria Brevium.

Publicata die 29. Decembris 1747.

XLV.

Ad Archiepiscopos & Episcopos Ditionis temporalis Pontificiae super Bacchanalibus.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Duo graviores abusus, qui in Bacchanalibus reprehenduntur.

I. Quod Chorea &c. per noctem ad diem Cinerum protrahantur.

II. Quod in aliquibus Civitatibus diebus Festis homines personati incedant.

INTER caetera bene multa, quae Nos vehementer commovent, cum in hoc Nostrae Pontificiae ditionis Statu Bacchanalia toleramus, duo praecipua sunt, de quibus religiosiores quidam ejusdem Ditionis Episcopi Nobiscum aut verbis praesentes, aut absentes epistolis conquesti sunt. Primum illud est, quod vigiliae, chora, ludi ultima Bacchanaliorum nocte celebrari soliti non semel usque ad primum Quadragesimae diluculum producantur, ita ut multi sint, qui ab hujusmodi choreis, ludis, vigiliis discedentes, deposita quidem larva, iidem verò induti vestibus, quibus personati quaque versus processerant, Ecclesiam subeant, Divinis Mysteriis interfint, Sacros Cineres de more accipiant; domum deinde redeuntes dormiant, plerumque totum mane primi Quadragesimalis diei, nec dubitent Episcopum nimiae severitatis arguere, si palam queratur, ac tum maxime, si poena velit aliqua in id criminis animadvertere. Nos illud deinde commovet, quod in aliquas Status Ecclesiastici Civitates aut irrepere videatur, aut paucis abhinc annis irrepserit perversa haec consuetudo, quae mordicus conservatur, ut Festis quoque diebus personari homines pervagentur;

Agli Arcivescovi e Vescovi dello Stato temporale Pontificio sopra il Carnevale.

BENEDICTUS PAPA XIV.

Venerabiles Fratres, Salutem, & Apostolicam Benedictionem.

XLV.

Due più gravi abusi, che si commettono nel Carnevale.

I. Chiese &c. si protrahino nella notte dopo entrato il primo delle Ceneri.

II. Chiese alcune Città nei giorni Festivi si mantengono.

TRA le molte cose, che ci conturbano, quando ci conviene di tollerare nel nostro Stato temporale il divertimento del Carnevale, due se ne ritrovano, sopra le quali alcuni zelanti Vescovi del predetto Stato si sono lamentati con Noi, esprimendo le loro giuste querele o in voce, o in carta, Una è stata, succedere per lo più, che tanto s'inoltrano le veglie, i balli, i giuochi nell'ultima notte di Carnevale, che s'intacca anche il principio del primo giorno di Quaresima; in tal maniera che accade alle volte il vedere, che dal ballo, dal giuoco, dalla veglia partendo le persone, vanno, benchè senza maschera, cogli abiti però, coi quali si sono mascherati, alla Chiesa a sentire la Messa, e prender le Ceneri, portandosi poscia alle loro Case, dormendo nel loro letti per lo meno tutta la mattina del primo dì di Quaresima; nè si lascia di caricare il Vescovo colla nota d'indifereto, se si lamenta, e molto più, se vuol punire l'eccesso. La seconda, che in alcune Città dello Stato Ecclesiastico o si va introducendo, o si pretende di mantenere un abuso pochi anni prima introdotto, che le persone vadano mascherate anche ne' giorni di Festa, e che molto più nelle Feste, che

Circu-

ne'